

Helyi Esélyegyenlőségi Program

Hosszúhetény Községi Önkormányzat

Forrás: Gulyás Attila – Magyar Természetjáró Szövetség

2022 - 2027

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)	3
Bevezetés	3
A település bemutatása	3
Értékeink, küldetésünk	9
Célok.....	9
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)	10
1. Jogszabályi háttér bemutatása	10
2. Stratégiai környezet bemutatása.....	10
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	12
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység.....	32
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége	54
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	60
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége.....	67
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása.....	70
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága	71
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	72
1. A HEP IT részletei.....	72
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	72
Jövőképünk.....	73
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	74
3. Megvalósítás	81
3.1 A megvalósítás előkészítése.....	81
3.2 A megvalósítás folyamata	81
3.3 Monitoring és visszacsatolás	83
3.4 Nyilvánosság	84
3.6 Érvényesülés, módosítás	85
4. Elfogadás módja és dátuma.....	86

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló **2021.06.30-án módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” c. dokumentum szerint átdolgozva**, Hosszúhetény Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira. Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Hosszúhetény község jelenleg Baranya megye és a Pécsi Járás legnagyobb lélekszámú községi státuszban lévő települése. Hosszúhetény a rendszerváltozás előtti időszakban is önálló településként működött.

Az állandó lakónépesség az időnkénti kisebb „megtorpanásoktól” eltekintve összességében folyamatosan növekedett, illetve növekszik. Közigazgatási területéhez tartozik a korábban önálló községként működő Kisújványa és Püspökszentlászló településrész is.

A község majd ezer éves múltja tekint vissza. A kiemelkedő és kedvező földrajzi adottságoknak köszönhetően Hosszúhetény község népessége nem elöregedő, nem korosztályhiányos.

A mai Hosszúhetény már kőkorszakban is lakott volt. A falutól délnyugatra egy neolitikus pengét találtak.

A Csókakőn (domb) talált edények és szerszám alakú bronz leletek azt bizonyítják, hogy a község határában bronzkori telep volt. A késői vaskorból került elő egy csiszolt kővéső és egy barbár pénzérme. A rómaiak is megtelepedtek. Évtizedekkel ezelőtt a ma már nem működő strandfürdő ásásakor két aranypénz került elő Traianus idejéből. Jelentős római kori emlékeket találtak Csokoládépuszta környékén, a Somkerék dűlőben. (Római kori villa alapjai, sírok stb.) Jelentős csomópont volt a mai község határában. Csokoládé puszta szomszédságában találkozott a nagy forgalmú Aquincum-Sopianae hadiút, a fontos dunai átkelőhely Lugióból Sopianae felé tartó úttal.

A népvándorlás idején elnéptelenedett, a vidékre bajorok, majd főként szlávok telepedtek le.

István király 1009-ben megvetette a pécsi püspökség alapjait. Ezzel közel egyidejűleg a pécsváradi bencés apátság alapítása is megtörtént 1015-ben. A Vashegy (Zengő) környékének minden faluját az apátság szolgálatába rendelte a király. Hetényt először az apátság alapító levele említi, amely szerint már 998-ban az apátság birtoka volt.

A tatárjárás Baranya megyében is pusztított, de a hetényiek a közeli erdőkben, hegyekben menedéket találtak. A település Pécs 1543-ben bekövetkezett eleste után török fennhatóság alá került. A lakosság a sanyargatások elől ismét az erdőbe menekült és talált menedéket.

A falu a középkorban megőrizte színtiszta magyarságát és katolikus vallását.

Az 1848-49-es szabadságharc idején Hosszúhetény a császáriak ellen vívott harc védőbástyája maradt, még a szabadságharc vérbe fojtását követően is.

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

Az I. világháborúban a községnek 30 hősi halottja és 21 eltűntje volt. A II. világháború áldozatainak száma 48 volt.

A falu színpompás népviselettel, sajátos népdal, néptánc és tájszókinccsel bír. Baranya más településeihez hasonlóan az őslakosok neve tüke, a betelepülteké „gyüttment”.

A hagyományos magyar és német tánckultúrát a nagy múltú Hosszúhetényi Népi Együttes ápolja.

A helyi illetve helyben alkotó művészek csoportja a Hetényi Hetek. Szobrászok, grafikusok alkotják a művészcsoporthoz. Bocz Gyula szobrászművész a Hetény vezér szobor alkotója már nem él.

A falu neve / Heten/ a létszámnévnek lehet a származéka. Egy másik feltevés szerint a törzsnévszerű szétszórtságban jelentkező Hetény helynevek valamilyen népcsoporthoz kapcsolódnak.

Egy másik lehetséges változat, hogy személynévi eredetű, azonos a magyar Hetény névvel.

A község lakosai szerint a helység nevét Hetény vezérről kapta, akinek itt birtoka volt.

Hosszúhetény hagyományosan földművelő falu volt, a földművelés azonban napjainkra már meglehetősen visszaszorult. A mecseki szénbányászat „virágkorában” sokan a bányákban kerestek és találtak munkalehetőséget. Egy 1939-es felmérés szerint a lakosság 1/3-a volt bányász.

Hosszúhetényben már a XX. század elején megjelent a falusi turizmus. Az 1945 utáni időszakot követően a 90-es években ismét fellendült a falusi vendégfogadás. Napjainkban már közel harminc család foglalkozik falusi vendégfogadással, meglehetősen magas színvonalon.

Hosszúhetényt hagyományosan jómódú, a rászorulóival törődő településként tartották és tartják számon ma is.

A XXI. század települését illetően a folyamatosnak mondható népességnövekedés részben a teljes körű infrastruktúrának, részben a városok (Komló, Pécs, Pécsvárad) közelségének tudható be.

Az oktatási infrastruktúrához kapcsolódó alapszolgáltatások könnyen elérhetők a községben. A helyi önkormányzat több intézményt működtet. Egy német nemzetiségi kétnyelvű óvodát, egy általános iskolát és a Polgármesteri Hivatalt. Az általános iskolában nem kötelező feladatként alapfokú művészetoktatás is folyik.

Az egészségügyi alapszolgáltatások is teljes körűek. Két háziorvos és egy gyermekorvos, valamint egy fogszakorvos praktizál Hosszúhetényben. Az orvosokon kívül a gyermekek egészségügyi ellátását két védőnő is segíti. Az egészségügyi ellátás színvonalát emeli az, hogy magánvállalkozás keretében egy gyógyszertár is működik.

A településen jelentős és eredményes sport tevékenység folyik. A tömeg és a versenysport jelentőségét a helyi önkormányzat is felismerte. Az egyesületet éves szinten több millió forinttal támogatja.

A település nemzetiségi összetételét tekintve két nagyobb csoport van jelen. A német lakosság, illetve a 6-8% körüli roma lakosság. A nemzetiségek szerepet kapnak a hagyomány és a nyelvörző jelleggel az óvodai és az általános iskolai nevelésben is.

Hosszúhetény belterületi lakóingatlanai vezetékes vízzel, szennyvízcsatornával, villannyal ellátottak. Ez alól kivétel Kisújbanya, Püspökszentlászló és Szőlőhegy, valamint a Hársas utca. Ezekben villany és kiépített út található csak. A lakók ásott vagy fűrt kutakból nyerik a vizet. A szennyvíz elhelyezés általában zárt tárolókban történik.

Az intézményes szemétszállítás több évtizede megoldott a központi részekben. A külterületi lakott területeken ún. gyűjtőszigetek kerültek kialakításra. Új szolgáltatás 2015-től a szelektív hulladékgyűjtés. Hosszúhetény közúton jól megközelíthető, az autóbussz közlekedés jó, a járatsűrűség kielégíti a lakossági igényeket. A jó közlekedési feltételeknek tudható be az, hogy az ingázók száma viszonylag magas. Sajnos ennek egy másik negatív oka az, hogy az utóbbi 4-5 évben megszűnt több helyi vállalkozás.

A település fejlődését mutatja az is, hogy a lakónépesség növekszik. Hosszúhetény községben a népvándorlás nem számottevő. A beköltözők többsége a község jó infrastrukturális adottságai és természeti értékeiért választja lakóhelyéül Hosszúhetényt.

Demográfiai adatok:

Hosszúhetény község lakónépességének számát vizsgálva megállapítható, hogy a 2016-2021-es időszakban növekvő tendenciát mutat a 2016 bázis évhez viszonyítva. Egyre több család választja Hosszúhetényt lakóhelyéül, illetve bátrabban vállalnak gyermeket a családok.

Összességében elmondható, hogy a lakónépesség száma 2019-től szépen növekszik.

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén		
Év	Fő (TS 001)	Változás
2016	3 351	bázis év
2017	3 347	99,88%
2018	3 383	101,08%
2019	3 373	99,70%
2020	3 453	102,37%
2021	3 476	100,67%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

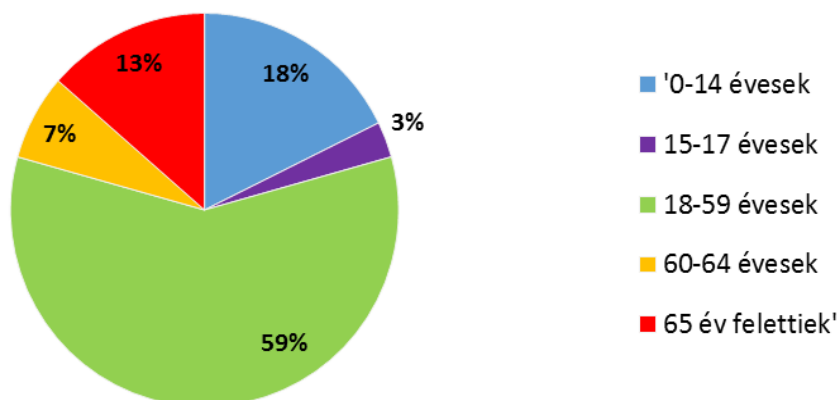
Állandó népesség korosztályonkénti megoszlása

Az állandó népesség alakulását tekintve a korösszetétel aránya jónak mondható. A 65 év feletti állandó lakosok aránya 17.21%, a fiatal korú állandó lakosság aránya 18 éves korig 18.81%, mely fiatalodást eredményez a lakónépesség összetételében. A vizsgált időszakban 1.65 %-kal több fiú kisgyermek született, de ez az arány kiegyenlítődik. A 60-64 éves korosztály összetételében már azonos a nemek megoszlása. A mérleg a 65 év feletti korosztályában erősen a nők aránya felé billen.

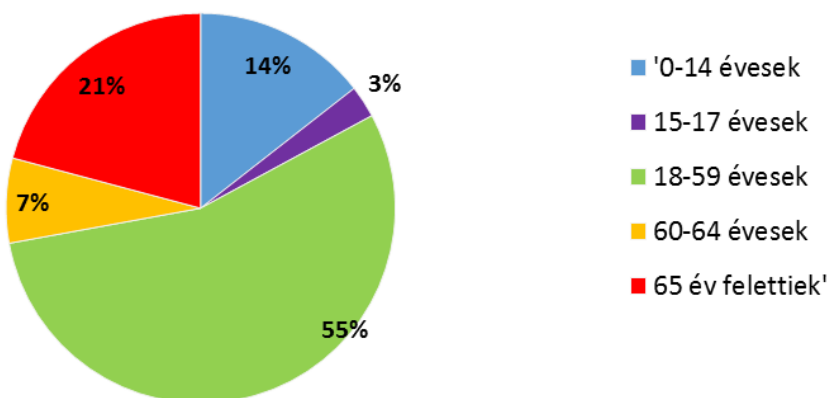
2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2019)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	1 729	1 722	3 451	50,10%	49,90%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			94	2,72%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	306	249	555	8,87%	7,22%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	51	46	97	1,48%	1,33%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	1 015	947	1 962	29,41%	27,44%
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	122	121	243	3,54%	3,51%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	235	359	594	6,81%	10,40%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Állandó népesség - férfiak életkori megoszlása

Állandó népesség - nők életkori megoszlása

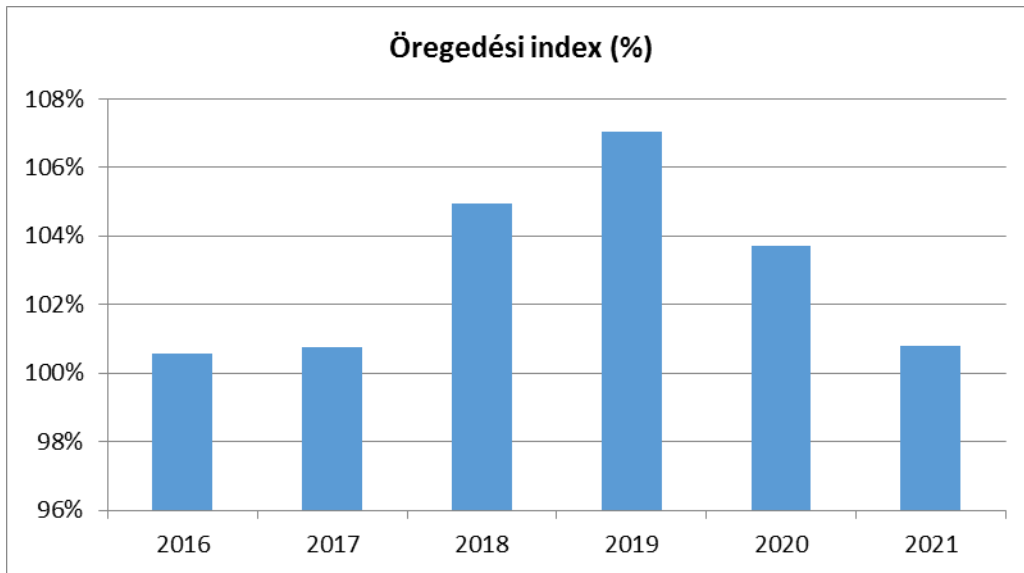
A település öregedési indexét tekintve, a 2001-es népszámlálás adataihoz viszonyítva kedvező tendencia tapasztalható.

A 2016 évi index 2021-re kis mértékben emelkedett. Az adatok szerint a 65 év feletti állandó lakosok száma arányaiban csak nem megegyezik.

3. számú táblázat - Öregedési index

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2016	536	533	100,56%
2017	546	542	100,74%
2018	572	545	104,95%
2019	594	555	107,03%
2020	615	593	103,71%
2021	625	620	100,81%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A települési bevándorlások és elvándorlások számát tekintve 2016-ban jelentős negatív egyenleget figyelhettünk meg, az elvándorlások száma növekedett.

2018-ban és 2020-ban jelentős mértékben pozitív irányba változott gráf a beköltözők számát tekintve, és ez 2021-ben közel a felére csökkent, de pozitív maradt a mutató. Egyre több embert vonz, főként kisgyermekes családokat az élhetőbb, barátságosabb falusi környezet, a természet közelsége. A 2020-as ugrásszerű változáshoz nagyban hozzájárult a kormány családtámogatási politikája is, mely segítséget jelent a fiatalabb generációk otthenszerzésében, otthonteremtésében. A növekvő népesség szám új kihívásokat is jelent a község életében mind bölcsődei, óvodai férőhelyek biztosítása, telekalakítások, és úthálózat fejlesztése valamint egészségügyi, szociális, igazgatási szolgáltatások igénybevétele tekintetében.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások	
Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő) (TS 031)
2016	-1,19
2017	-2,69
2018	11,89
2019	-1,48
2020	24,32
2021	8,95

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A 2016-2021 évi élve születések és halálozások számát vizsgálva megállapítható, hogy hullámzó tendenciát mutat a grafikon. A 2019-es évben érte el a mélypontot, mely 2020-ra javulást mutatott, viszont 2021-ben az index megint romlott. A világméretű Covid járvány következtében sajnos megnőtt a halálozások száma helyi szinten is. Sok családnak és egyedülálló idős embereknek nehézséget jelentett a járvány következtében kialakult korlátozások során az egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférés, a mindennapi élet, bevásárlás. Sok esetben a külvilágtól való elszigetelődés csorbította a szociális érintkezések lehetőségét. Komoly civil szerveződés és segítőlánc alakult ki a rászoruló emberek életének könnyítésére, melyben nagy számmal vettek részt fiatalok, egyetemisták, helyi önkéntesek.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás

Év	Az élve születések és halálozások különbségének 1000 lakosra vetített száma (fő) (TS 032)
2016	-2,09
2017	0,00
2018	-0,59
2019	-2,96
2020	-1,76
2021	-2,60

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Értékeink, küldetésünk

A program készítésével átfogó képet kaphatunk településünkről. A pályázati feltételek és a célcsoportok esélyegyenlőségének biztosítása és a konkrét teendők megfogalmazása, az érintett célcsoportok, illetve azok képviselőinek bevonásával. Hosszú távú elképzeléseink szerint a településen biztosítani kell a legmagasabb életminőséget, élhető és vonzó települési környezet kiépítését kell célul tűzni.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Hosszúhetény település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,

a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,

a diszkriminációmentességet,

szegregációmentességet,

a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének feltérképezése és a feltárt problémák komplex kezelésre szolgáló (más települési programokkal összehangolt) intézkedési terv megalkotása, a helyben érintett szereplők bevonásával, szükség szerint a települések közötti együttműködések kialakításával.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A HEP jelentősége

A HEP-ek nem csupán a felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmisítására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Az Alaptörvény 4. módosításával bekerült a XV. cikk (4) pontjaként, hogy „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.”

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és 2021.06.30-i módosítása
- a Belügyminisztérium honlapján megjelent „MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötvt.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (továbbiakban: Nkt.)

előírásaira.

2. Stratégiai környezet bemutatása

A felzárkózás politika alapidokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát [1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.], majd 2014-ben annak frissítéseként a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t [1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.] 2021-ben elkészült a **Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030** (MNTFS 2030), amely a következő 10 évre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait.

Új Roma Stratégia(2019-2030)

Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)

„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)

Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)

Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)

Országos Fogytékosságügyi Program (2015-2025)

A HEP-ekben leképeződik a felzárkózási stratégia szemlélete, így azok a felzárkózás politika helyi szintű részeként és a végrehajtás eszközeiként működnek.

A helyi felzárkózás politika tervezési alapjaként épít a HEP-ekre a Pénzügyminisztérium összefogásában készült **Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció** is.

Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése értelmében **a programalkotás során gondoskodni kell a HEP és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a köznevelési esélyegyenlőségi terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.**

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

A helyi önkormányzat képviselő-testülete a 2019-2024 évi választási ciklusra is elkészítette az önkormányzat gazdasági programját. A képviselő-testület ezen kívül minden év november 30-ig elfogadja a következő évre vonatkozó költségvetési koncepciót is.

A gazdasági programban helyett kaptak a kiemelt csoportokat érintő fejlesztések is. Így többek között az önkormányzati intézmények teljes körű akadálymentesítése, a még meglévő szegregátum megszüntetése.

Hosszúhetény Községi Önkormányzat Képviselő-testülete első alkalommal 2008-ban másodszor 2018 decemberében fogadta el a helyi esélyegyenlőségi programját. A szociálisan rászoruló krízis helyzetbe került személyek önkormányzati támogatásáról szóló 1/2015 (II.20.) helyi rendeletében is meghatározza az alapvető szabályokat az önkormányzati ellátások igénybevételéről. E rendelet gyakorlatilag valamennyi célcsoportot érinti. Ugyancsak szabályozásra került az alapfokú művészetoktatás igénybevétele. A 13/2013. (IX.16.) számú helyi rendelet előírásai biztosítják azt, hogy a tehetséges, de hátrányos helyzetű gyerekek is igénybe vehessék az iskolai szolgáltatást. A fizetendő tandíj összege a tanuló rossz anyagi és szociális helyzetére való tekintettel csökkenthető. Az állami gondoskodásban nevelő szülőknél élő gyerekek teljes tandíjmentességet kaptak.

Hosszúhetény Községi Önkormányzat Képviselő-testületének 10/2018. (IX. 14.) önkormányzati rendelete a „Fiatalok a településen, fiatalok a településért” ösztöndíj támogatást biztosított a fiatalok középiskolai tanulmányaik megkezdéséhez.

A mélyszegénységben élő és roma bérlők az alacsony komfortfokozatú és gyenge műszaki állagú önkormányzati bérlakások bérleti díjából 15%-os kedvezményt kaphatnak. Az önkormányzat helyi közművelődési feladatairól, intézményeiről és a közművelődés támogatásáról szóló 2/2019. (IV.02) számú rendeletben szabályozta a közművelődési tevékenység feltételeit. Ennek célja, hogy a település polgárainak jogot biztosítson a közművelődési intézmények szolgáltatásainak igénybevételére, műveltségük, készségeik gyarapítására. A rendelet kimondja, hogy a benne meghatározott jogok minden személyt nemre, korra, vallásra vagy nemzeti-társadalmi hovatartozásra való tekintet nélkül megilletik. A gyermekvédelem helyi szabályainak megalkotásával a képviselő-testület biztosítja a gyermekek támogatását, a napközbeni ellátását óvodai és iskolai napközis foglalkozás keretében. Ezenkívül a gyermekjóléti szolgálat társulási formában történő működtetéséről is gondoskodik. A 2021-ben megkezdődő és az országunkat is kedvezőtlenül érintő energia/gazdasági recesszió (válság) következtében a településen is felgyorsult a lakosság egy részének elszegényedése, illetve eladósodása. A világjárvány és a szomszédban zajló háború megingatta az emberek alapvető biztonságérzetét, súlyos mentális megterhelést és egyfajta jövőkép hiányt vetített az egyénekre.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi programban felvázolt problémák megoldásában térségi, illetve társulási kapcsolódások jöhetnek számításba. A munkanélküliek és aktív korúak foglalkoztatásában és képzésében a Baranya Megyei Kormányhivatal Pécsi Járási Hivatal Munkaügyi Kirendeltsége, mint együttműködő partner bevonható. A gyermekek, a mélyszegénységben élők, valamint a romák helyi

problémáinak megoldásában az esélyegyenlőség terén való együttműködésben a Komlói Kistérségi Önkormányzati Társulás Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálatának munkatársai lehetnek az együttműködő partnerek.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A statisztikai adatokat a TEIR rendszeréből töltöttük le.

Az esélyegyenlőségi programhoz széleskörű adatgyűjtést folytattunk le. A helyi adatok többségét az intézmények, (iskola, óvoda), valamint a Polgármesteri Hivatal szolgáltatta.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

Hosszúhetény községben a mélyszegénységben élők számát csak becsülni lehet. Tény, hogy az elmúlt évtizedekben, még a rendszerváltoztatás előtti időszakban Hosszúhetény az ún. „módosabb település” kategóriába tartozott. Ez elsősorban a Komlón működő bányáknak volt köszönhető, mivel a munkaképes korosztály többsége ott talált munkalehetőségét. Ezenkívül egy – a helyi adottságokhoz viszonyítva – jól gazdálkodó mezőgazdasági termelészövetkezetben is sokan találtak munkahelyet. A Szőlőhegyen pedig szép számmal műveltek szőlőt.

A rendszerváltoztatást követően a bányák bezárásával megnőtt a munkanélküliek száma. Ezzel párhuzamosan a sokaknak munkát biztosító pécsi cégek, gyárak is sorra bezártak. Ez talán általánosnak még nem mondható, de egy bizonyos népességnél elszegényedési folyamatot is elindított. Megnőtt a városokból kiköltözők száma, akik elsősorban a Szőlőhegyen vásároltak lakható prэшázatot, hétvégi házat. A mélyszegénységet tekintve nem mondható, hogy kizárólag csak a roma lakosságot érinti. Napjainkban e probléma veszélyezteti a 3 vagy több gyermekes családokat, a gyermekeiket egyedül nevelő anyát vagy apát is. A világméretű járvány, gazdasági válság és háborús konfliktus tovább nehezítette a szegény sorban élők kilátásait, egyre mélyül a szakadék, sokaknak már születésükkor megpecsételődik a sorsa.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

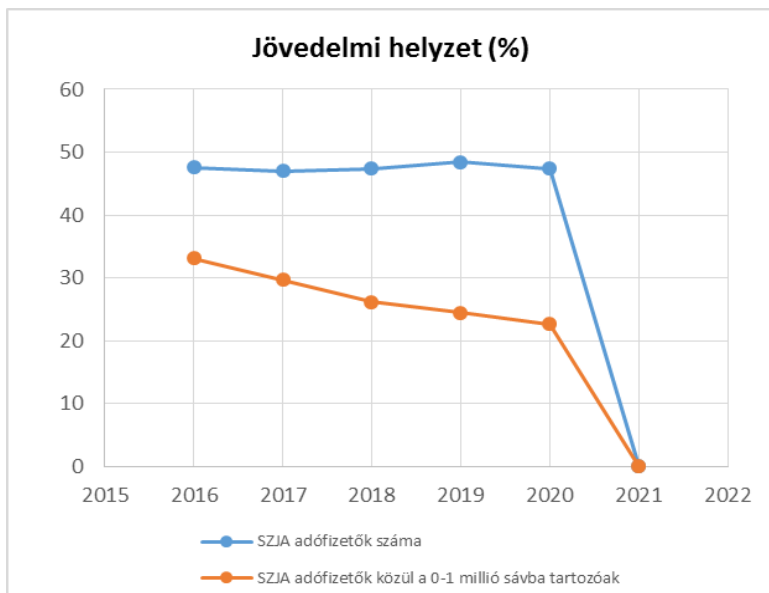
A jövedelmi és vagyoni viszonyokat tekintve megállapítható, hogy az utóbbi 5-10 évben a településen is tapasztalható a legalacsonyabb és legmagasabb jövedelműek közötti „szakadék” mélyülése.

Az aktív korú lakosság átlagjövedelme a településen nem haladja meg az országos átlagot.

A 2016 bázisévhez viszonyítva a jövedelmi helyzet 2020-ra javuló tendenciát mutat.

3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet		
Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában (TS 059)	az SZJA adófizetők %-ában (TS 060)
2016	47,54	33,09
2017	47,01	29,69
2018	47,40	26,19
2019	48,42	24,42
2020	47,39	22,66
2021	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.) és a MötV-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek helyzete;

Településünkön a munkanélküliek száma a gyűjtött adatokat tekintve csökkenő tendenciát mutat. A 2016 évi munkanélküliségi ráta közel 12 %-ot csökkent 2021 évre. A férfiakat és nőket tekintve a ráta %-a női munkavállalók esetében magasabb a férfiakénál. A nyilvántartott pályakezdő és 56-60 év közötti álláskeresők száma viszont közel 50%-al csökkent a 2016-os adatokhoz viszonyítva. A tartósan regisztrált munkanélküliek száma a 2016-os évhez viszonyítva kismértékben növekedett, míg a nők esetében ez lényeges növekedést mutat. A munkanélküliségi ráta kedvező alakulása köszönhető többek között a különböző közfoglalkoztatási programoknak, Pécs és Komló közelségének, illetve annak, hogy a településről sokan külföldön vállalnak munkát, viszont állandó lakhelyüket Hosszúhetényben tartják meg.

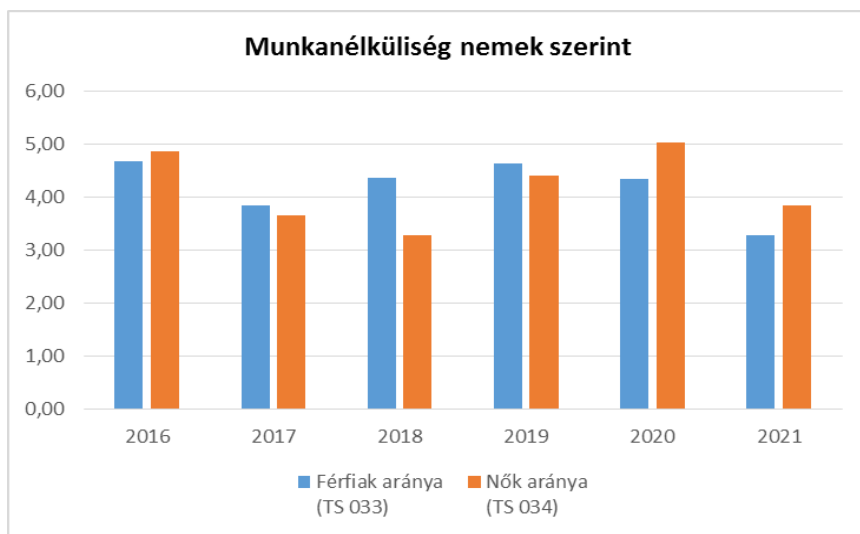
A nyilvántartott álláskeresők korcsoportos bontásában igen érdekes adat, hogy a legtöbb álláskereső a 61 év feletti korosztályból kerül ki, 18,52%-kal. A 36-40, 46-50 és 51-55 éves korosztálynál mind emelkedett a nyilvántartott álláskeresők száma, kivételt képezve a 41-45 éves csoport, ahol ez az adat a felére csökkent a bázis évhez viszonyítva. A fiatalabb korosztálynál ez szembetűnő csökkenést eredményezett: a 21-25, 26-30 éves korcsoportokban a nyilvántartott álláskeresők száma több mint a felére csökkent. Következésképpen leszűrhető, hogy a 61 év feletti nehezebben kapnak lehetőséget a munkaerőpiacon, illetve a fiatalabb korosztály tovább marad az oktatási rendszer kötelékében akár 25 éves korig.

A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők nemek szerinti megoszlásában megfigyelhető egyfajta kiegyenlítődés a vizsgált ciklusban. Míg 2016-ban a férfiak nagyobb számmal képviseltették magukat a 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők között, addig 2021-re nők és férfiak aránya megegyezik. Tehát már nem helyezkednek el a munkaerőpiacon könnyebben a hölgyek férfi társaikhoz képest.

3.2. 1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint

Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
2016	4,67	4,86	4,77%
2017	3,84	3,65	3,75%
2018	4,37	3,27	3,82%
2019	4,63	4,40	4,52%
2020	4,33	5,02	4,68%
2021	3,28	3,85	3,57%

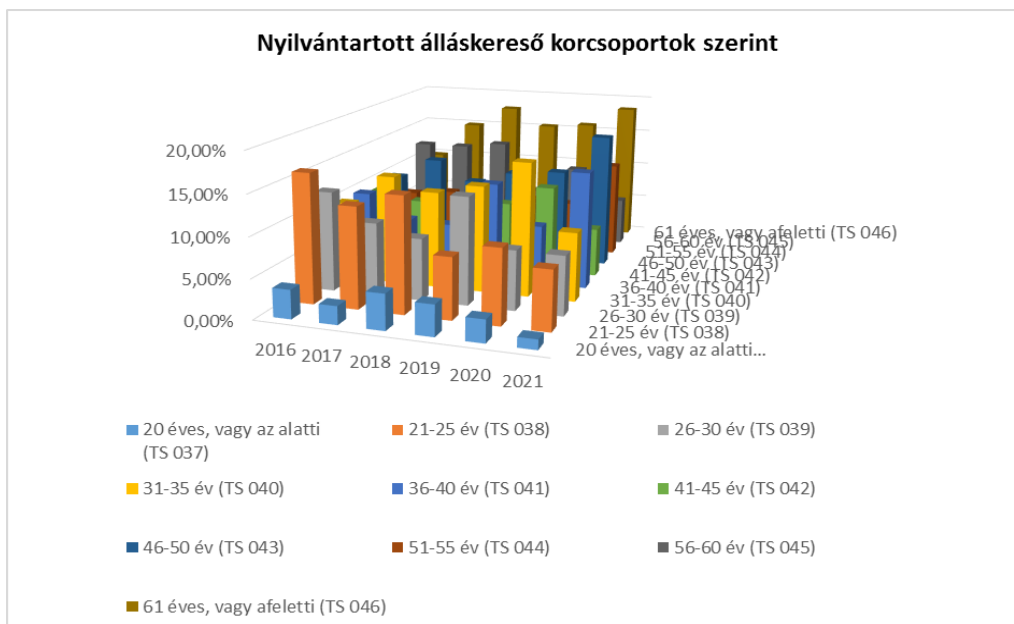
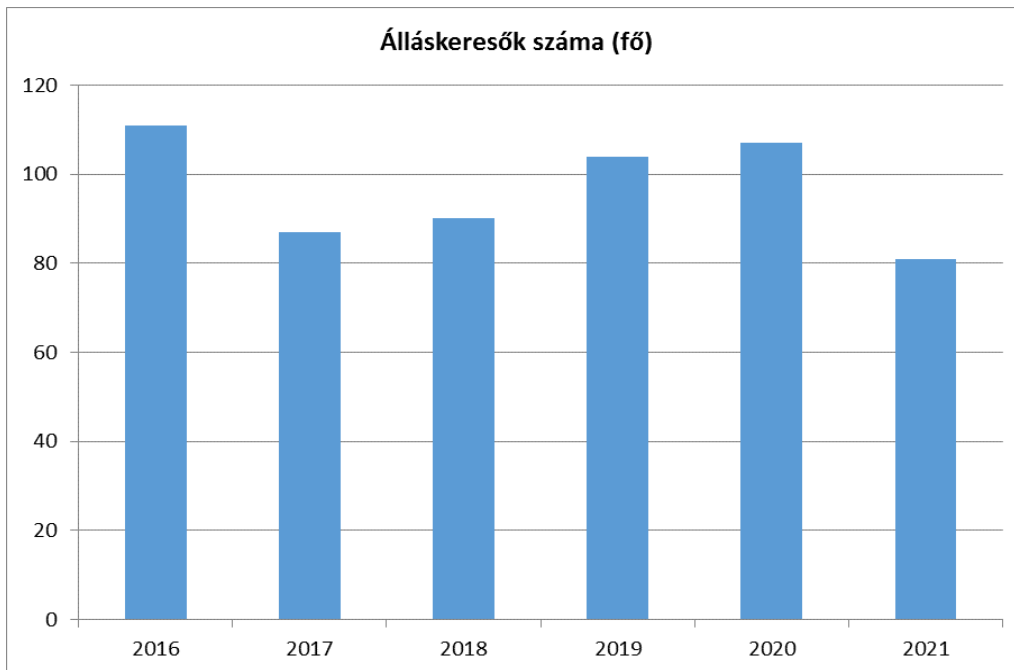
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint

Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	Fő összesen		111	87	90	104	107
20 éves, vagy az alatti (TS 037)	Fő	4,00	2,00	4,00	4,00	3,00	1,00
	%	3,60%	2,30%	4,44%	3,85%	2,80%	1,23%
21-25 év (TS 038)	Fő	18,00	11,00	13,00	8,00	10,00	6,00
	%	16,22%	12,64%	14,44%	7,69%	9,35%	7,41%
26-30 év (TS 039)	Fő	14,00	8,00	7,00	14,00	8,00	6,00
	%	12,61%	9,20%	7,78%	13,46%	7,48%	7,41%
31-35 év (TS 040)	Fő	11,00	12,00	11,00	14,00	18,00	7,00
	%	9,91%	13,79%	12,22%	13,46%	16,82%	8,64%
36-40 év (TS 041)	Fő	11,00	6,00	6,00	13,00	8,00	12,00
	%	9,91%	6,90%	6,67%	12,50%	7,48%	14,81%
41-45 év (TS 042)	Fő	10,00	7,00	6,00	9,00	12,00	5,00
	%	9,01%	8,05%	6,67%	8,65%	11,21%	6,17%
46-50 év (TS 043)	Fő	11,00	11,00	9,00	12,00	13,00	14,00
	%	9,91%	12,64%	10,00%	11,54%	12,15%	17,28%
51-55 év (TS 044)	Fő	7,00	6,00	6,00	7,00	7,00	10,00
	%	6,31%	6,90%	6,67%	6,73%	6,54%	12,35%
56-60 év (TS 045)	Fő	14,00	11,00	12,00	7,00	11,00	5,00
	%	12,61%	12,64%	13,33%	6,73%	10,28%	6,17%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	11,00	13,00	16,00	16,00	17,00	15,00
	%	9,91%	14,94%	17,78%	15,38%	15,89%	18,52%

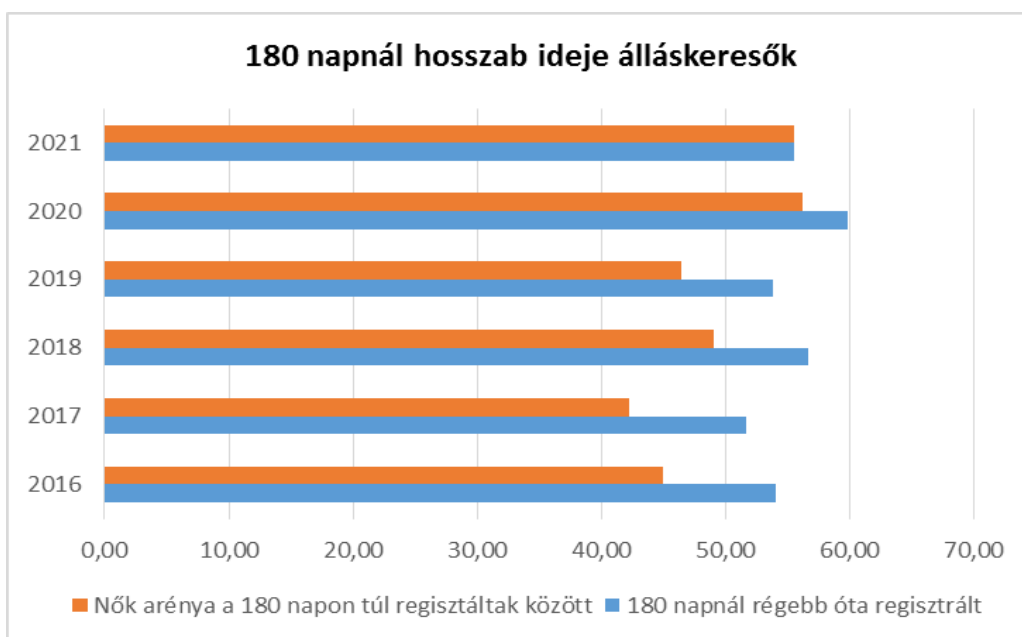
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők aránya

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2016	54,05	45,00
2017	51,72	42,22
2018	56,67	49,02
2019	53,85	46,43
2020	59,81	56,25
2021	55,56	55,56

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

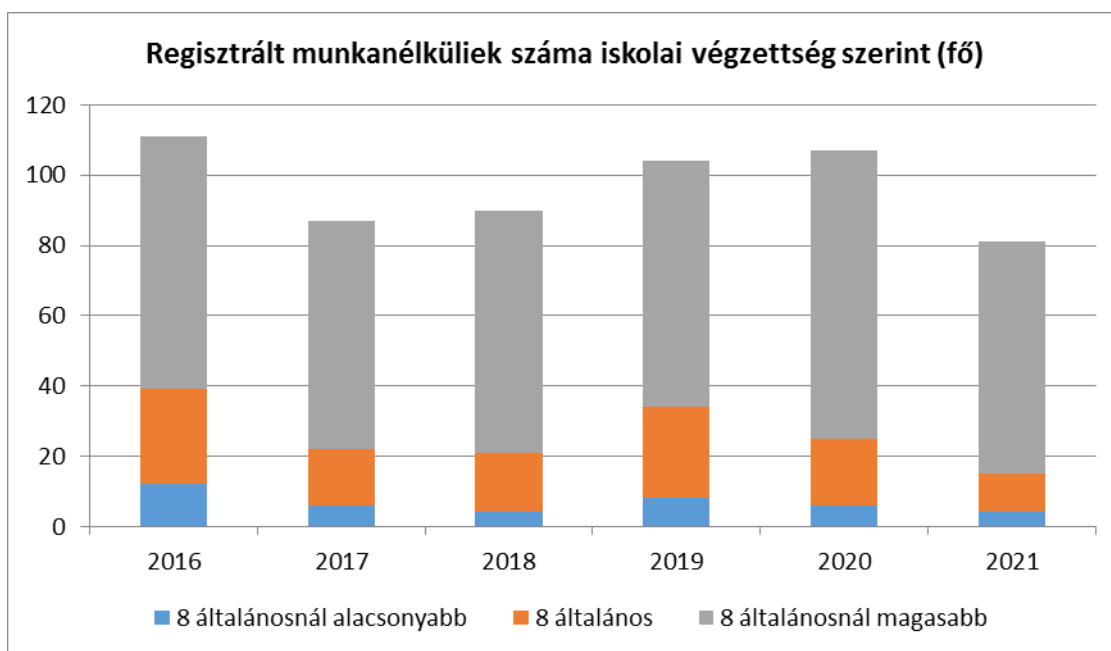
b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága;

Az alacsony iskolai végzettségű / legfeljebb 8. ált. iskolai végzettség/ népesség helyzete jelenleg a legkilátástalanabb. Többségük számára helyben csak az önkormányzat közfoglalkoztatása marad. Kevés számban mezőgazdasági idénymunkát, illetve segédmunkát végeznek. Ez a foglalkoztatási forma azonban megélhetésüket nem biztosítja. Legtöbbjük ezért az önkormányzat segélyezésére szorul. Az önkormányzati segély keret azonban szűkös és így csak ideiglenes megoldást jelenthet számukra. A mélyszegénységben élők jelentős részét ez a réteg alkotja.

A gyűjtött adatok alapján megállapítható, hogy a 8 általánosnál alacsonyabb végzettséggel nyilvántartott álláskeresők száma harmadjára csökkent. Ugyancsak csökkenő tendenciát mutat az általános iskolai végzettséggel rendelkezők száma. A regisztrált munkanélküliek legnagyobb százalékát a 8 általánosnál magasabb iskolai végzettségűek teszik ki. A 2016-2021-es időszakot vizsgálva pedig a magasabb iskolai végzettséggel rendelkezők száma nőtt. Érzékelhető egyfajta szemlélet váltás az oktatási-, képzési rendszerben, mely lassan követi csak le az aktuálisan zajló helyi és világgazdasági folyamatokat, ipari változásokat, és társadalmi igényeket. Szébb, biztos jövő, jobb állás, munkahelyi pozíció reményében sokan tanulnak, tovább szereznek diplomát. Rengeteg az ún. túlképzett, túl kvalifikált álláskereső, másik oldalon kevés a jó szakember, a jól képzett szakmunkás.

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma összesen (TS 052)	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 036)		Általános iskolai végzettség (TS 035)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2016	111	12	10,81%	27	24,32%	72	64,86%
2017	87	6	6,90%	16	18,39%	65	74,71%
2018	90	4	4,44%	17	18,89%	69	76,67%
2019	104	8	7,69%	26	25,00%	70	67,31%
2020	107	6	5,61%	19	17,76%	82	76,64%
2021	81	4	4,94%	11	13,58%	66	81,48%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

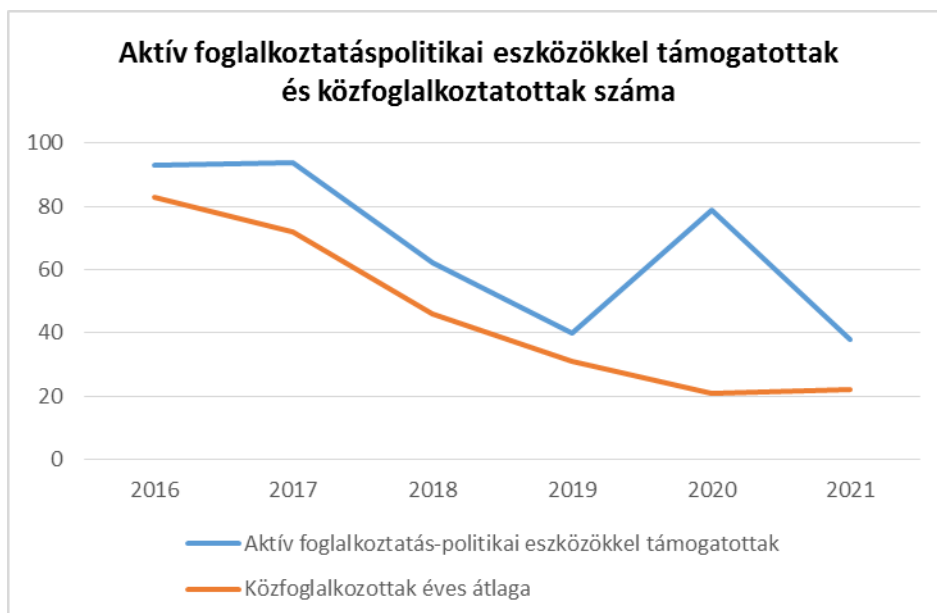

- c) közfoglalkoztatás, közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés lehetőségei;

A közfoglalkoztatás első számú „címettje” a helyi önkormányzat. Az országban is érződő gazdasági válság miatt megnőtt az önkormányzati ellátottak / foglalkoztatást helyettesítő támogatás) és foglalkoztatottak száma. A foglalkoztatási programokban az önkormányzat minden évben növekvő számban alkalmazta az aktív korúakat. A programokkal kapcsolatban a tapasztalat az, hogy jellegüknél fogva elsősorban a munkanélküli férfiakat segíti. A „nőiesebb” munkákra nem szerveződik program. A nőket, ezért általában csak köztisztasági feladatokra és parkgondozásra (fünyírást kivéve) alkalmaztuk. Az alkalmazott létszám nemenkénti megoszlása is azt bizonyítja, hogy a nők eleve hátrányban vannak a férfi munkavállalókkal szemben. Az esélyegyenlőség szempontjából mindenképpen javítani kell a nemek arányán. A közmunka program másik problematikája, hogy egy-egy projekt nem biztosít értékteremtő munkát. A földutak karbantartása, fűkaszálás nem teremt maradandó értéket. Célszerű lenne, ha a közmunkákat járdaépítésre, burkolt árkok kiépítésére is kiírnák. Ezeket a munkákat már értékteremtőnek nevezhetjük. Pozitívum viszont az, hogy a vizsgált időszakban a közmunka program keretében foglalkoztatott romák száma negyedére csökkent.

3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitikai		
Év	Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma (TS 050)	Közfoglalkoztatottak száma (TS 055)
	Fő	(éves átlag - fő)
2016	93	83
2017	94	72
2018	62	46
2019	40	31
2020	79	21
2021	38	22

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

- d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői; közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok;

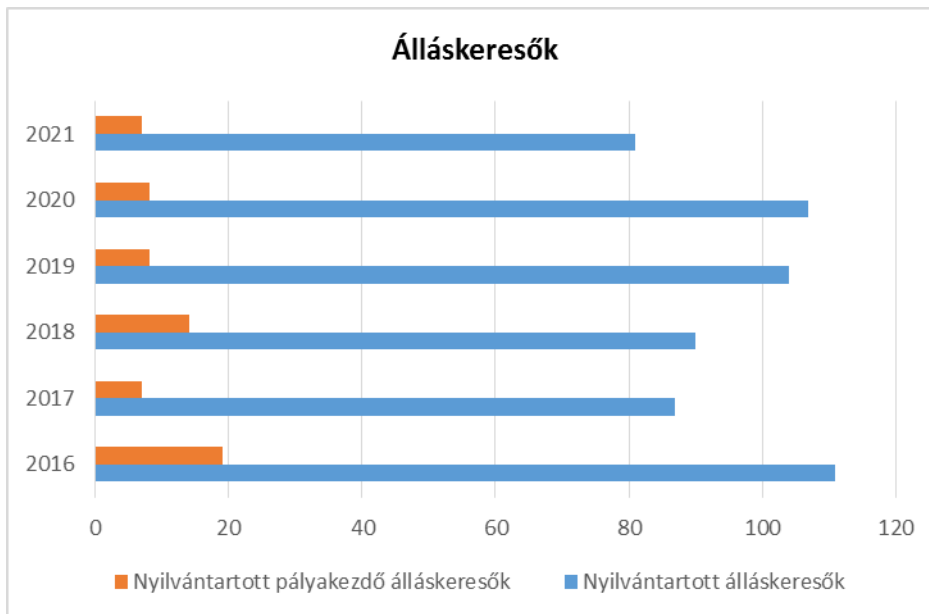
Hosszúhetény község területi –földrajzi elhelyezkedése kedvező, mivel területileg három várossal határos. A közlekedési feltételek- a vasútit kivéve- szintén jók. Pécs megyeszékhely 15-20 perc alatt megközelíthető. Ugyancsak közel van Komló városa is. A munkaképes népesség összetétele, illetve szakképzettsége a munkáltatók számára előnyös.

A község infrastruktúrája jó. A vállalkozások számára több terület adott, amelyeken beruházásokat lehetne indítani. Az önkormányzat által működtetett foglalkoztatási programok más munkáltató számára is adott.

- e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük;

A pályakezdő álláskeresők viszonylag hamar el tudnak helyezkedni a munkaerőpiacon, melyet a mellékelt adattábla is alátámaszt. Az alapfokú oktatási rendszerből, illetve a szakképzésből kikerülő fiatalok munkaerőpiacra történő bekerülését segítő helyi programok nincsenek. A korosztály egy alacsony részének az önkormányzat biztosít munkalehetőséget a közfoglalkoztatás keretében. A fiatal pályakezdő álláskeresők száma jelentősen csökkent, ezért átképzésük, illetve továbbképzésük a Pécsi Munkaügyi Központon keresztül megoldott.

3.2.6. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma		
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	Fő	Fő
2016	111	19
2017	87	7
2018	90	14
2019	104	8
2020	107	8
2021	81	7

- f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése, szakképzéshez, felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok;

A munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek helyben nem működnek. A felnőttképzés Komlón és Pécsen folyik, a munkát vállalók, illetve munkát keresők elsősorban e két városban jutnak a foglalkoztatási programokhoz. Az önkormányzat által helyben indított foglalkoztatási programok többségében a szakképzetlen vagy alacsonyabb iskolai végzettségűeknek biztosítanak lehetőséget a munkavégzéshez. Az illetékes munkaügyi központ nem tudott arról konkrét adatot szolgáltatni, hogy az általános iskolai felnőttoktatásban hányan vesznek, illetve vettek részt, mivel ilyen irányú képzéseket nem is szervez. A Pécsen, Komlón, illetve a környező városokban működő nagyszámú középfokú intézmények sem adnak erről statisztikát.

- g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása;

Az önkormányzat a közmunka programok keretében a település elsőszámú foglalkoztatójává „lépett elő.”

Az aktív korú roma lakosság néhány kivételtől eltekintve a helyi önkormányzatnál, illetve intézményeinél talál munkát. A mélyszegénységben élők többsége is az önkormányzat alkalmazottja. Többen részt vesznek az ún. önkéntes munkában is. E foglalkoztatási formában együttműködő partner a Családsegítő-és Gyermekvédelmi Szolgálat.

- h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

A foglalkoztatás területén hátrányos megkülönböztetésről nincs információnk.

- i) digitális ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek lehetőségei.

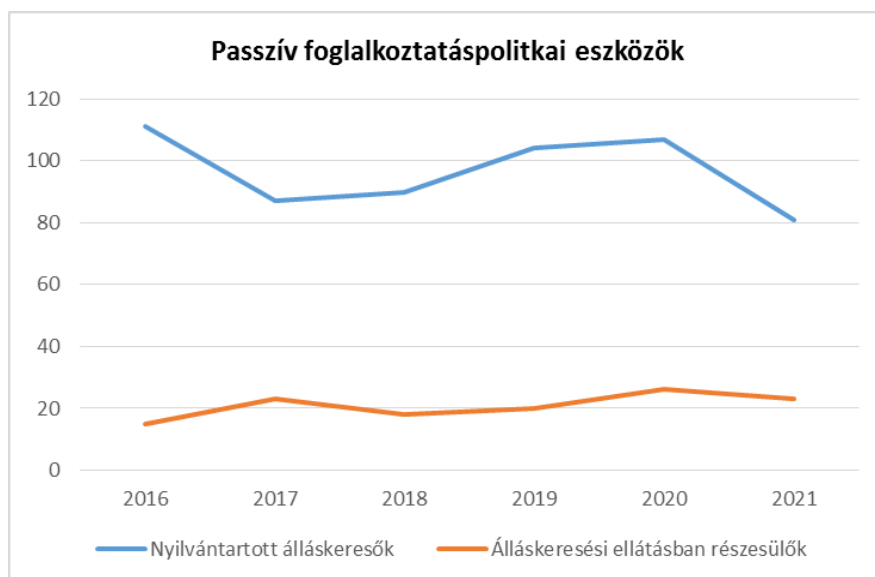
Jelenleg csak az iskolában és a művelődési központ könyvtárában elérhető. A veszélyhelyzet alatti online oktatás idején került igazán felszínre a korszerű elektronikai eszközök hiánya a szegényebb családoknál, mely jelentős hátrányt jelentett a gyermekek otthoni tanulásában, a tananyag követésében. E helyzetet áthidaló, rövid távú segítséget az önkormányzat, önkéntes felajánlás nyújtott. A családsegítő szolgálattal és az Idősek Klub Egyesületével kutatjuk a pályázati forrásokat, illetve a civil szervezetek támogatási formáit.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

A helyi önkormányzat az 1993. évi III. törvény, valamint a szociálisan rászoruló krízishelyzetbe került személyek önkormányzati támogatásáról szóló 1/2015 III.20) alapján folyósítja a pénzbeli és természetbeni juttatásokat. Az aktív korúak ellátása, a közgyógyellátás, az időskorúak járadéka és az ápolási díj megállapítása iránt benyújtott kérelmek mind a járási hivatal hatásköréhez tartoznak. A polgármesteri hivatal ügyintézői segítséget nyújtanak a kérelmek kitöltésében, benyújtott dokumentumok ellenőrzésében és az illetékes hatósághoz történő áttételben. Az ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma csökkenő, a szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma a vizsgált 5 éves intervallumban több, mint a felére csökkent. Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma 15%-al nőtt.

3.3. 1. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai I.				
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)		Álláskeresési ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 047)	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2016	111	4,86%	15	13,51%
2017	87	3,85%	23	26,44%
2018	90	3,97%	18	20,00%
2019	104	4,68%	20	19,23%
2020	107	4,77%	26	24,30%
2021	81	3,63%	23	28,40%

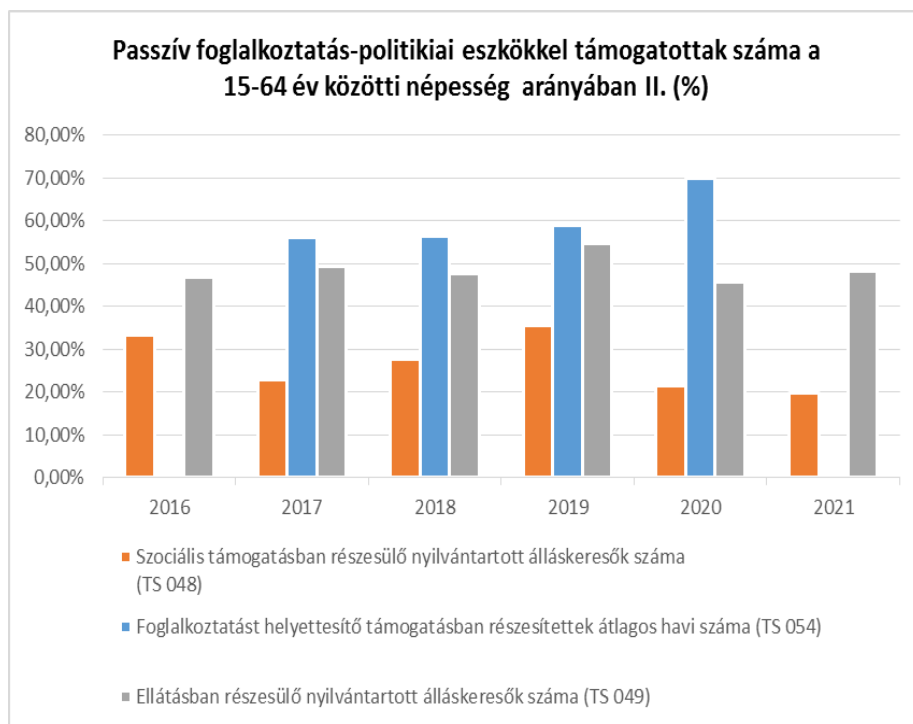
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai II.

Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 048)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (TS 054)		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 049)	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2016	37	33,33%	n.a.	-	52	46,85%
2017	20	22,99%	49	56,15%	43	49,43%
2018	25	27,78%	51	56,48%	43	47,78%
2019	37	35,58%	61	58,97%	57	54,81%
2020	23	21,50%	75	69,86%	49	45,79%
2021	16	19,75%	n.a.	-	39	48,15%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3.3. számú táblázat - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás

Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma (TS 056)
	fő
2016	n.a.
2017	13
2018	16
2019	15
2020	15
2021	n.a.

Forrás: TeIR, KSH

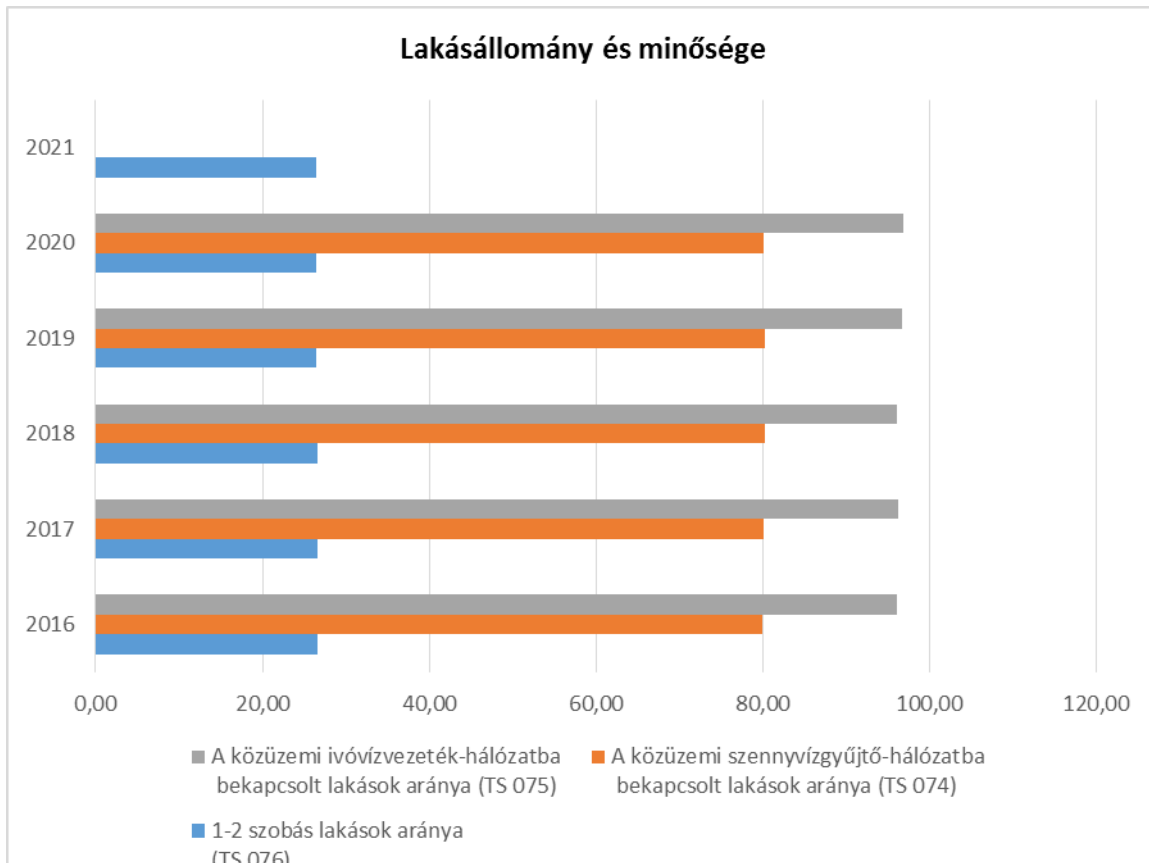
3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány

Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Épített lakások száma (TSv 077)	Épített lakások száma 1000 lakásra (TS 078)	1-2 szobás lakások aránya (TS 076)	A közüzemi szennyvízgyűjtő-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 074)	A közüzemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 075)
	db	db	db	%	%	%
2016	1194	5	4,19	26,63	79,90	96,15
2017	1194	0	0,00	26,63	80,15	96,31
2018	1197	3	2,51	26,57	80,20	96,07
2019	1203	6	4,99	26,52	80,30	96,67
2020	1206	3	2,49	26,45	80,10	96,93
2021	1208	4	3,31	26,49	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

3.4.2. számú táblázat - Bérlakás és szociális lakás állomány opcionális (önkormányzati adatok)

Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Bérlakás állomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Szociális lakásállomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)
	db	db	db	db	db	db	db
2016	1 194	n.a.	n.a.	n.a.	18.	0	n.a.
2017	1 194	n.a.	n.a.	n.a.	18	0	n.a.
2018	1 197	n.a.	n.a.	n.a.	18	0	n.a.
2019	1 203	n.a.	n.a.	n.a.	18	0	n.a.
2020	1 206	n.a.	n.a.	n.a.	18	0	n.a.
2021	1 208	n.a.	n.a.	n.a.	18	0	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

a) bérlakás-állomány

A településen lévő szociális bérlakásokat kizárólag a helyi önkormányzat üzemelteti, karbantartási és felújítási munkálatokért a településüzemeltetési Nkft gondoskodik. Az elmúlt két évtizedben a képviselő-testület részéről általános gyakorlat volt, hogy a lakásokat a bérlő kérelmére értékesítette. Sikertörténetként könyvelhető el az egyik szegregátumból kiemelt család útja, akik bérlakásukat az önkormányzattól megvásárolták és jelenleg felújítják.

b) szociális lakhatás

A szociálisan rászorulóknak számára biztosított az önkormányzat részéről a szociális lakás állomány.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

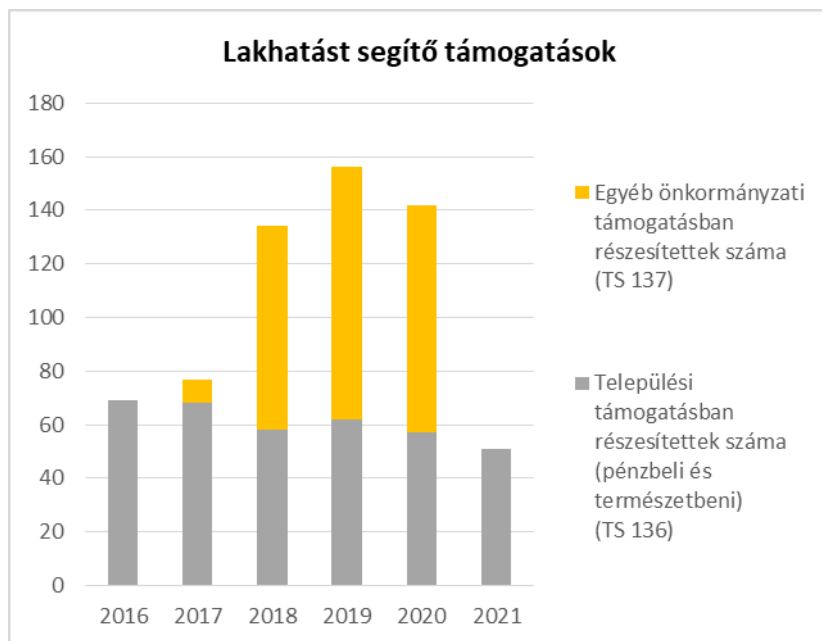
A nem lakás céljára szolgáló önkormányzati ingatlanok hasznosítása bérbeadás útján történik. Az ingatlanokban bolt, vendéglátó egység illetve a szociális szövetkezet kiállító és értékesítő terme működik.

e) lakhatást segítő támogatások

A helyi önkormányzat gyakorlatilag a rászoruló lakhatását az ún. lakásfenntartási illetve lakhatási támogatással tudja segíteni. A bázis évhez képest a lakhatási támogatást igénylők száma lényegesen csökkent.

3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások		
Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni) (TS 136)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma (TS 137)
	Fő	Fő
2016	69	n.a.
2017	68	9
2018	58	76
2019	62	94
2020	57	85
2021	51	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A fiatalok lakásépítését, illetve lakáshoz jutását már több éve nem támogatja az önkormányzat, a pénzügyi forrás hiánya miatt. A kormány családtámogatási és otthonteremtési politikája azonban nagyban segíti a fiatal, kisgyermekes családok saját lakástulajdon szerzését a településen.

f) eladósodottság

A lakosság egy részénél folyamatos elszegényedés tapasztalható. A negatív tendenciát a helyi önkormányzat segélyezési-támogatási rendszere sem tudja eredményesen lassítani, illetve megállítani. Sajnálattal tapasztalható a moratórium feloldását követő behajtások, és árverések számának növekedése.

- g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

Hosszúhetény községben a külterületen élők aránya az összlakosság létszámához viszonyítva 6.5 %. Az országban és természetesen a településen is érezhető gazdasági válság, elszegényedés megnövelte a külterületekre elsősorban a Szőlőhegyre kiköltöző személyek számát. A külterületen nagyrészt nem biztosítottak az alapvető infrastruktúrák, szolgáltatások. A présházak és lakható egyéb ingatlanok jelentős része csak villanyárammal ellátott. Vezetékes ivóvíz és csatorna legtöbb helyen nincs. A község központi belterületéhez közelebb eső részeken található meg a vízhálózat.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

- a) a telep, szegregátum, mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, a közösségi közlekedés, és a munkába jutás egyéb lehetőségei, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői);

Hosszúhetényben 2011-ig két szegregátum volt. A nagyobbik az ún. Fatelep, amelyen mindösszesen 36 fő roma személy élt. A „Telepeken és telepszerű lakókörnyezetben élők integrációjának támogatása” projekt keretében 8 család kapott összkomfortos családi házat. Öt család Hosszúhetényben, 1 Komlón és 2 Pécsváradon telepedhetett le. A telepfelszámoló projekt 5 éves ún. után követést ír elő a pályázónak. A családok beilleszkedése kisebb-nagyobb nehézségekkel ugyan, de az első években megtörtént. Sajnos az öt éves időszak lezárását követően egyik-másik családnál komoly életviteli és beilleszkedési problémák jelentkeztek. Sokan nem tudták rendeltetésszerűen használni a komfortos lakás adta lehetőségeket, pl. gáztűzhely, kazán használata. Illetve a roma közösségen belül kialakuló konfrontálódás a családok között széthúzáshoz vezetett. Ennek tudható be, hogy a Hármashegy u. 1 szám alatti szegregátum nem szűnt meg teljesen.

- b) a telepen, /szegregátumokban élők általános jellemzői és társadalmi problémák szempontjából főbb mutatói: életkori megoszlás, iskolai végzettség, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezették, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya;;

A Hármashegy utcai családok között jelenleg komoly együttélési problémák jelentkeznek, bár egyfajta etnikumhoz tartoznak. A családokban általános gyakorlat, hogy rendszeres bejelentett munkahellyel nem rendelkeznek a családtagok. Többségük alkalmi munkavállaló illetve aktív korú ellátott. Sok család megélhetését a közmunkaprogram biztosítja. Kiskorú gyermekek a szegregátumban nem tartózkodnak. A lakások félkomfortosak, illetve komfort nélküliek. A szegregátum a település központjától 1-1.5 km távolságra van. Ez a téli időszakban jelent problémát az ott lakóknak.

- c) a szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai.

Hosszúhetényben egyelőre a Hármashegy utcán kívül újabb szegregációval veszélyeztetett terület nincs kialakulóban. A már említett szőlőhegyi kitelepülések nem járnak együtt a hátrányos elzárással, kirekesztéssel. Az ott élők egy része rendelkezik gépjárművel, így a közlekedése, illetve a községbe való bejutása megoldott. A Szőlőhegyen élők között kevesebb a HHH. státuszú gyermek. A családok anyagi helyzetét vizsgálva többségükről elmondható, hogy a belterületen élő családokhoz hasonló életszínvonalon élnek.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

A település egészségügyi alapellátások terén jó helyzetben van. A felnőtt lakosságot két vállalkozó házi orvos látja el. Rajtuk kívül a községben működik egy házi gyermekorvos (0-14 éves) és egy fogszakorvos.

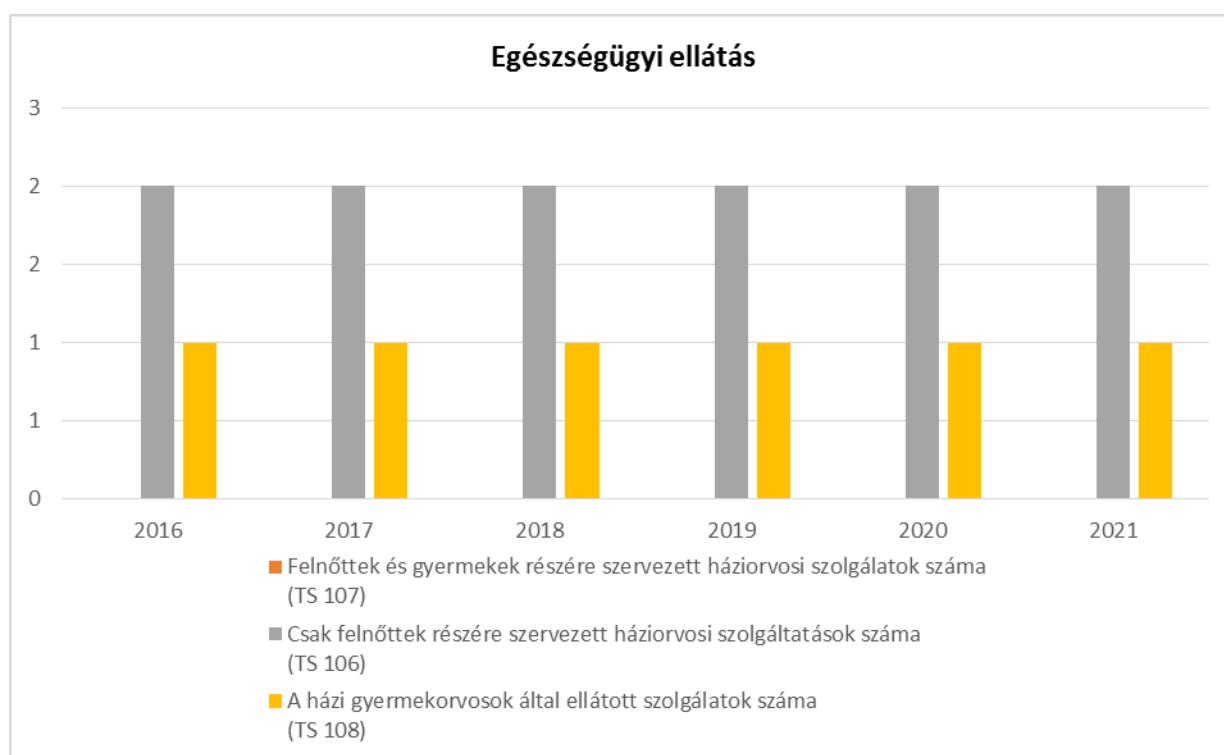
Az orvosi rendelők műszaki-technikai felszereltsége jó színvonalú. Az egészségügyi feladatok ellátásában a két orvosi körzet védőnői is tevékenyen részt vesznek.

Az orvosi rendelők és a védőnői tanácsadó műszaki-technikai felszereltsége jó színvonalú. Az egészségügyi alapellátás része a védőnői szolgálat – egy vegyes körzet (várandósok, 0-7 évesek, általános iskola tanulói) és egy területi ellátás (várandósok, 0-7 évesek), ide tartozik az óvoda védőnői ellátása is. Várandós anyák szakellátása Komlón történik.

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás						
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett házi orvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett házi orvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyógyszertárak és fiókgyógyszertárak száma (TS 110)	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott) (TS 133)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 135)
	db	db	db	db	Fő	Fő
2016	0	2	1	1	n.a.	n.a.
2017	0	2	1	1	135	16,42
2018	0	2	1	1	132	24,21
2019	0	2	1	1	134	32,30
2020	0	2	1	1	114	28,42
2021	0	2	1	1	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH

Tstar

A közgyógyellátásban részesülők száma 2016 évi bázisévhez viszonyítva csökkent.

Az ápolási díjban részesülők száma enyhén növekszik. Ennek indoka lehet egyrészt az ápolásra szoruló személyek számának növekedése és az ápolók egzisztenciális helyzetének romlása, konkrétan többen váltak munkanélkülivé az elmúlt 5 esztendőben, és így az egyéb feltételek fennállása esetén ápolási díj iránti kérelmet nyújtottak be.

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkorai kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A gyermekkorai és felnőttkori betegségek megelőzése érdekében a szűrővizsgálatokon való részvétel biztosított. Az iskola illetve óvoda egészségügyi ellátása is megfelelő. A felnőtt lakosság egészségügyi szűrését elsősorban a háziorvosok koordinálják, illetve szervezik. Évente például a felnőtt 50 év feletti férfiak prosztata szűrését, valamint felnőtt 50 év feletti vastagbél szűrését országos egészségügyi szűrőprogramon keresztül a háziorvosok korcsoport szerint kötelezően tartanak. Az egészségnapok keretében vércukor-és koleszterin szűrés, tanácsadás prevenció működik. A lakosság részére betegségek megelőzésére előadásokat szerveznek.

A koragyermekkorai (0-7éves) kötelező szűrővizsgálatok /51/1997.(XII.18.NM. rendelete alapján/ a szülő jelenlétében a védőnői tanácsadóban történik, melynek felszereltsége a rendeletben leírtaknak megfelelő. A tanácsadó babakocsival már megközelíthető.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

A fejlesztő és rehabilitációs ellátás helyben nem megoldott. Hozzáférési lehetőség viszont adott Komlón és Pécsen, valamint 50 km-es körzetben pl. Harkányban vagy Sikondán.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Az intézményi / gyerek / étkeztetés jelentősége a családok általános elszegényedése miatt egyre nő. Az óvodás és iskolás korú gyermekek egyre jelentősebb hányada munkanapokon az intézményben jut ételhez. Ezért fokozott figyelmet kell fordítani az elkészített étel minőségére, kalória és vitamin tartalmára. Az egészséges táplálkozás viszont meglehetősen költséges, ezért az önkormányzat évről-évre egyre több pénzt kénytelen fordítani a szükséges nyersanyag biztosítására, mivel a megállapított normatíva nem fedezi ennek költségeit.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Fontos kiemelni, hogy Hosszúhetény már évtizedek óta kiemelkedően teljesít a verseny és tömegsportok tekintetében. Elsősorban a foci pálya és az általános iskola tornaterme ad otthont a sporteseményeknek. A helyi sportegyesületben önálló labdarúgó és kézilabda szakosztály működik évről évre kiváló eredményeket felmutatva. Már óvodás korban rengeteg sport tevékenység közül lehet választani: játékos torna, tánc, ovi foci, úszás. Az általános iskolában gyerekek számára elérhető a foci, kézilabda, pingpong, karate, atlétika. Helyi civil szervezetek pedig egész évben tevékenyen részt vesznek a különböző sport napok, sport rendezvények szervezésében, lebonyolításában, mint pl. Tour de Hosszúhetény - családi bringás nap, Enduro mountainbike verseny, országos kerékpárverseny, Mecsek rally, lovaglás, zumba, fitt body edzések, spinning és sok más színes sport program várja a kicsiket-nagyokat. A sport kiemelten fontos terület az esélyegyenlőség megteremtésében, hiszen az iskolai órákon alulteljesítő gyerekek sikerélményhez jutnak a mozgás, csapatsportok, tornákra való utazások által. Kialakul a bajtársiasság érzése, a csapatszellem, a befogadás, a hovatartozás érzése. Emellett tartást, küzdeni tudást, akaratot és fegyelmet tanulnak már picikoruktól. Nagyon fontos a tehetséggondozás ezen a területen is, és a szükséges feltételek megteremtése, pl. jó tornacipő, megfelelő sport ruházat. A falu nagy múltra visszatekintő sport történelme ellenére sincs még sportcsarnoka, melyre nagy szükség lenne, hogy a gyerekek a délutáni sport foglalkozásokon tudjanak kitérjedni, energiát levezetni, fejlődni a buszmegállóban való bandázás helyett. A falu egész lakossága számára

színteret tudna biztosítani a sport tevékenységeknek, és nem kellene Pécsváradra, Komlóra vagy Pécsre utazni a sportolni vágyóknak.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A képviselő-testület helyi rendeletben szabályozta le az egyes szociális juttatások igénylésének szabályait. A lakosság körében a rendelet ismert, mivel a Polgármesteri Hivatalban, illetve az önkormányzat honlapján bármikor megtekinthető, illetve letölthető.

A kérelmeket rendszeresített formanyomtatványok igénybevételével nyújthatják be az ügyfelek.

A kérelmeket a szolgáltató vezetője bírálja el.

g) drogprevenációs szolgáltatások;

Jelenleg Hosszúhetényben drogprevenációs szolgáltatás nem működik, az iskolában folyamatosak az ezzel kapcsolatos felvilágosító programok, előadások, rendszeresen hívnak rendőrségi, pszichológia és egyéb szakterületekről érkező előadókat. A közelben elérhető rehabilitációs munkacsoportok és drogprevenációs szolgáltatások Komlón és Pécsen találhatóak.

h) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

Az egyenlő bánásmód követelményeinek megsértéséről nincs információnk. A helyi szolgáltatások igénybe vételekor diszkriminatív eljárás nem történt. Erre garanciát biztosít a helyi és magasabb szintű jogi szabályozás.

i) előnyben részesítési (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül.

A 65 év felettiak részére biztosítja az önkormányzat az étkeztetést, a súlyos, gyógyíthatatlan betegek számára viszont korhatárra tekintett nélkül.

A helyi önkormányzat rendkívüli élethelyzet esetére ún. rendkívüli átmeneti segélyt biztosít az arra rászorulóknak. E segélyezési forma visszatérítendő, így kvázi kamatmentes kölcsönnek minősül.

A polgármester évente egy alkalommal jövedelemigazolás nélkül állapíthat meg átmeneti segélyt kérelmezőnek, amennyiben váratlanul, megélhetését közvetlenül veszélyeztető élethelyzetbe kerül.

3.6.2. Népkonyha	
Év	Népkonyhán kiosztott ételadagok száma (db)
2016	n.a.
2017	n.a.
2018	n.a.
2019	n.a.
2020	n.a.
2021	n.a.

Forrás: Önkormányzati adat

Jelenleg a településen népkonyha nem működik és nincs is rá igény.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

a) közösségi élet szinterei, fórumai;

Hosszúhetény községben a közösségi életet a Nemes János Művelődési Központ művelődés-szervezői és a civil közösségek, alapítványok szervezik. A településen az alapítványok, egyesületek és egyéb közösségi szerveződések száma színes, jelentős a sport és egészségmegőrzés köré szerveződő

egyesületek és rendezvények száma. Legutóbb alakult meg a Diabétesz Egyesület, Kelet-Mecsek Kultúrmisszió Szociális Szövetkezet és a Hosszúhetényi Nyugdíjas Egyesület. Az önkormányzat a civil szervezetek támogatása céljából Támogatási Alapot hozott létre. Az önkormányzat éves költségvetésébe 500-1.500.000 Ft közötti összeget különít el az Alapba. A támogatási összegre a hivatalosan bejegyzett civil szervezetek pályázhatnak.

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2019)			
Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint) (TS 102)	Sportcsarnok, sportpálya léte (TS 103)	A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma (TS 104)	Közművelődési intézmények száma (TS 105)
db	van/nincs	db	db
2	nem	1 904	2

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) közösségi együttélés jellemzői, konfliktuskezelési megoldások;

A „bevezetőben” már említést tettünk, hogy a községben a magyaron kívül két nemzetiség van jelen. A német lakosság gyakorlatilag már több évszázada együtt él a helyi „öslakossággal”. Etnikai konfliktus nincs köztük. Ugyanez elmondható a roma lakosságról is. A 2011-ben a szegregációból betelepítettek beilleszkedése bár nem volt konfliktusoktól mentes nem okozott súlyos etnikai feszültséget. Ennek egyik oka az volt, hogy a központi településrészen lakók elismerték a képviselő-testület döntésének megalapozottságát, illetve a Fatelep felszámolásának szükségességét. Sajnos két családnál súlyos együttélési problémák közösség ellenes magatartás jelentkezett. Ennek orvosolását sikerült megoldani a lakók áthelyezésével másik önkormányzati bérlakás biztosításával.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai;

A helyi közösség szociális érzékenysége megfelelő. A családsegítő és gyermekjóléti szolgálat évente szervez adomány – elsősorban ruha gyűjtést- a rászorulóknak. A település lakóinak jelentős hányada ajánlotta fel önzetlenül a segítségét. Nagyon sok önkéntes és civil szerveződésű program próbálja összefogni a helyi közösséget, elérhetővé tenni minden gyerek számára az utazás, nyaralás, strandolás, színház-látogatás lehetőségét. Erős szülői munkaközösség tevékenysége révén sok szülő járul hozzá kisebb-nagyobb mértékben az iskola vagy óvoda korszerűsítéséhez, hogy a gyermekek jobb körülmények között tanulhassanak, nevelődjének. Minden évben nagy az adományozó kedv az adventi időszakban, melyet családanyák fognak össze és személyesen juttatják el a rászorulóknak részére a csomagokat. A helyi önkéntes tűzoltó egyesület szeretettel várja a kicsiket és nagyokat a nyílt napokra, és a nyári időszakban a focipályára invitálja a gyermekeket „habparytra”. A vallási közösség is rengeteget vállal fel, adománygyűjtések, cserkész táborok megszervezésében.

d) a helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségei;

Hosszúhetényben az egyik legnagyobb létszámú nemzetiség a német. A német nemzetiségi hagyományok és kultúra ápolása több szinten is megvalósul.

Községünkben működik a **Hosszúhetény Községi Német Nemzetiségi Önkormányzat**, melynek elnöke Kiss Csaba Béla, illetve a testület tagja rajta kívül négy képviselő. A Német Nemzetiségi

Önkormányzat évek óta szorosan együttműködik a Hosszúhetényi Általános Iskolával és a helyi civil szervezetekkel. Ez az együttműködés szerteágazó és sokrétű, és a helyi iskolában megvalósuló német nemzetiségi oktatást segíti.

A nemzetiségi önkormányzat képviselői már jó néhány tanévben biztosítottak az általános iskola által szervezett német nyelvi tábor költségeihez anyagi támogatást. A Hosszúhetény Községi Német Nemzetiségi Önkormányzat már több éve sikeresen pályázik német nemzetiségi táborok megvalósítására, szervezésére, melyen évente legalább 50 általános iskolás diák vesz részt.

Az német nemzetiségi nyelvoktatás segítése céljából a jövőben is támogatjuk az iskola által szervezett nemzetiségi nyelvi, ének-versmondó versenyeket, valamint a német nyelvhez, a népi hagyományokhoz kapcsolódó rajzversenyeket. A tavalyi évben indult el az iskolában hagyományteremtő szándékkal a német nyelvi projektnap, amelyen az anyaország növény- és állatvilága, kultúrája, történelme, dalai és ételei, italai kerülnek bemutatásra. A projekt megvalósításának költségeihez a Német Nemzetiségi Önkormányzat is hozzájárult.

Ezen kívül a Német Nemzetiségi Önkormányzat támogatja a szekszárdi Deutsche Bühne német nyelvű előadásaira utazó németül tanuló diákokat az útiköltséghez való hozzájárulással, illetve támogatni szeretné a továbbiakban is a német népismeret tantárgyhoz kapcsolódó kirándulásokat (pl. Geresdlakra), projekteket.

A Hosszúhetény Községi Német Nemzetiségi Önkormányzat együttműködési szerződést kötött Hosszúhetény német testvértelepülésének, Aldorfnak az önkormányzatával, amelyben egy kölcsönös pedagógus-tapasztalatcsere program és egy diákcsera-program mellett kötelezték el magukat.

A német nemzetiségi képviselőtestület a 2019-es évben jóváhagyta a Magyarországi Németek Pécs-Baranyai Nemzetiségi Körével megkötött együttműködési megállapodást. A megállapodás célja, a fiatalok identitásának erősítése, a német nemzetiségi közösség sajátos, kulturális önazonosságának erősítése, a történelmi múlt ápolása, valamint együttműködés a nemzetiségi civil szervezetekkel. A megállapodás keretében az önkormányzat 10 db belépőjegyet vásárolt „A harmonika és a zenekar” című hangversenyre, ezzel támogatva a fiatal zenészeket.

A Hosszúhetényi Népi Együttes tagjai már többször felléptek a Német Nemzetiségi Önkormányzat rendezvényein hagyományos német táncokkal. A programok színesebbé tétele érdekében az együttest a jövőben is támogatni szándékozik a Német Nemzetiségi Önkormányzat.

A német hagyományok megőrzése céljából fokozott figyelmet fordítanak a német tájszoba fenntartására is, melyben egy sváb ház berendezett szobája tekinthető meg, népviseletekkel kiegészítve. A közösségi ház nyitva áll az érdeklődők előtt, a tájszobában kiállított tárgyak minél szélesebb körben történő bemutatása érdekében. Nyitottak az általános iskolás gyerekek fogadására, így a Kossuth L. u. 23. hsz. alatti lakóházban a fiatalok pedagógusi irányítással német konyhai, sütés-főzési hagyományokat is feleleveníthetnek.

Folyamatos az együttműködés a hosszúhetényi Római Katolikus Plébániával is, illetve több esetben volt helyszíne a német tájház az alfordi és az unterschleissheimi delegációkkal való találkozóknak, vendéglátásnak.

A Hosszúhetény Községi Német Nemzetiségi Önkormányzat figyelemmel kíséri a magyarországi német nemzetiség kulturális eseményeit a Lenau-házban, például több példányt is vásárolt a magyarországi németek történelmét bemutató kétkötetes könyvből

A Német Nemzetiségi Önkormányzat jó kapcsolatot ápol a helyi **Német Klubbal**, melynek vezetője Rittberger-Fodor Erzsébet. A klub nagyon sok kulturális programot szervez, színházlátogatást, kirándulásokat, illetve közös programokat a tolnai és a harkányi, valamint a felsőnáni Német Klubbal. Ezek közül néhány a teljesség igénye nélkül: felsőnáni szalámi- és borverseny, közösségi disznóvágás, a tolnaiakkal kórusfesztivál, halászléfőzés, részvétel a Harkányfesteren, illetve a harkányi német misén. Hosszúhetényben pedig az említett települések német klubjainak tagjai a svábbálon, a kisújványi pünkösdi programon illetve a búcsún német misével, valamint a Márton-napi rendezvényeken vesznek részt szép számmal.

A Német Önkormányzat az óvodával is jó kapcsolatot ápol. Az óvoda Márton napi rendezvényének meghívott vendégei. Az Német Önkormányzat által szervezett pünkösdi programon pedig a kicsik német táncokkal kedveskednek a résztvevőknek. Az óvoda anyagi támogatást is kap tőlük minden évben karácsonyra.

e) helyi lakossági önszerveződések.

A helyi lakossági önszerveződések szép számmal képviseltetik magukat: Zengő-Mozgó Egyesület, Zengő Sportegyesület, Hosszúhetényi Diabetesz Egyesület, Hosszúhetényi Önkéntes Tűzoltó Egyesület, Hosszúhetény Turista Egyesület, Hosszúhetényi Ifjúsági Zenekar, Zengő Lovas Egyesület, Hosszúhetényi Cserkész Baráti Kör Egyesület, Hosszúhetényi Nagycsaládosok Egyesülete, Püspökszentlászló Barátainak Egyesülete, Hosszúhetényi Népi Együttes, Hosszúhetényi Falusi Turizmus és Vendégházak Egyesülete, Bortermelők és Borbarátok Hosszúhetényi Egyesülete várja az érdeklődőket.

Az önkormányzat a civil szervezetek támogatása céljából Támogatási Alapot hozott létre. Az önkormányzat éves költségvetésébe 500-1.500.000 Ft közötti összeget különít el az Alapba. A támogatási összegre a hivatalosan bejegyzett civil szervezetek pályázhatnak.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

A roma nemzetiségi önkormányzat 1998. óta működik. A helyi önkormányzattal a kapcsolata jónak mondható. A legutóbbi együttműködése a Fatelepi szegregátum felszámolásakor volt. A roma nemzetiségi képviselő-testület elnöke tevékenyen részt vett a projekt előkészítésében és annak lebonyolításában is.

A Roma Nemzetiségi Önkormányzat (1998-ban még Cigány Kisebbségi Önkormányzat volt) megalakulását követően egy széles körű népesség felmérést végzett a roma lakosság (cigány) körében. A felmérésben kimutatásra került az érintett népesség korösszetétele, iskolai végzettsége és egyéb szociológiai adatsor.

2012-ben az Országos Roma Nemzetiségi Önkormányzat által meghirdetett „1000 roma nő képzése” c. projektben a Hosszúhetényi Roma Önkormányzat is részt vett. A helyben folyó toborozásra sok jelentkező volt (25 fő). Az ún. felzárkóztató programot a Komlói Városi Roma Önkormányzattal közösen szervezték meg, azok számára, akik korábban nem fejezték be a 8 általánost. A képzésben ápolási asszisztens, gyermekgondozó, szociális gondozó és ápoló, segédgondozó, idősgondozó, roma szociális segítő, házi betegápoló, valamint óvodai dajka, OKJ-s szakképzettséget lehetett szerezni. 2013-ban az Országos Roma Önkormányzat ismét kiírta az „1000 roma nő képzése” c. projektet, amelyben egy fő vett részt, óvodai dajka képesítést szerzett. 2013-2014-ben az Országos Közfoglalkoztatási program keretében kistérségi segítő – koordinátor képzésben egy fő vett részt. Szociális Gazdasági szervezeti képzésben egy fő vett részt. A Magyarhertelendi Brázai Kálmán Általános Iskola, Gimnázium és Szakközépiskolába 5 fő beiratkozását a roma önkormányzat támogatta. 2014-2015 évben az Országos Roma Önkormányzat projektjében szociális segítő- koordinátor képzésben 1 fő vett részt. 2015-ben mentor II. programban 1 fő vett részt. Ez évben az alapképzettség képzésben részt vevők száma 17 fő volt. 2016-2017 a Roma Nemzetiségi Önkormányzat 3 fővel pályázott a BMKH Pécsi Járási Hivatalához közfoglalkoztatottak alkalmazására egy ügyintéző és 2 fő egyéb irodai ügyviteli foglalkoztatására. 2013-2017- ig önkéntes munkavállalók is tevékenykedtek a programban résztvevők száma 4 fő volt. 2017-ben a Magyar Élelmiszer Bank Egyesülethez beadott két pályázatuk közül egyik sem nyert. A helyi önkormányzat minden évben támogatja az RNÖ működését, ezzel segítve a munkát. Az RNÖ évente több kirándulást is szervezett hátrányos és halmozottan hátrányos gyermekek számára, és 6 napos balatoni nyaralást is biztosított mélyszegénységben élő gyerekek részére. Roma Nap keretein belül hívják fel a figyelmet a roma kulturális kincs megővésére, a beás nyelv megőrzésére és esetleges oktatására. 2018-ban az RNÖ együttműködési megállapodást kötött a hosszúhetényi székhelyű Hajnal Roma Érdekvédelmi Egyesülettel. Ebben az évben, a Pécsi Járási Foglalkoztatási Központon keresztül 1.699.082 Ft támogatást kaptak, mely lehetővé tette 2 fő foglalkoztatását. 2019-ben együttműködési megállapodást kötöttek a Baranya Megyei Rendőr-főkapitánysággal bűnmegelőzés és közbiztonság témakörben.

A fennálló veszélyhelyzet a roma nemzetiségi önkormányzat munkáját is korlátozta, így beszűkültek a program lehetőségek, de a ROMA-NEMZ-KUL pályázatokon keresztül sikerült anyagi forráshoz jutni, melyet roma nemzetiségi nap megtartására fordítottak. Az RNÖ támogatja a hátrányos helyzetű családokat, minél több pályázati lehetőséget megragadni. A helyi önkormányzattal, a civil szervezetekkel, valamint a Hajnal Roma Érdekvédelmi Egyesülettel együtt kívánnak működni.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
rossz anyagi helyzet, rohamos elszegényedés	munkahely teremtés helyi vállalkozók bevonásával, lakosság kiszolgálása, közfoglalkoztatás
az átlagosnál rosszabb egészségi állapot	megfelelő felvilágosítás, szűrővizsgálatok helyben
magas munkanélküliség	helyben történő foglalkoztatás
rossz lakhatási körülmények	megfelelő bérlakáshoz juttatásuk, lakásprogramok
Hármashegy u. 1. szegregátum megléte	a lakók szegregátumból történő elköltöztetése

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1 A gyermekek helyzetének általános jellemzői gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek

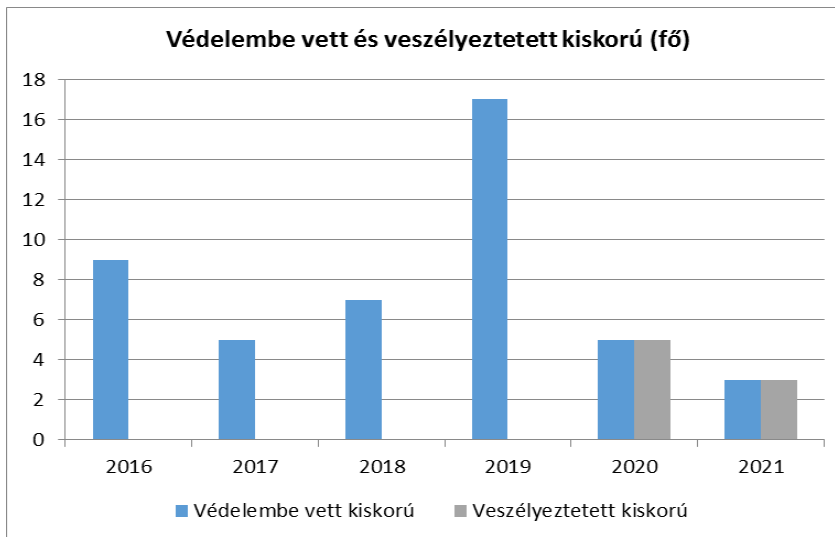
4.1. számú táblázat - Gyermekkorú népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2.számú táblázatból)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	1 729	1 722	3 451	50,10%	49,90%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			94	2,72%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	306	249	555	8,87%	7,22%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	51	46	97	1,48%	1,33%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

- a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékossgal élő gyermekek jellemzői, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete;

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek		
Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma (TS 116)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma (TS 115)
	Fő	Fő
2016	9	n.a.
2017	5	n.a.
2018	7	n.a.
2019	17	0
2020	5	5
2021	3	3

Forrás: TeIR, KSH Tstar

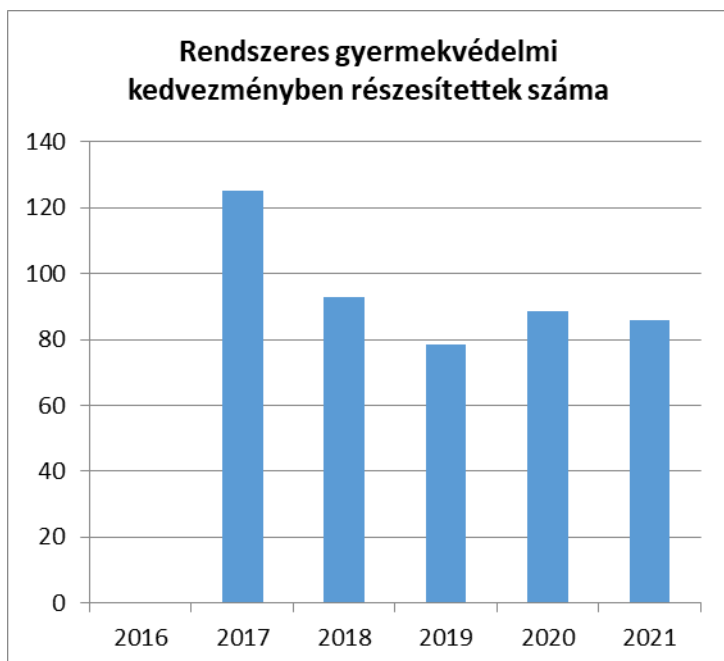

Az családok anyagi helyzetének folyamatos romlása együtt jár a gyermekek veszélyeztetettségének növekedésével. A statisztikai adatok ismeretében elmondható, hogy a veszélyeztetett gyerekek száma 2019-ben kiugróan magas, de ez a szám 2020 és 2021-es évre lényegesen lecsökkent.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők valamint

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek	
Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 111)
	Fő
2016	n.a.
2017	125
2018	93
2019	78
2020	88
2021	86

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

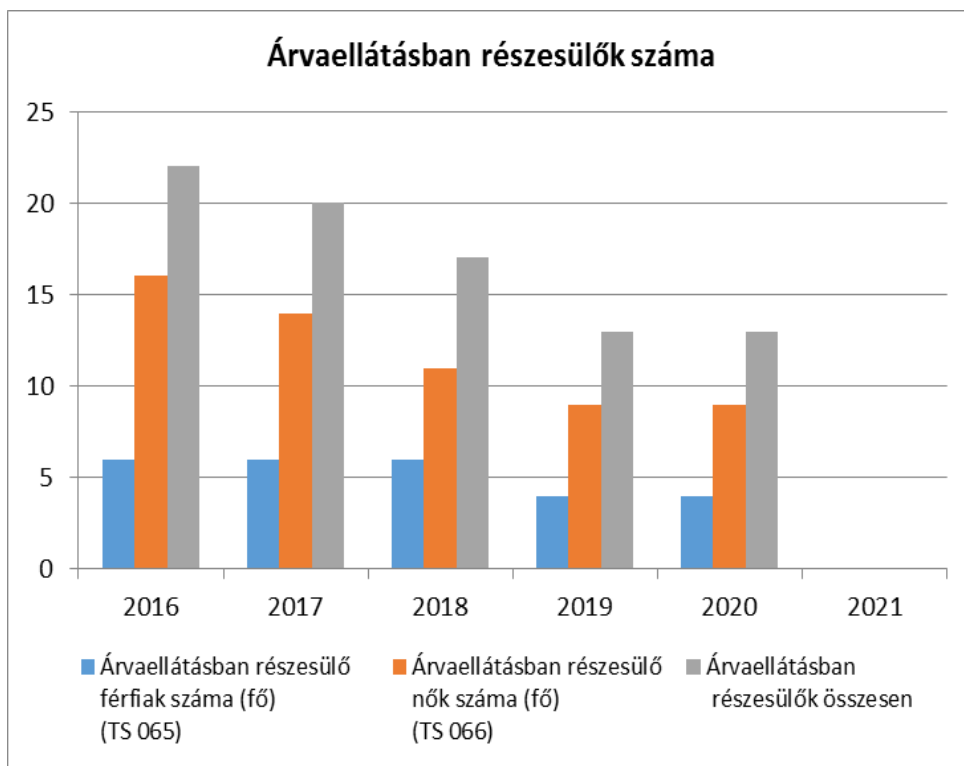

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak száma folyamatosan csökken. Ennek egyik oka, hogy a jogosultság megállapított összegének emelése több éve elmarad, ennek összegét a mindenkorin öregségi nyugdíjminimumhoz kötik. A kormány a 344/2022. (IX.9.) Korm rendelete a veszélyhelyzet ideje alatt a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság összegét megemelte, de ez nem változtatott a benyújtott kérelmek elbírálásánál.

c) a gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők helyzete;

4.1.3. számú táblázat - Árvaellátás			
Év	Árvaellátásban részesülő férfiak száma (fő) (TS 065)	Árvaellátásban részesülő nők száma (fő) (TS 066)	Árvaellátásban részesülők összesen
	Fő	Fő	Fő
2016	6	16	22
2017	6	14	20
2018	6	11	17
2019	4	9	13
2020	4	9	13
2021	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

d) ingyenes vagy kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők jellemzői

4.1.4. számú táblázat – Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma (A táblázat kitöltése és elemzése opcionális.)

Év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyvellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő
2016	122	90	55	n.a.	n.a.	40
2017	114	88	63	n.a.	n.a.	46
2018	119	66	77	n.a.	n.a.	39
2019	112	53	81	n.a.	n.a.	36
2020	80	45	56	n.a.	n.a.	26
2021	122	50	61	n.a.	n.a.	22

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Az ingyenes iskolai étkezésben résztvevők száma a 2016 évhez képest csökkent, míg a kedvezményes mértékű étkezésre jogosultak száma a korábbi évekhez képest csökkent. Az óvodai ingyenes étkezésben résztvevők száma a korábbi évek csökkenése után ismét elérte a 2016 évi adatot. Az önkormányzat feladata, illetve felelőssége a gyermekétkeztetés terén továbbra is fenn áll.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek helyzete;

A településen jelenleg 3 ukrán gyermek él, akik a háború sújtotta Ukrajnából menekültek Magyarországra, Hosszúheténybe.

- f) állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyerekek jellemzői.

A településen jelenleg ez a 3 fő ukrán gyermek részesül rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben, de nem hátrányos helyzetűek. A gyermekek beilleszkedtek az óvodai és iskolai közegbe. Nagy volt az összefogás a közösség részéről a család befogadására és meleg, élhető otthonuk kialakítására. A család komfortos bérlakásban él, szépen beilleszkednek a helyi közösségbe.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

A jelenlegi szegregátumban élő gyermekek esélyegyenlőségének biztosítása nem problémamentes. Sajnos, maga a lakókörnyezet, illetve az ott élő felnőtt inaktív és munkanélküli (munkakerülő) személyek azok, akik rossz magatartási példát mutatnak a felnövekvő generációknak. Jó példaként említhető, hogy sokan közmunkásként dolgoznak, de a gyermekek helyzete még így is kevésbé változik, hiszen a jövőképük terén a kilátásaik a közmunkán nem mutatnak túl. Az iskolai oktatásból való kimaradással a kiskorúak gyakorlatilag jövőbeni életlehetőségeiket rontják le.

Az alacsony iskolázottság, munkanélküli, munkakerülő életmód „átöröklődik” a fiatal nemzedékre. Nincs orientáció, nehéz a tudatot formálni.

További probléma, hogy a kiskorúakat egy kivételtől eltekintve egyedülálló anya neveli. Ennek következtében az ún. követhető családmódel és szülői példakép nem alakulhat ki ezeknél a gyerekeknél. A szegregációval együtt jár az oktatási intézménytől való átlagosnál nagyobb távolság is, amely főleg a téli időszakban igazolatlan iskolai mulasztásokra adhat lehetőséget.

- A telepeken, szegregátumokban élők

		összes fő	férfi	nő
a telepen/szegregátumokban élők száma és változása	2016	14	8	6
	2017	18	9	9
	2018	16	9	7
	2019	18	10	8
	2020	10	6	4
	2021	8	4	4
0-6-éves		0	0	0
7-14 éves		0	0	0
15-30 éves		1	0	1
31-45 éves		5	3	2
46-64 éves		1	0	1
65< éves		1	1	0
az aktív korúak (15-64 év) közül foglalkoztatott		2	2	0
munkanélküli		6	2	4
Inaktív		0	0	0
eltartott		0	0	0
segélyezettek száma		8	4	4
hátrányos helyzetű gyermekek száma		0	0	0
halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma		0	0	0

Forrás: Önkormányzati adatok

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossgal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

- a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

Hosszúhetény községben a védőnő feladatokat két védőnő látja el. A település jó infrastrukturális és egyéb adottságainak köszönhetően betöltetlen védőnői álláshely nem volt. A védőnők saját körzetükben élő 0-7 éves gyerekeket látják el.

Hosszúhetény I-II-es terület (0-7 éves korúak utcák szerinti megosztásban és a település óvodája) A beköltöző fiatal párok és kisgyermekes szülők száma megnövelte a településen a gyermeklétszámot illetve a terhes tanácsadáson is egyre több kismama vesz részt. A falu lakossága egyértelműen fiatalodik.

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő
2016	2	90	45,00
2017	2	95	47,50
2018	2	93	46,50
2019	2	89	44,50
2020	2	95	47,50
2021	2	105	52,50

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

- b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

A gyermekorvosi ellátás megoldott Hosszúhetényben. A gyermekorvos heti 5 alkalommal 20.5 órában rendel, szerdai napon 4 órában prevenciót és tanácsadást végez. A szakorvosi ellátás elsősorban Komlón és Pécssett biztosított a házi gyerekorvos beutalás alapján.

Betöltetlen gyermekorvosi praxis nincs és korábban sem volt a településen.

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás					
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett házi orvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett házi orvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
	db	db	db	Fő	Fő
2016	0	2	1	547	n.a.
2017	0	2	1	536	n.a.
2018	0	2	1	545	n.a.
2019	0	2	1	555	n.a.
2020	0	2	1	611	n.a.
2021	0	2	1	620	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

- c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

Korai fejlesztésre, rehabilitációra nincs helyben lehetőség.

- d) gyermekjóléti alapellátások, Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda, gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatások;

A gyermekjóléti feladatokat az önkormányzat a Komlói Kistérségi Önkormányzati Társulás Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat keretében biztosítja. A védelembe vett, illetve veszélyeztetett kiskorúakról való gondoskodás megoldott. A prevenció fontosságára való tekintettel a jelző rendszer fenntartás folyamatos.

Hosszúhetényben bölcsőde nem működik. Családi napközi 2021 óta működik.

- e) gyermekek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás;

4.3.3. a.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2016	n.a.	n.a.
2017	n.a.	n.a.
2018	n.a.	n.a.
2019	n.a.	n.a.
2020	n.a.	n.a.
2021	n.a.	n.a.

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.3.3. b.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyerekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2016	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2017	0	0	0	0	0	0	0	0
2018	0	0	0	0	0	0	0	0
2019	0	0	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0	0	0	0
2021	0	0	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

- f) gyermekvédelem;

A veszélyeztetett kiskorú gyermekek és a védelembe vett kiskorú gyermekek száma jelenleg nem jelentős.

- g) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások;

A krízishelyzetben lévő családok ellátására helyben nincs megfelelő szolgáltatás. Az oktatási intézményekben viszont rendszeresen gyermekpszichológus dolgozik és működik a mentor program. Az intézményben tanuló gyermekek létszámához viszonyítva az egy foglalkoztatott pszichológus, aki

hetente egyszer tart fogadónapot, nagyon kevés. A komlói Családok Átmeneti otthona fogad rászoruló személyeket Hosszúhetényből.

- h) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés;

A településen az átlagosnál élénkebb sport és szabadidős tevékenység folyik. Az iskolai diáksportkör, valamint a Hosszúhetényi Sportegyesület labdarúgó és kézilabda szakosztálya valamennyi sportolni vágyó gyermek részére lehetőséget biztosít. Az iskola a nyári szünidőre minden évben megszervezi a balatoni üdültetést, az Erzsébet tábort, elsősorban azon gyermekek számára, akiknek más lehetőségük nem adódik a lakóhelytől távolabbi pihenésre.

- i) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei);

A gyermekétkeztetés a hét munkanapjain az általános iskolában és az óvodában megoldott. A szünidőre a szülők nagyobb hányada biztosítani tudja gyermeke napközbeni ellátását. A rászoruló családoknak normatíva biztosítja a szünidei étkezést 2015-től. Az helyi önkormányzat korábban pályázati lehetőség igénybevételevel biztosította a napi egyszeri meleg étkezést.

- j) eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok;

Az eltérő kultúrák megismertetését a szülők és nagyszülők segítségével alakítjuk ki (játékok, játékkészítés, népdalok, népmesék megismertetésével).

A gyermekeket egységes szemlélettel nézzük, közös programok szervezése: közös táncházak, játékok, kirándulás, egymás kultúrkincseinek megismertetése. A Pedagógiai Programban szereplő közös ünnepeink, rendezvényeink, amelyen a csoportok közösen vesznek részt: szüret, vásár, Szent Márton napja, Farkas nap, májusfa állítás, gyermekhét.

- k) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

Hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek körében hátrányos megkülönböztetésről, az egyenlő bánásmód követelményének megsértéséről a részükre szolgáltatott ellátásokra vonatkozóan nincs információnk.

- l) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az ellátórendszerek keretein belül.

Az ellátórendszeren belül önkormányzati rendeletben foglaltak szerint kedvezményben részesülnek a gyermekvédelmi kedvezményben, egyedül álló személyek fogyatékkal élő gyermekeket nevelő családok.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

- a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása, a köznevelési intézménybe és más településen található fejlesztő programokra való eljutás módja, lehetőségei;

Hosszúhetényi Általános Iskola és AMI

A Hosszúhetényi Általános Iskola és AMI-ban a hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók száma folyamatos csökkenést mutat. A SNI tanulók arányában növekedés, a BTMN tanulók

arányában azonban csökkenés tapasztalható. 2013-ban 24 SNI, 39 BTMN tanuló, 2017-ben 26 SNI és 28 BTMN. 2021-ben 26 SNI, 21 BTMN gyermek. 2022-ben 33 SNI, 23 BTMN tanulónk volt.

A gyermekek integrált szervezeti keretek között, heterogén összetételű osztályokban tanulnak.

Az iskola felvállalja a különleges bánásmódot igénylő tanulók szakszerű ellátását, így a szükséges fejlesztéseket, egyéni és kiscsoportos foglalkoztatásokat is helyben biztosítható a rászoruló diákok számára.

Bár a felkarolásra szoruló tanulók száma magas, sőt évről-évre növekvő tendenciát mutat, ez az iskolai munka eredményességét, színvonalát egyáltalán nem befolyásolja. Az intézmény törekszik a „problémás” tanulók esélyegyenlőségének biztosítására, hogy ezek a gyerekek sem a tanulásban, sem az iskolai élet más területén ne kerüljenek hátrányba.

Fő cél a nevelési funkció erősítése a szabadidős tevékenységeken keresztül. Azért is tud a délutáni szabadidős elfoglaltságok megszervezése jól működni, mert az osztályfőnökök minden év elején felmérést végeznek az osztályaikban arról, hogy ki milyen szabadidős tevékenységet választott, és azokat a gyerekeket, akiknek semmilyen elfoglaltságuk nincs – a tanulóval és természetesen a szülőkkel egyeztetve – tudatosan terelik, irányítják valamilyen tevékenység felé. Az osztályfőnökök a tanév során nyomon követik, hogy a gyerekek rendszeresen járnak-e a délutáni foglalkozásokra, hogy elkerüljék az évközi lemorzsolódásokat. Mivel a délutáni szabadidős tevékenységeken a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek is jelentős arányban részt vesznek, így a sportban, művészeti tevékenységekben és egyéb szakköri elfoglaltságokon azok a tanulók is eredményesek lehetnek, akiknek a tanulásban kevesebb sikerélménye van.

A FIT-jelentésből kiderül, hogy a kompetencia-mérés helyi eredményei az országos átlag közelében jellemzőek. Intézkedési terv készítésére a Hosszúhetényi Általános Iskola és AMI-ban eddig nem volt szükség. A hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók kompetencia-mérési eredményeiről nincs nyilvántartás az intézményben.

Bizakodásra ad okot, hogy az elmúlt évek során nem volt olyan végzős tanuló, aki ne tanult volna tovább, és valamennyi SNI tanulót (beleértve a speciális tagozaton végző diákokat is) sikerült beiskoláznia. Vagyis a beiskolázási arány évről-évre 100 %-os.

A pedagógusok a tanórákon eredményesen alkalmazzák a differenciált és kooperatív tanulásszervezést, ezzel is segítve a nehezebben haladó gyerekek felzárkóztatását.

A hátránykompenzáló juttatások - tekintettel a fogyatékos gyermekek és gyermekes családok szociális státuszára - minden jogosult számára egyenlő feltételek mellett elérhetőek, a törvény által szabályozott keretek között.

A családok számára jelentős kedvezmény, hogy a három vagy több gyermekesek, a tartósan beteg gyerekeket nevelők, a gyermeküket egyedül nevelők, valamint a rendszeres gyermekvédelmi támogatásban részesülő gyermekek számára biztosított az ingyenes tankönyvellátás illetve étkezés.

Szűrővizsgálatokon évente részt vesznek (fogászat, ortopédia, belgyógyászat).

Anyagi nehézség miatt nem maradnak ki intézményünk által nyújtott szolgáltatásokból, programokból (bábszínház látogatás, kirándulás stb).

Az iskola pedagógiai programja tartalmazza:

A gyermek- és ifjúságvédelemmel, illetve hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű (HH, HHH), illetve veszélyeztetett tanulókkal kapcsolatos feladatok:

A gyermek- és ifjúságvédelem az intézményi nevelőtestület valamennyi tagjának, de különösen az osztályfőnöknek a feladata. Az intézmény gyermekvédelmi tevékenysége 3 fő területre terjed ki: a

gyermek fejlődését veszélyeztető okok megelőzésére, feltárására és a már kialakult veszélyeztetettség megszüntetésére.

1) *Megelőzés.* Gyermekvédelmi és egyben pedagógiai tevékenységet jelent: megelőzni, elhárítani vagy enyhíteni azokat a gyermekekre ható káros hatásokat, amelyek a gyermek egészséges személyiségfejlődését megzavarják, vagy meggátolják. Feladataink:

- Tanulóink megvédése a negatív hatásoktól, sorozatos kudarcoktól az egyéni megrázkódtatásoktól, a káros szenvedélyek kialakulásától

2) *Feltárás.* A hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű (HH, HHH) és veszélyeztetett tanulók felderítése, nyilvántartása, az okok feltárása. Feladataink:

- A veszélyeztető okok feltárása
- Rendszeres kapcsolat a családokkal, szülőkkel és a gyermekekkel
- Családlátogatás, a veszélyeztetett gyermek családi környezetének megismerése
- Az osztályfőnökök összehangolt munkája
- Belső információ áramoltatás

3) *Megszüntetés.* Segítségnyújtás a rászorulóknak. Feladataink:

- Kapcsolatfelvétel és folyamatos kapcsolattartás a segítő intézményekkel és szervezetekkel:
 - szakemberhez irányítás (pszichológus, orvos, védőnő, stb.),
 - tájékoztatás, tanácsadás, (tanulóknak, szülőknek),
 - gyermek bántalmazásának vélelme esetén vagy elhanyagolása esetén Gyermekjóléti Szolgálat értesítése,
 - anyagi veszélyeztetettség esetén rendszeres gyermekvédelmi támogatás, rendkívüli gyermekvédelmi támogatás vagy természetbeni támogatás kezdeményezése a település szerint illetékes polgármesteri hivatalnál.
- Községi szinten a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálattal az igazgató napi kapcsolatot tart fenn. Az osztályfőnökök az iskola igazgatójának jelzik, ha valamilyen diák esetében segítséget kell kérni.
- Az osztályfőnök a tanuló hiányzásával kapcsolatban a 20/2012. EMMI rendelet 51. § szerint jár el, különös tekintettel az igazolatlan hiányzásra. Az osztályfőnök írásban értesíti a szülőt, a nevelőszülőt illetve a gyámot, ha a tanuló igazolt és igazolatlan hiányzása együttesen a 150 órát meghaladja, és felhívja a szülő, nevelőszülő illetve a gyám figyelmét annak következményére, ha a mulasztás eléri a 250 órát.

A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok hatékonyabb megvalósítását célozza a Rollerrel a jog útjain mesterprogram.

2022/2023. tanév október 1. utáni állapot

OSZT.	LÉTSZÁM		ÖSSZ		tart.nev.		veszély.		bejáró		napközis		3xétkező		menzás		gyvk		csak HH		csak HHH		nemz.		idegen nyelv		SNI x2		SNI x3		BTM		
	Fiú	Lány	Öszt.	Évf.	össz.	lány	össz.	lány	össz.	lány	össz.	lány	össz.	lány	össz.	lány	össz.	lány	össz.	lány	össz.	lány	össz.	lány	össz.	lány	össz.	lány	össz.	lány	össz.	lány	
1.a K.T.A. 25	10	5	15		0	0	0	0	0	0	14	5	12	5	2	0	0	0	0	0	0	0	0	7	0	8	0	1	0	0	0	2	0
1.b K.K. 15	10	4	14	29	0	0	0	0	4	0	11	3	14	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	14	0	1	0	0	0	2	0	
2.a Sz.N.T. 8	9	9	18		1	0	1	0	5	2	17	8	18	9	0	0	1	0	1	0	1	0	18	0	0	0	2	0	0	0	1	1	
2.b Z.E. 6	9	8	17	35	0	0	0	0	3	2	14	8	14	8	2	0	1	0	1	0	0	0	0	0	17	0	2	0	0	0	0	0	
3.a T.R.B. 14	8	7	15		0	0	2	2	0	0	10	6	12	7	3	0	2	2	2	2	2	0	0	15	0	0	0	0	0	0	2	1	
3.b S.L. 7	8	11	19	34	1	0	4	1	4	3	16	10	14	7	4	4	3	2	2	2	1	0	0	0	19	0	2	0	0	0	1	0	
4.a N.S.K. 26	15	4	19		1	0	1	0	1	1	12	2	13	4	6	0	0	0	0	0	0	1	0	13	0	6	0	1	0	0	0	1	0
4.b B.P. 23	15	6	21	40	0	0	0	0	2	0	14	4	14	3	3	1	0	0	0	0	0	0	11	1	8	0	3	0	0	0	0	0	
5.a R.O. 305	12	10	22		1	0	2	1	1	0	9	5	7	2	12	8	2	1	2	1	1	0	22	0	0	0	0	0	0	0	2	0	
5.b I.H. 306	9	3	12	34	1	0	2	0	4	1	5	1	7	1	4	1	2	0	2	0	1	0	0	0	12	0	3	0	0	0	1	0	
6.a B.B. 301	12	10	22		1	0	2	2	3	3	4	2	4	1	13	9	2	1	1	1	1	0	22	0	0	0	2	1	0	0	2	0	
6.b G.T. 20	10	4	14	36	1	0	1	0	2	1	2	1	8	2	6	2	1	1	1	1	1	0	0	0	14	0	3	0	0	0	2	1	
7.a V.J.Cs. 4	10	10	20		0	0	3	0	2	1	0	0	3	1	13	5	2	0	1	0	1	0	17	3	0	0	4	4	1	1	4	0	
7.b K.B.K. 302	5	9	14	34	2	1	2	1	3	0	2	2	8	2	0	0	1	1	1	1	2	1	0	0	14	0	2	1	1	0	2	1	
8.a F.J. 304	9	8	17		0	0	0	0	4	3	0	0	1	0	13	5	0	0	0	0	0	0	17	0	0	0	1	0	0	0	0	0	
8.b T.L.-né 32	10	1	11	28	1	0	3	0	2	0	1	0	4	1	0	0	2	1	2	0	1	0	0	0	11	0	6	0	0	0	1	0	
Össz.:	161	109	270	270	10	1	23	7	40	17	131	57	153	57	81	35	19	9	16	8	11	1	142	4	123	0	33	6	2	1	23	4	
Als.ő.:	84	54	138		3	0	8	3	19	8	108	46	111	47	20	5	7	4	6	4	3	0	64	1	72	0	12	0	0	0	9	2	
Fel.ő.:	77	55	132		7	1	15	4	21	9	23	11	42	10	61	30	12	5	10	4	8	1	78	3	51	0	21	6	2	1	14	2	

II. A 0-13 éves korú veszélyeztetett gyerekek felkutatása:

2022/23-as tanévben: 21 fő + 2 fő 14 éves=23 fő

Javaslat:

Minden tanévben október 1-ig veszélyeztetett gyermekek létszámának egyeztetése a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat helyi illetékeseivel.

SNI gyerekek igény szerinti gondozása:

- A pedagógusok helyi feladata a ped.program szerint: Sajátos nevelési igény (SNI) vagy beilleszkedési, tanulási és magatartási problémák (BTM) gyanúja esetén vizsgálatot kezdeményez az illetékes szervnél.
- **Sajátos nevelési igényű (SNI) tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység**
- Az iskolának segítő megkülönböztetéssel, egyénileg is támogatnia kell a tanulókat, elsősorban az önmagukhoz mért fejlődésüket értékelve
- A „Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának tantervi irányelvei” szerint a sajátos nevelési igényű tanulók eredményes szocializációját, iskolai pályafutását elősegítheti a nem sajátos nevelési igényű tanulókkal együtt történő – integrált – oktatásuk (teljes vagy részleges integrációjuk). Az együttnevelést megvalósító intézmény többet vállal, magasabb értéket kínál, mint részvétet és védeltséget. Sikerkritériumnak a tanulók beilleszkedése, önmagukhoz mért fejlődése, a többi tanulóval való együtt haladása tekinthető, melynek eredményes megvalósítását az alábbi tényezők biztosítják:
- Az egyéni vagy kiscsoportos rehabilitációs, rehabilitációs foglalkozásokhoz az előírt órakeret biztosítása
- Az együttnevelés megvalósításában a különböző pedagógiai színtereken a rehabilitációs, rehabilitációs szemlélet érvényesülése és a sérülésspecifikus módszertani eljárások alkalmazása. A módszerek, módszerkombinációk megválasztásában a „sérülésspecifikusság” alkalmazkodást jelent a sajátos nevelési igény típusához, az elmaradások súlyosságához, az egyéni fejlődési sajátosságokhoz, a tanuló képességei kibontakoztatásának érdekében.

- Multidiszciplináris teamek (pl. többségi pedagógus, gyógypedagógus, szülő, az érintett tanuló stb.), illetve jó gyakorlat e-bank, iskolai „forrásközpont” működtetése – a pedagógusok által kidolgozott egyes differenciált tananyagok, feladatlapok stb. felhasználásával, melyeket az iskola minden pedagógusa használhat, illetve minden pedagógus gyarapítja az anyagokat
- A pedagógus a tanórai tevékenységek, foglalkozások során a pedagógiai diagnózisban szereplő javaslatokat beépíti, a folyamatos értékelés, hatékonyságvizsgálat, a tanulói teljesítmények elemzése alapján – szükség esetén – megváltoztatja eljárásait, az adott szükséglethez igazodó módszereket alkalmaz; együttműködik különböző szakemberekkel, a gyógypedagógus, konduktor iránymutatásait, javaslatait beépíti a pedagógiai folyamatokba, megosztva vállalja a felelősséget a különleges bánásmódot igénylő gyermek haladásáért.
- A sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelésében, oktatásában, fejlesztésében részt vevő – a tanuló fogyatékosságának típusához igazodó szakképzettséggel rendelkező – gyógypedagógus segíti a pedagógiai diagnózis értelmezését, javaslatot tesz a fogyatékosság, az egyéb pszichés fejlődési zavar, az autizmus spektrum zavar típusához, a tanuló egyéni igényeihez szükséges környezet kialakítására (a tanuló elhelyezése az osztályteremben, szükséges megvilágítás, hely- és helyzetváltoztatást segítő bútorok, eszközök alkalmazása stb.),
- terápiás fejlesztő tevékenységet végez a tanulóval való közvetlen foglalkozásokon – egyéni fejlesztési terv alapján a rehabilitációs, fejlesztést szolgáló órakeretben –, ennek során támaszkodik a tanuló meglévő képességeire, az ép funkciókra,
- segíti a befogadó pedagógust a szűrésben, az egyéni értékelésben, a gyermek önmagához mért fejlődésének megítélésében,
- segíti a helyi feltételek és a gyermek egyéni szükségleteinek összehangolását.
- Intézményünk igénybe veszi az egységes gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai módszertani intézmények (EGYMI), a pedagógiai szakszolgálati, illetve pedagógiai-szakmai szolgáltatást nyújtó intézmények szolgáltatásait, az utazó gyógypedagógusi, utazó konduktori hálózatok segítségét. Ennek keretében megismerjük az integrált nevelés létező jó gyakorlatait, tapasztalatcsere, tudásháló (képzések, online platform stb.) révén.
- Az igazgató a tanulót kérelmére - kiskorú tanuló esetében a szülő kérelmére - felmentheti az iskolai kötelező tanórai foglalkozásokon való részvétel alól, ha a tanuló sajátos nevelési igénye ezt indokoltá teszi. Ha a kérelem az összes tanórai foglalkozás alóli felmentésre irányul, akkor a szülőnek az egyéni tanrenddel kapcsolatos hivatalos eljárást kell kezdeményeznie. Az igazgató a tanulót kérelmére mentesítheti a készsértárgyak tanulása alól, ha azt egyéni adottsága vagy sajátos helyzete indokoltá teszi.
- Bővebben erről a „Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának tantervi irányelvei” ad eligazítást.
(https://www.oktatas.hu/kozneveles/kerettantervek/2020_nat/iranyelvek_alaprogramok)

Zengő Óvoda és Konyha

Alapfeladatok

- óvodai nevelés,
- német nemzetiséghez tartozók német nyelven folyó óvodai nevelése,
- a többi gyermekkel, tanulóval együtt nevelhető sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése, integráció inkluzív módon

Szervezési feladatok

1.1. A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek óvodai beíratásának támogatása (a teljes körű, minél hosszabb ideig tartó óvodáztatás biztosítása a célcsoport körében), lehetőség szerint lakóhelyük körzetében nyerjenek óvodai felvételt, a családok anyagi szükségége ne legyen akadálya a gyerekek óvodába járásának.

- Beóvodázási program: A helyi önkormányzat nyilvántartása alapján az óvodáskorú gyermeket nevelő családok felkeresése, az óvodázás előnyeinek, szükségességének felvázolása, a beóvodázás elvégzése, a minél hosszabb óvodai nevelés biztosítása.
- Felelős személy: Gyermekvédelmi felelős – esélyegyenlőségi megbízott.

1.2. Integrációt elősegítő csoportalakítás, amely biztosítja a HHH gyerekek arányos elosztását. Több óvodai csoporttal működő óvoda esetében a csoportalakítás elve, annak szem előtt tartása, hogy a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek arányos elosztásban vegyenek részt a csoportalakításban. A csoportok között a halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek arányában való eltérés nem lehet több 25%-nál.

1.3. Az igazolatlan hiányzások minimalizálása érdekében rendszeres családlátogatást vagy fogadóórát kell beiktatni azoknál a családoknál, ahol az óvodai hiányzás mértéke meghaladja az egy nevelési évben az 5 igazolatlan nevelési napot, mivel az öt igazolatlan nap után a családsegítő szolgálatot kell értesíteni.

1.4. A napirend alkalmazkodása a családok életviteléhez (a szokások bevezetését utánzásos helyzetekben, fokozatosan végezzük, kerülve a moralizálást – bemutatás, dicséret, bemutatás - gyakori ismétlése, a bonyolultabb szokásoknál a pótló ill. helyettesítő nevelést alkalmazzuk). A gyermekek családban kialakult „másfajta” szokásai mögött lássuk meg annak valódi értékét, ne kezeljük globálisan, csak azoknak a szokásoknak a megváltoztatására, áthangolására vállalkozunk, amelyek a gyermek egészségét, személyiségének fejlődését jobban szolgálja (nem minősítjük a gyermek otthonról hozott szokásait). A szülők munkába állását lehetővé tévő nyitvatartás kialakítása érdekében az óvodánk napi nyitvatartási ideje 11.5 óra. A beszoktatás idejére célszerű a kötetlen foglalkoztatási forma előnybe részesítése.

Pedagógiai munka kiemelt területei

- Az óvodába lépéskor komplex állapotfelmérést, részletes diagnosztikát kell készíteni a gyermekekről
- Kommunikációs nevelés (szókincs, nyelvi kifejezőkészség, beszédértés, beszéd észlelés fejlődésének elősegítése) a nevelési terv alfejezeteiben kapnak helyet.
- Érzelmi nevelés, szocializáció (az intézményes nevelésbe illeszkedés elősegítése, bizalom, elfogadás, együttműködés) a nevelési terv alfejezeteiben kapnak helyet.
- Egészséges életmódra nevelés (egészségtudat kialakítása, táplálkozás) a nevelési terv alfejezeteiben kapnak helyet.
- Társadalmi érzékenység tudatos fejlesztése a nevelési terv alfejezetében kap helyet.
- Korszerű óvodapedagógiai módszerek (a gyermek kezdeményezéseire támaszkodó módszerek, differenciálás, kooperatív technikák, mozgás, zene felhasználása, szülőkkel való partneri együttműködés módszerei, a kompetencia alapú nevelés) a nevelési terv alfejezetében kap helyet.
- A gyermekeket egységes szemlélettel nézzük, a szülők körében fellépő esetleges előítéletes megnyilvánulások ellen a pedagógia eszköztárával fellépünk (közös táncházak, játék, kirándulás, egymás kultur-kincseinek megismertetése)

A foglalkozások célcsoportjai: a tehetséges és a felzárkóztató foglalkozást igénylő gyerekek. A foglalkozások formája: egyéni individualizált, és mikro csoportos foglalkozás.

Gyermekvédelemmel, az egészségügyi ellátással, szociális segítségnyújtással kapcsolatos munka

- Egészségügyi szűrővizsgálatok (a gyermek fejlődésének nyomon követése, regisztrálása, szükség esetén szakorvosi - fogászat, szemészet, fülészet, ortopédia – vizsgálatának) kezdeményezése, megszervezése.
- Gyermekorvosi, védőnői tanácsadás rendszeres elvégzése (a szülők számára az együttműködő partnerekkel kialakított közös programok).
- Gyermekjóléti szolgáltatások kezdeményezése, illetve szervezése (ruhák, játékok, könyvek gyűjtése, adományozása, kölcsönzése; kirándulások szervezése, rendezvények látogatása).
- A szociális ellátórendszerrel való aktív együttműködés (egyetlen gyermek se maradjon ki az óvodából a szülők szegénysége, az óvoda által kért természetbeni és pénzbeli hozzájárulások fedezetének hiányában, átlag feletti tapintattal viszonyulunk a családok eltérő anyagi helyzetéhez – óvodáztatási támogatás igénybevitelére felvilágosítás).

Együttműködések kialakítása az óvodán kívüli szervezetekkel, különösen az alábbiakkal

- Gyermekjóléti, családsegítő szolgálat (a szülők támogatása, erőforrásainak feltárása, szegényebb sorsú gyerekek tárgyi hiányosságainak pótlása)
- Védőnői hálózat (a gyermekek óvodai beíratásának támogatása; korai képességgondozással kapcsolatos tanácsadás)
- Szakmai szolgáltatók (konzultációk a gyermek fejlődéséről, fejlesztési terv közös kidolgozása, szolgáltatások biztosításának megtervezése és biztosítása)
- Roma Nemzetiség Önkormányzat illetve civil szervezetek (a gyermekek óvodai beíratásával, a hiányzás csökkentésével, iskolaválasztással, szülői programokkal kapcsolatos együttműködés)
- Minden lehetőséget mozgósítunk, hogy a településünkön élő HHH gyerekek 3. életévük betöltésétől óvodába kerüljenek, a primer prevenció kihasználása érdekében (szülők, védőnő, gyermekjóléti megbízott, gyermekorvos, legvégső esetben a gyámügy segítségét is kérhetjük)

Óvoda-iskola átmenet támogatása

- Iskolaérettség elérését támogató pedagógiai munka (a tanulási képességek megalapozása, a tanulási és egyéb részképesség zavarok kialakulásának megelőzése, megoldási készlet, monotónia tűrés, figyelemkoncentráció, az alkotásvágy szükséges szintjének kialakítása)
- Iskolaválasztás (a kijelölt iskolával, a szabad iskolaválasztással, a halmozottan hátrányos helyzetűek előnyben részesítésével, a sajátos nevelési igényűvé minősítéssel kapcsolatos felvilágosítás, tanácsadás) támogatása
- A gyerekek fejlődésének után-követése az általános iskola első évében

Szülőkkel való kapcsolattartás, együttműködés

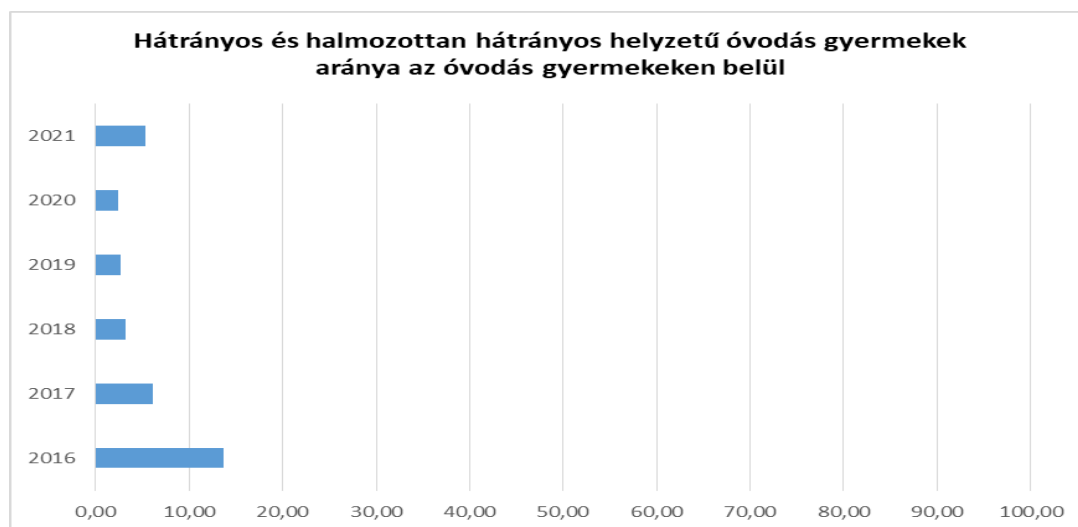
- Személyes kapcsolat, együttműködés kialakítása minden szülővel, biztosítjuk a lehetőséget számukra, hogy csoportot választhassanak, hogy bármikor benézhesenek az óvodába, ezzel megerősítve őket, hogy gyermekük biztonságban van, a bizalom kialakításához óvodai feladatra való felkérés, melynek segítségével a szülő felelősségérzete is fokozódik,
- A gyermekek egyénre szabott beszoktatásának biztosítása, fokozatosan vezetjük be őket az óvoda helységeinek, eszközeinek megismerésébe, a helyes öltözködés szokásainak elsajátításába, a testvérek, ismerősök együtt nevelésnek lehetőségét programunk biztosítja, a

nagyobb szabadságot biztosító életvitel óvodai napirendbe való beépítése (mozgásos udvari játékok, gazdag játékkészlet)

- Rendszeres tájékoztatás a gyermekek fejlődéséről, az egyéni fejlesztési napló bejegyzéseinek megbeszélése, a gyerekek alkotásainak megmutatása, elemzése.
- Egyéni beszélgetések, gyermekneveléssel kapcsolatos nézetek kicserélése, a család szokásainak, értékrendjének megismerése, megértése, a család erőforrásainak feltárása, szülők, gyerekek kompetenciáinak megismerése.
- Szülői közösségek kialakítása, rendezvények szervezése, pl. szüret, Szent Márton napja, Mikulás, Karácsony, farsang, családi est bállal összekötve, anyák napja, évzáró stb.
- Partnerközpontú működés, szülői igények kiszolgálása (kérdőívek kitöltésével, napi kapcsolattal, szülői értekezlettel, fogadóórákkal, Szülői Szervezet működtetésével, esélyegyenlőségi megbízott-gyermekvédelmi felelős koordináló munkájával), a családokat saját létfeltételeik ismeretében kezeljük, észrevéve és megfogalmazva a legkisebb mértékű pozitív kimozdulást is. A családi nevelés gyakorlatának felülbírálnak helyett észrevesszük és ki is mondjuk a pozitív vonásokat.

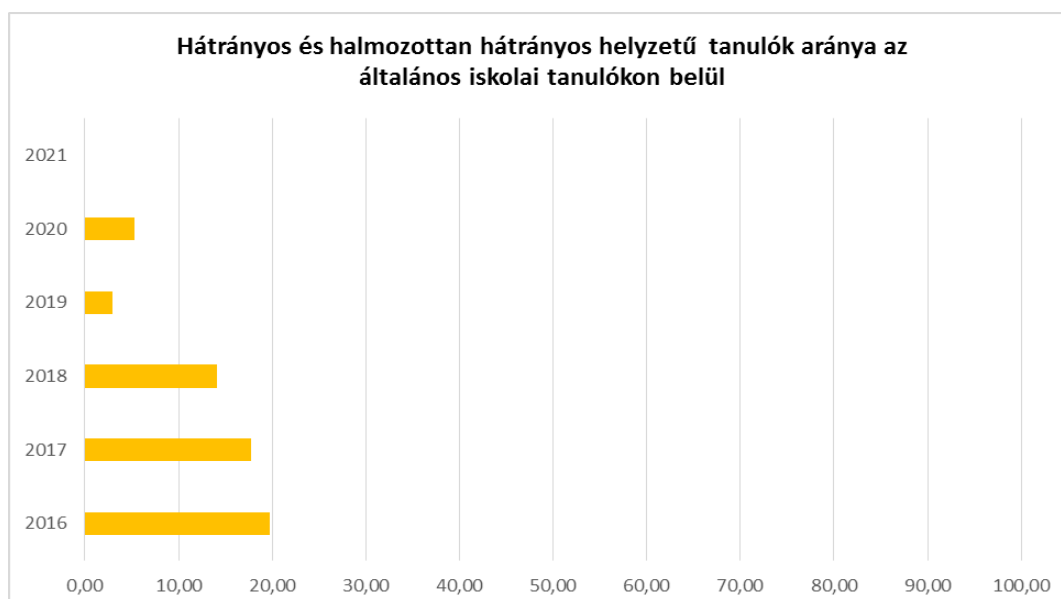
4.4. a) 1.számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek			
Év	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 092)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekekben belül (TS 093)
	Fő	Fő	%
2016	124	17	13,71
2017	132	8	6,06
2018	126	4	3,17
2019	111	3	2,70
2020	125	3	2,40
2021	133	7	5,26

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4. a) 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók			
Év	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 094)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül (TS 095)
	Fő	Fő	%
2016	n.a.	59	19,73
2017	n.a.	53	17,73
2018	n.a.	42	14,05
2019	n.a.	9	2,96
2020	n.a.	16	5,35
2021	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.4. a) 3. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a középszintű oktatásban						
Év	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gimnáziumi tanulók száma (TS 096)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a gimnáziumi tanulókon belül (TS 097)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (TS 098)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók aránya a tanulók számához viszonyítva (TS 099)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakgimnáziumi tanulók száma (TS 100)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a szakgimnáziumi tanulókon belül (TS 101)
	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2016	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2017	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2018	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2019	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2020	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2021	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

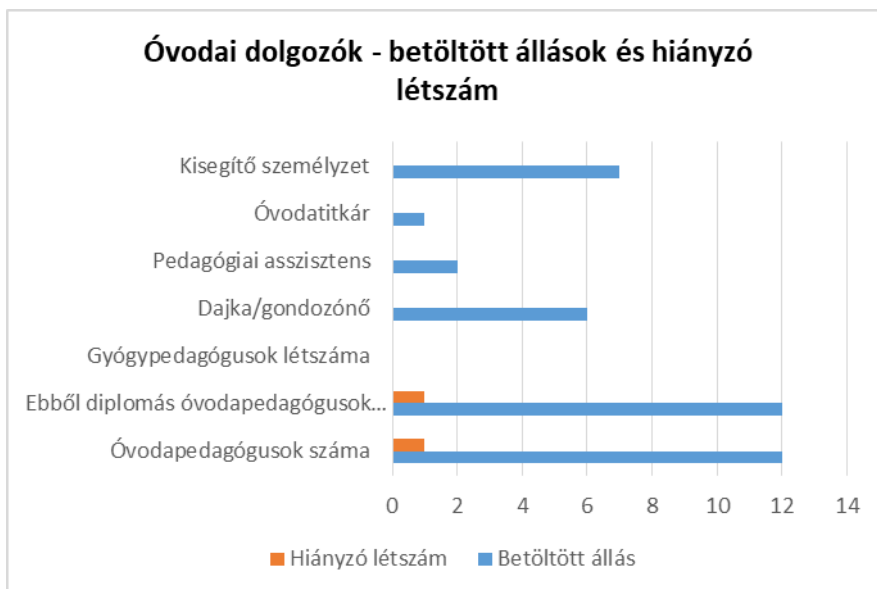
Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4. a) 4. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet		
Év	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 114)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 113)
	fő	fő
2016	24	59
2017	18	43
2018	15	33
2019	21	28
2020	26	34
2021	28	34

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai (A táblázat kitöltése és elemzése opcionális.)		
ÓVODAI ELLÁTOTSÁG		
Az óvoda telephelyeinek száma (db)	1	
Hány településről járnak be a gyermekek (db)	4	
Óvodai férőhelyek száma (fő)	150	
Óvodai gyermekcsoportok száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (db)	n.a.	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	6.00	17.30
A nyári óvoda-bezárás időtartama (nap)	10	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	12	1
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	12	1
Gyógypedagógusok létszáma	0	0
Dajka/gonozónő	6	0
Pedagógiai asszisztens	2	0
Óvodatitkár	1	0
Kisegítő személyzet	7	0
Forrás: Önkormányzati, intézményi adatgyűjtés		

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt (TS 085)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 090)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 088)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma (TS 086)	Gyógypedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermekek száma az integráltan oktatott SNI gyermekek nélkül (TS 091)	Egy óvodai gyermekcsoportra jutó gyermekek száma (TS 089)
	fő	db	db	db	fő	db	fő	fő
2016	141	6	150	1	124	0	0	21
2017	n.a.	6	150	1	132	0	0	22
2018	116	6	150	1	126	0	0	21
2019	143	6	150	1	111	0	0	19
2020	141	6	150	1	125	0	0	21
2021	147	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

- b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

A korábbi tanévek során részmunkaidős pszichológus és logopédus foglalkozott a rászorulókkal, alkalmazásukat a Komlói Kistérség Egységes Pedagógiai Szolgálat és az önkormányzat tette lehetővé az iskola számára. Ennek folytatása az állami átvétel miatt bizonytalan. A Baranya Megyei Munkaügyi Központ támogatásával a korábbi tanévekben mentor-tanárt alkalmaztak, aki segítette a problémás tanulók felzárkóztatását. Reméljük, hogy a mentor-program a következő tanévben is folytatódik. A fenti szakembereken kívül két főállású gyógypedagógus-tanár segíti a különleges bánásmódot igénylő tanulók felkarolását az intézményben.

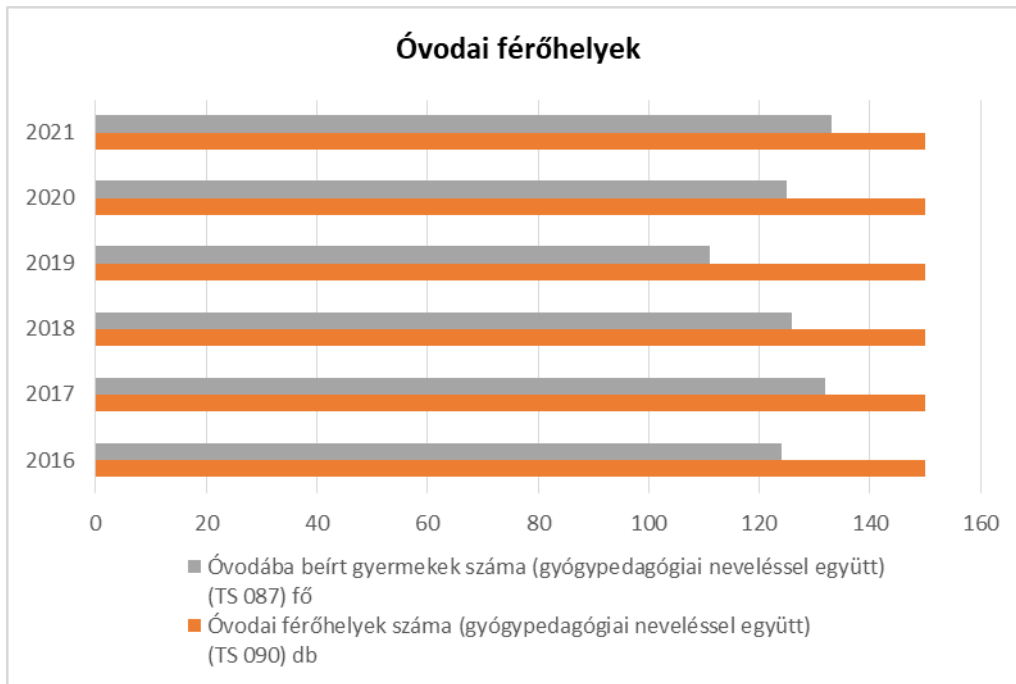
Sajnos mindezek ellenére sok feladat hárul az osztályfőnökökre, mivel az iskolában nincs ifjúságvédelmi felelős. Bár a gyerekek érdekében az osztályfőnökök, tanárok igyekeznek szorosan együttműködni a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálattal, az otthoni családi problémák megoldása már nehezebb feladat, hiszen erre az intézményen belül nincs megfelelő szakember.

Az óvodában logopédiai foglalkoztató- egyéni fejlesztő szoba áll rendelkezésünkre, tornaszoba 2014- től áll rendelkezésünkre, amely jól felszerelt eszközökkel, így a gyermekek mozgásának fejlesztésére is nagyobb lehetőségünk van.

Nevelőtestületünk 12 főből áll.

Egy fejlesztő pedagógus dolgozik intézményünkben. Egyéni differenciált fejlesztést „minden gyermeket önmagához képest kell fejleszteni” szemlélettel - óvodapedagógusaink végzik mérés, diagnosztika, és fejlesztési terv alapján, differenciált egyéni és mikrocsoportos foglalkozások keretében. A fejlődés nyomán követését az egyéni fejlesztési naplóban rögzítjük.

Utazó gyógypedagógus, logopédus, látja el a logopédiai, gyógypedagógusi feladatokat. Sajnos pszichológussal nem rendelkezünk, pedig nagy szüksége lenne rá, illetve a logopédus is csak a nagycsoportosokat tudja ellátni, pedig már egyre több kisebb gyermeknél is nagy szükség lenne a segítségére.

4.4.4. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek

Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 080)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 081)	Általános iskolai feladat-ellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 079)	Egy általános iskolai osztályra jutó tanulók száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 082)	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (TS 084)
	db	db	db	fő	%
2016	0	16	1	18,69	15,38
2017	0	16	1	18,69	14,72
2018	0	16	1	18,69	15,38
2019	0	16	1	19,00	12,83
2020	0	15	1	19,93	12,04
2021	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

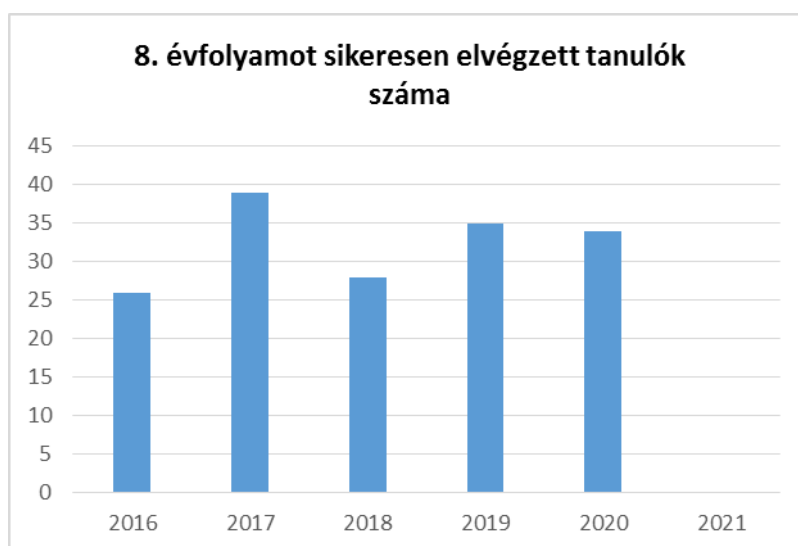
- c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségek;

Az oktatás területén nincsen hátrányos megkülönböztetés, sem intézményen belüli szegregáció. Óvodánkban nincs szegregált csoport. Az integrációt inkluzív módon valósítjuk meg.

- d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések;

4.4.5. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezők a nappali oktatásban	
Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (TS 083)
	Fő
2016	26
2017	39
2018	28
2019	35
2020	34
2021	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

- e) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások

Az iskolában a fogyatékos gyermekek számára elérhető a gyógypedagógiai oktatás, az SNI gyermekek számára pedig az integrált oktatás. A pedagógusok munkáját pszichológus, mentortanár és fejlesztő tanár segíti, maximálisan figyelembe véve a szakértői véleményeket.

A pedagógusok a tanórákon eredményesen alkalmazzák a differenciált és kooperatív tanulásszervezést, ezzel is segítve a nehezebben haladó gyerekek felzárkóztatását.

A hátránykompenzáló juttatások - tekintettel a fogyatékos gyermekek és gyermekes családok szociális státuszára - minden jogosult számára egyenlő feltételek mellett elérhetőek, a törvény által szabályozott keretek között.

A családok számára jelentős kedvezmény, hogy a három vagy több gyermekesek, a tartósan beteg gyerekeket nevelők, a gyermeküket egyedül nevelők, valamint a rendszeres gyermekvédelmi támogatásban részesülő gyermekek számára biztosított az ingyenes tankönyvellátás illetve étkezés.

A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeink közül minden kisgyermek megkapja az évente 2 alkalommal járó gyermekvédelmi támogatást.

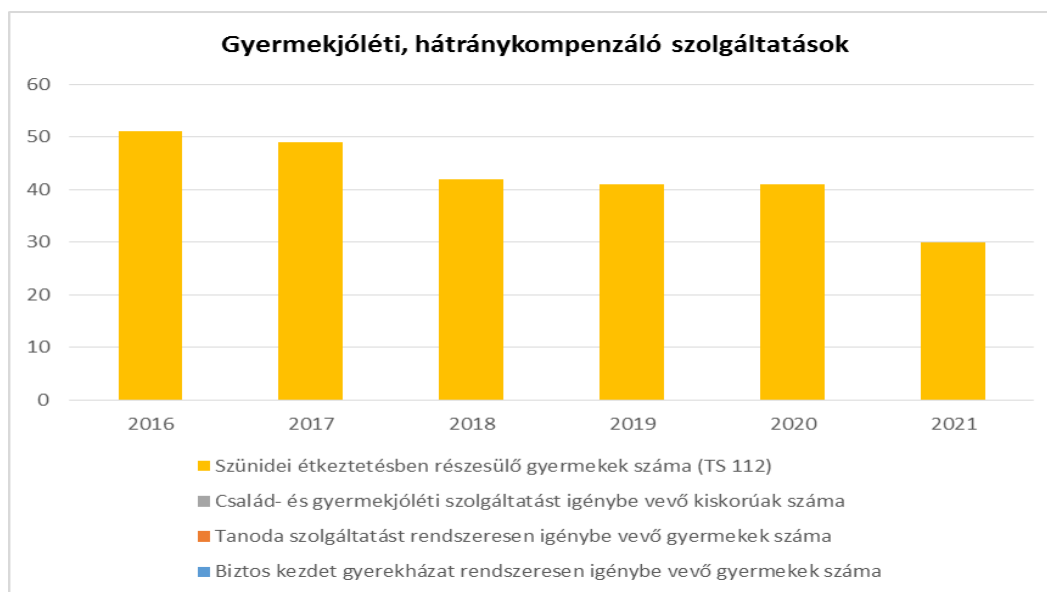
Szűrővizsgálatokon évente részt vesznek (fogászat, kötelező éves státusz vizsgálat).

Anyagi nehézség miatt nem maradnak ki intézményünk által nyújtott szolgáltatásokból, programokból (bábszínház látogatás, kirándulás stb).

Az óvodába járás feltételeit biztosítjuk, amennyiben a szülő jelzi a nehézséget (ruha, cipő, ágynemű stb). Alkalmi kapcsolatot tartunk a Roma Nemzetiségi Önkormányzattal, és rendszeres esetmegbeszéléseket, jelzőrendszert működtetünk a Családsegítő és gyermekjóléti szolgálattal.

4.4.6. számú táblázat - Gyermekjóléti, hátránykompenzáló szolgáltatások				
Év	Biztos kezdet gyerekházat rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Tanoda szolgáltatást rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Család- és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevő kiskorúak száma	Szünidei étkeztetésben részesülő gyermekek száma (TS 112)
	Fő	Fő	Fő	Fő
2016	n.a.	n.a.	n.a.	51
2017	n.a.	n.a.	n.a.	49
2018	n.a.	n.a.	n.a.	42
2019	n.a.	n.a.	n.a.	41
2020	n.a.	n.a.	n.a.	41
2021	n.a.	n.a.	n.a.	30

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményfenntartói adatok

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
SNI gyerekek nem megfelelő gondozása, ellátása	az intézményekben szakemberek foglalkozzanak a rászoruló gyerekekkel
gyermekszegénység megjelenése és fennállása	a szülők (családfenntartók) foglalkoztatása, munkához jutásuk elősegítése

kamaszkorú gyerekek elszigetelődése (dohányzás, drog, csellengés)	színtér és programok megteremtése a fiatalok számára, helyben elérhető dropprevenció
szétszakadó, elszigetelődő családok, növekedő válási statisztikák	szülő/család terápia (védőnők, tanárok, pszichológus), gyermekvállalás előtti felkészítés
gyermekké képernyő függősége, média tartalmak korlátlan fogyasztása, „kütyüzés”	„életre” nevelés (táborok, irányított technika órák, környezettudatosságra való felkészítés)
online oktatás alatt lemaradó gyerekek az eszköz hiány és a szülő informatika tudáshiánya okán	online oktatás feltételeinek biztosítása, eszköz és humán erőforrás szinten is

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

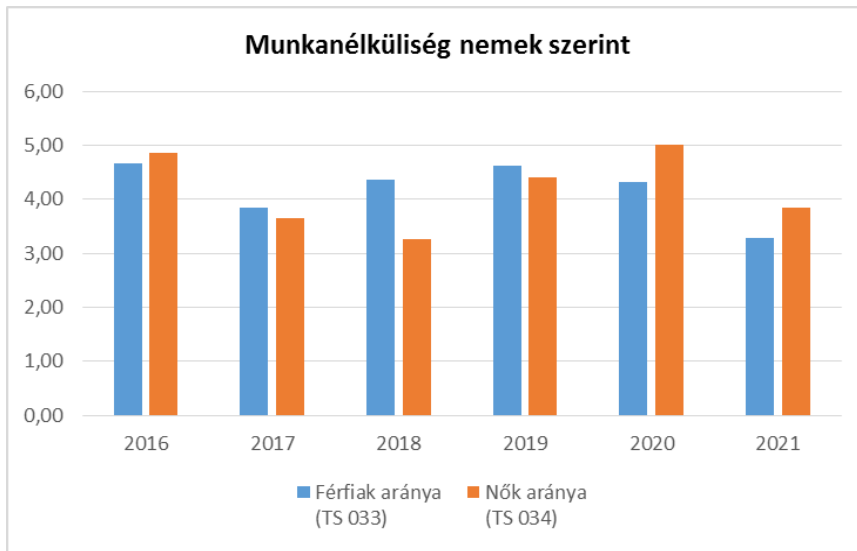
Tény az, hogy a gyermeket vállaló nők sokkal nehezebb helyzetben vannak a munkaerőpiacon, mint a gyermeket nem vállaló társaik. Rendkívül nehéz az elhelyezkedés a megbélyegző negatív megítélés okán, mint pl. gyermektáppénz, óvodai, bölcsődei elhelyezés, és a hosszas beszoktatási időszak hátrányt jelentenek. Szintén jelentős a bérkülönbség a nemek között. Patriarchális társadalom gyökereiből fakadóan a nőkre sokkal nehezebb terhek hárulnak mind az otthoni, mind a munkahelyi szintereken, folyamatos bizonyítási kényszerben férfi társaikhoz képest. A nők munkanélkülisége ugyan csökkent 1 százalékkal a bázis évhez viszonyítva, de így is magasabb a férfiakénál.

5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint

(a 3.2.1. táblával azonos)

Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
	%	%	%
2016	4,67	4,86	4,77%
2017	3,84	3,65	3,75%
2018	4,37	3,27	3,82%
2019	4,63	4,4	4,52%
2020	4,33	5,02	4,68%
2021	3,28	3,85	3,57%

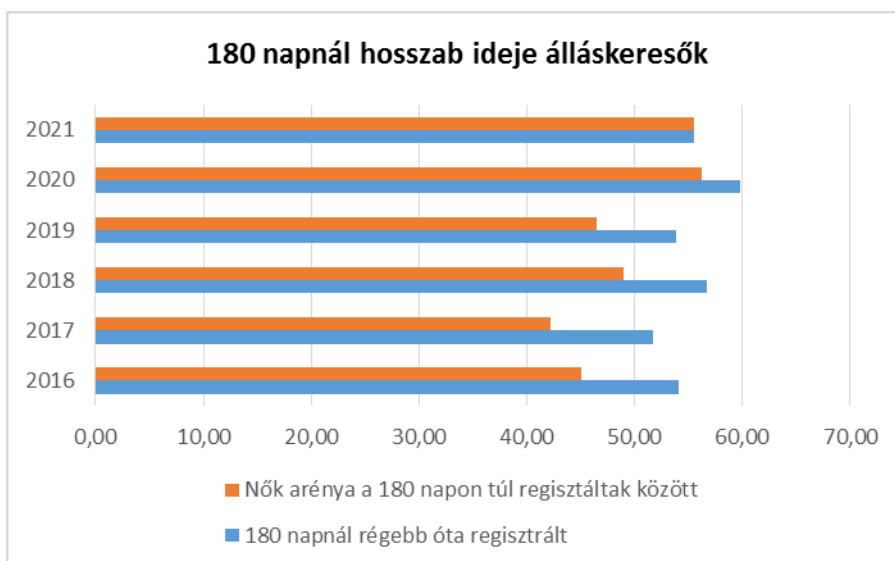
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

5.1.2. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők (a 3.2.3. táblával azonos)

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2016	54,05	45
2017	51,72	42,22
2018	56,67	49,02
2019	53,85	46,43
2020	59,81	56,25
2021	55,56	55,56

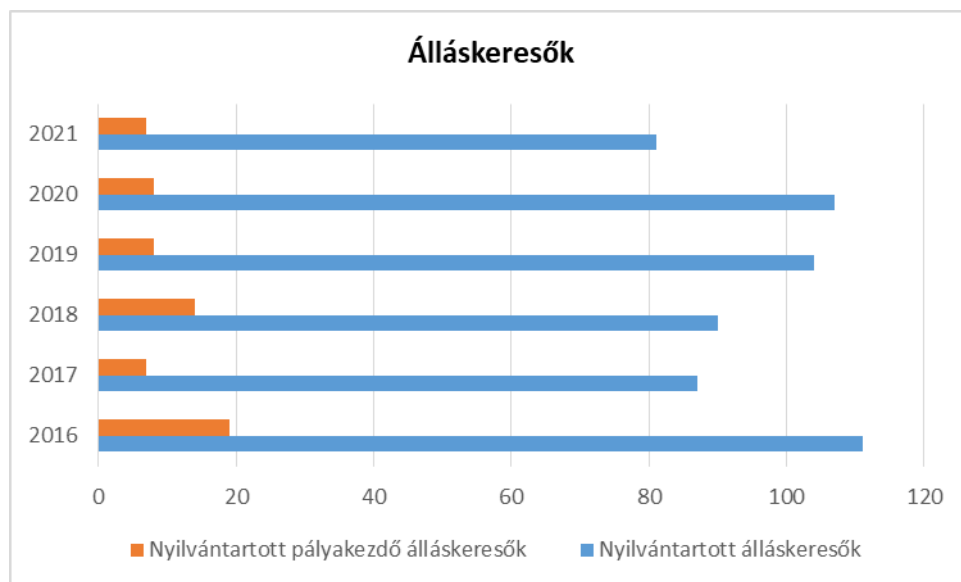
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

5.1.3. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma
(a 3.2.6. táblával azonos)

Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	fő	Fő
2016	111	19
2017	87	7
2018	90	14
2019	104	8
2020	107	8
2021	81	7

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

A foglalkoztatási és képzési programokban való részvételük arányáról csak közvetett adatok állnak rendelkezésre. 2017 óta nincs lehetőség az önkormányzat keretein belül továbbképző programokon részt venni. A roma származású nők beiskolázása sikertelenül zárult az elmúlt ciklusban, sajnos a 8 általánost sem sikerült elvégezni.

A helyi önkormányzat által szervezett közmunka programokban részt vevő nők aránya azonban emelkedik.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Az alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei minimálisak. A településen nagyobb létszámot foglalkoztató vállalkozás nincs. A korábbi parketta üzem nagyobb létszámban foglalkoztatta az alacsony iskolai végzettségű lányokat, asszonyokat. Jelenleg csak az önkormányzat tud munkalehetőséget biztosítani számukra erősen korlátozott számban.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

A foglalkoztatás terén hátrányos megkülönböztetésről nincs információnk helyi szinten. Az önkormányzat alkalmazásában álló közmunkások, közalkalmazottak és köztisztviselők esetében a nemek közötti bérkülönbség csak a jogszabály által meghatározott bér és illetményből adódik.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A településen jelenleg nem működik bölcsőde, de 2021 óta családi napközi fogadja a gyerekeket. Az óvoda, bár a csoportok létszáma igen magas, helyhiány miatt nem utasított el óvodaköteles gyermeket. Az önkormányzat hosszabb távú tervei közt szerepel a bölcsőde létrehozása. A még nem óvodás korú gyerekek elhelyezésére, napközbeni ellátására felügyeletére van igény, mivel az anyák többsége anyagi kényszerből a gyermek 3 éves kora előtt vissza szeretne menni dolgozni.

Az óvodában a nyitva tartást úgy határozta meg az intézmény vezetője, hogy a gyermekek napközbeni felügyelete még azoknál is megoldott, akiknek szülei nem helyben dolgoznak. Az óvodai férőhelyek jelenleg teljes mértékben kihasználtak.

Sajnos, még mindig gyerekcipőben jár a családbarát munkahely és rugalmas munkaidő fogalma a helyi munkaerőpiacon.

5.2.2. a) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. a.) számú táblázatból		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyermekek száma
	db	Fő
2016	n.a.	n.a.
2017	n.a.	n.a.
2018	n.a.	n.a.
2019	n.a.	n.a.
2020	n.a.	n.a.
2021		n.a.

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

5.2.2. b) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. b.) számú táblázatból								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2016	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2017	0	0	0	0	0	0	0	0
2018	0	0	0	0	0	0	0	0
2019	0	0	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0	0	0	0
2021	0	0	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

Családtervezési tanácsadás helyben nem működik, nővédelmi gondozás védőnői alapfeladat. Családtervezéssel kapcsolatos tanácsadás, anyaságra való felkészülés segítése, lakossági célzott szűrővizsgálatok szervezésében való részvétel.

Várandós anyák gondozása

Gyermekágyas anyák gondozása. Tanácsadás az egészségi állapottal, életmóddal, szoptatással, családtervezéssel kapcsolatban.

0-6 éves korú gyermekek gondozása.

Oktatási intézményben a 6-18 éves korú tanulók ellátása.

Oktatási intézménybe nem járó, otthon gondozott tanköteles korú gyermek gondozása.

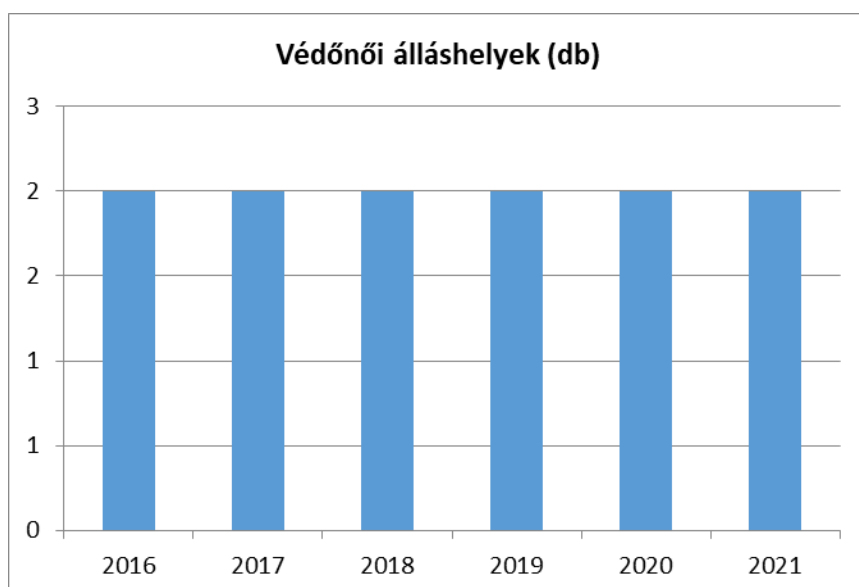
Gyermekjóléti szolgálattal, háziorvossal való együttműködés.

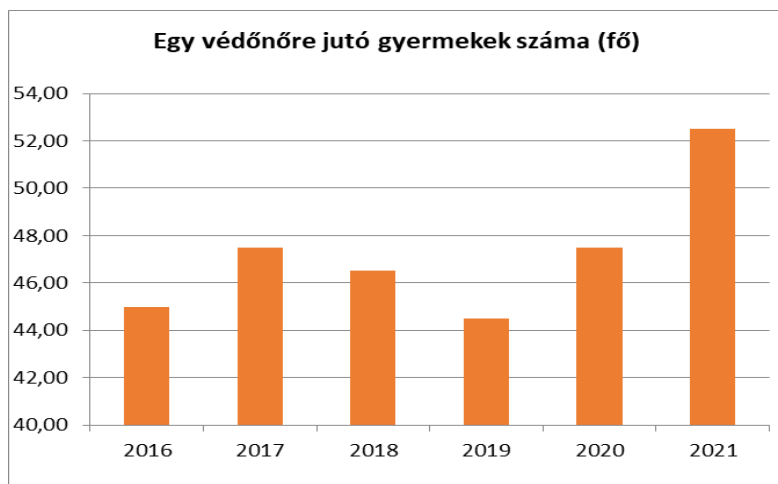
Tájékoztatás a családtámogatási formákról és lehetőségekről.

Egyéni és közösségi egészségfejlesztés, egészségvédelmi programok szervezése, lebonyolításában való közreműködés.

5. 2. 1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	fő	fő
2016	2	90	45
2017	2	95	47,5
2018	2	93	47
2019	2	89	44,5
2020	2	95	47,5
2021	2	105	52,5

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

5.4 A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak

A családon belüli erőszak egyre jobban láthatóvá válik helyi szinten. Ez köszönhető a jelzőrendszernek mely szerint a családsegítő szolgáltatnak a rendőrség által jelzett családon belüli erőszakot jelentenie kell a jegyzőnek. Ezen kívül egyre több a verbális családon belüli erőszak, viszont ez több esetben láthatatlan marad a fizikai erőszak mellett. A problémás esetek valószínűleg a „falak mögött” maradnak.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaothton, családok átmeneti otthona)

Hosszúhetényben jelenleg nincs krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatás. Családok átmeneti otthona viszont 15 km-es körzetben belül Komlón működik. Szükséges és indokolt esetben hosszúhetényi családok is igénybe vehetik, illetve az elmúlt években több esetben igénybe vették. A hajléktalan személyek részére szintén Komló biztosít korlátozott számban elhelyezést a Hajléktalan Szállón.

Helyben nincsenek ilyen szolgáltatások, Komlói Kistérségben elérhető a rászorulóknak számára. A legközelebbi anyaothton is csak Pécssett található.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

A nők magasabb százalékban vesznek részt a település közéletében. A helyi képviselő-testület tagjai és a bizottsági tagok között korábban alig volt nő. A 2019-2024-es választási ciklusban bizottsági szinten is emelkedett a nők száma, de a képviselő-testületnek még mindig csak egy női tagja van.

A helyi civil szervezeteket tekintve a nők aránya magasabb. Közel 10 civil szervezet vezetője, kuratóriumi elnöke nő.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Helyi szinten elsősorban a roma származású nők vannak a leghátrányosabb helyzetben. A foglalkoztatás területéről sok esetben kiszorultak. A roma családmódban a nők szerepe az otthon körüli teendőkre, gyermekgondozásra korlátozódik. Problémát jelent továbbá a gyermeket vállaló nők munkába való visszatérésének biztosítása, ugyanis több munkáltató nem tolerálja igazán a gyermekvállalást.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek

rész munkaidős munkahelyek és rugalmas munkaidő, 'home office' lehetőségének hiánya	önkormányzati foglalkoztatás, helyi vállalkozók bevonása rész munkaidős foglalkoztatásba, bérházimunka
2-3 éves kor között egyre nagyobb az igény a gyermekek elhelyezésére	Bölcsőde kialakítása, baba-mama klub, bébiszitter hálózat
roma munkaképes nők alacsony iskolázottsága, szakképzetlensége, írás-olvasás hiánya	továbbképzés szervezése, lehetőség szerint helyben a roma nemzetiségi önkormányzat közreműködésével
családon belüli nőket ért fizikai és mentális erőszak eseteinek kezelése részben szabályozott, verbális erőszak továbbra is láthatatlan marad	helyi körzeti megbízott felelősségvállalásának növelése

6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége

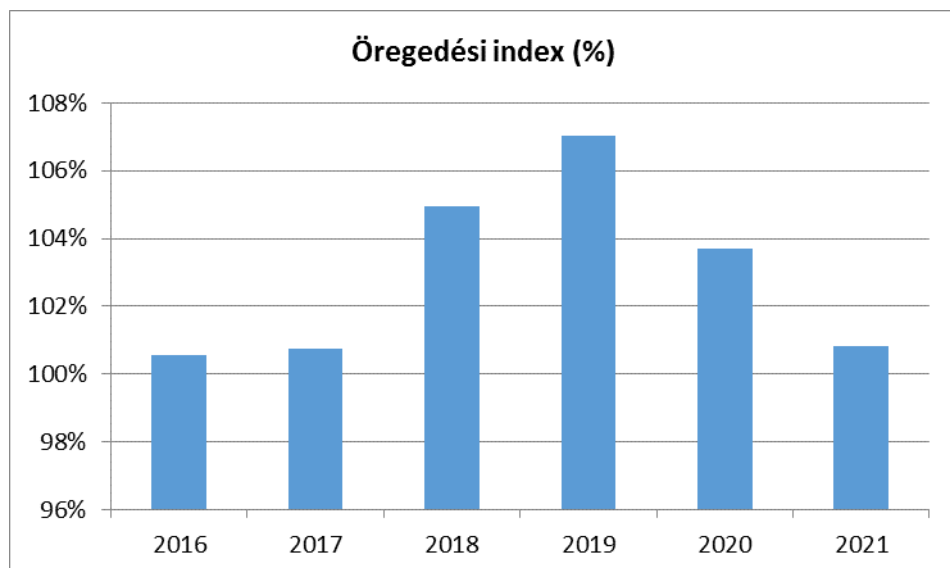
6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

Az idős /nyugdíjas korú / népesség aránya a településen 18% körül mozog. A jövedelmeket tekintve - bár erről nincs pontos és megbízható adat - elmondható, hogy az átlag nyugdíjak 50-120.000 Ft között mozognak. Jelentős a különbség a bányász nyugdíjasok, illetve özvegyeik és a mezőgazdasági tsz. nyugdíjasok havi jövedelme között. A jövedelem különbségből adódik az, hogy egyeseknek komoly problémát jelent a lakás fenntartása, a rezsiköltségek kifizetése. Az időskorú népesség aránya 2021-ben a 2016-os adathoz hasonló.

6.1. számú táblázat - Öregedési index (3. táblával azonos)

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2016	536	533	100,56%
2017	546	542	100,74%
2018	572	545	104,95%
2019	594	555	107,03%
2020	615	593	103,71%
2021	625	620	100,81%

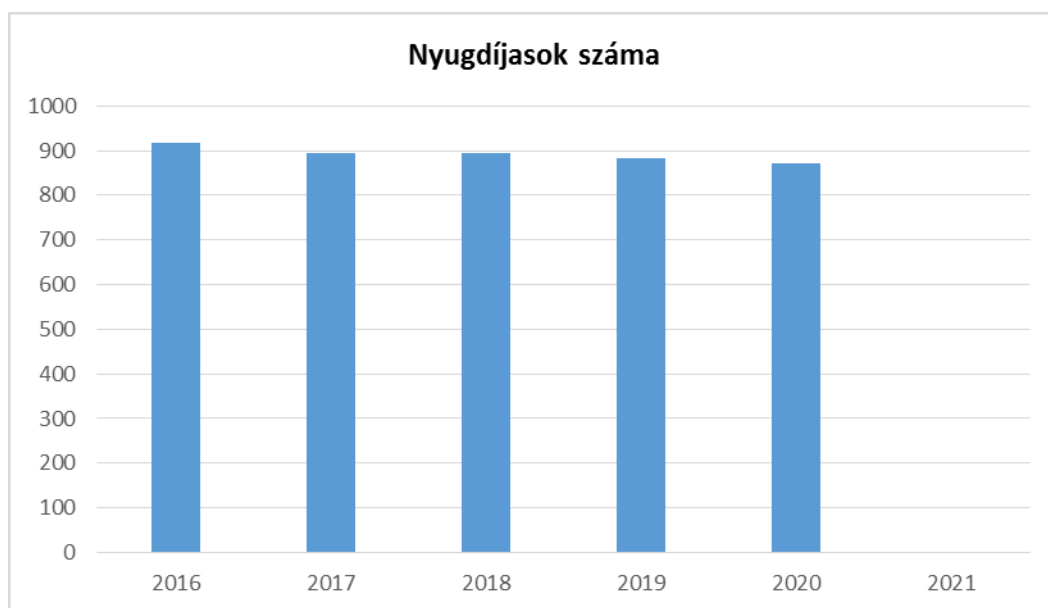
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

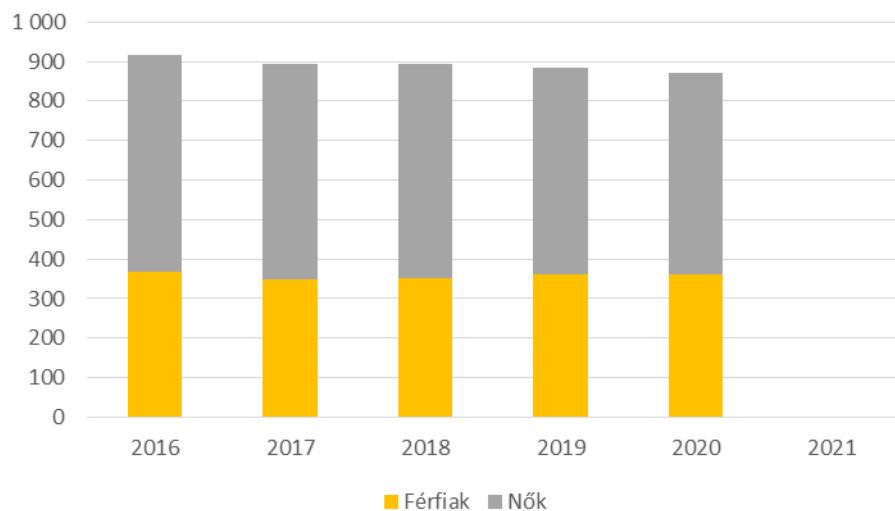
6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2016	369	548	917
2017	350	545	895
2018	351	544	895
2019	362	522	884
2020	360	510	870
2021	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Nyugdíjasok nemek szerinti megoszlása

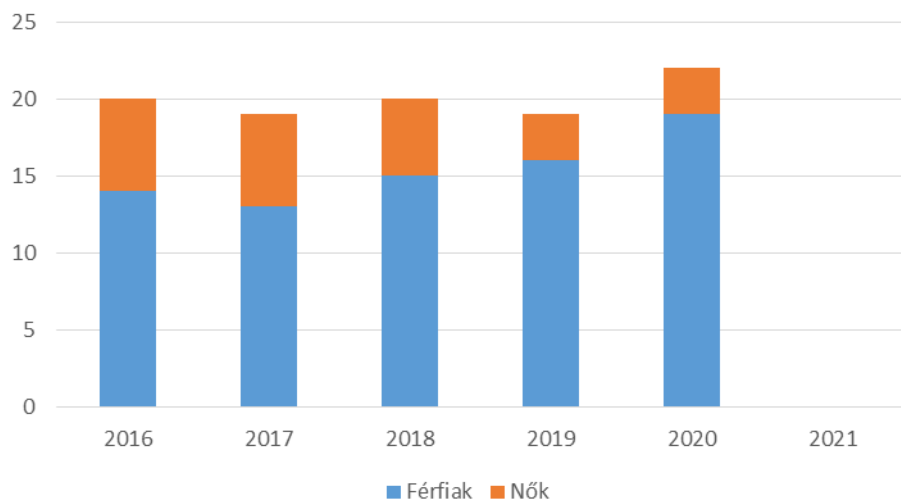

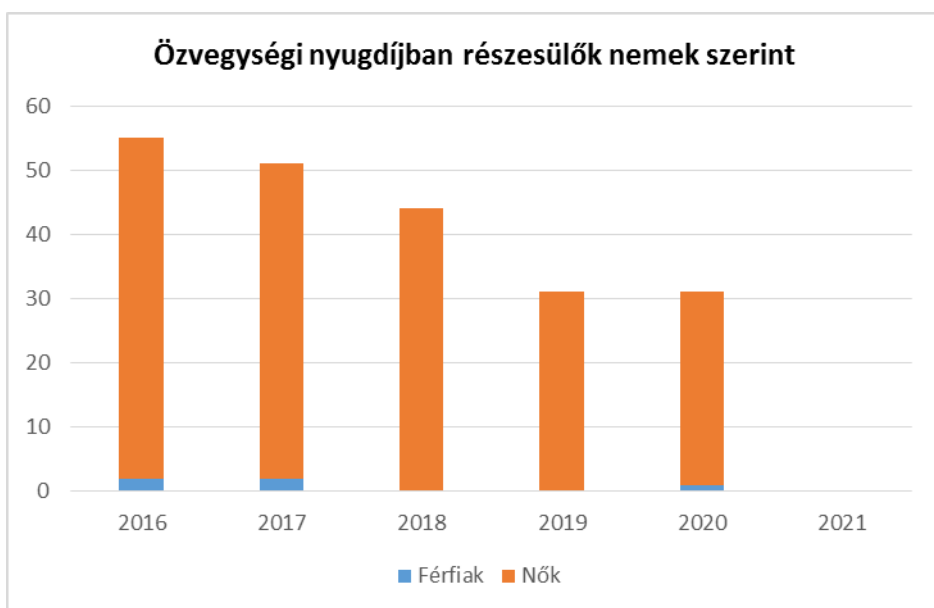
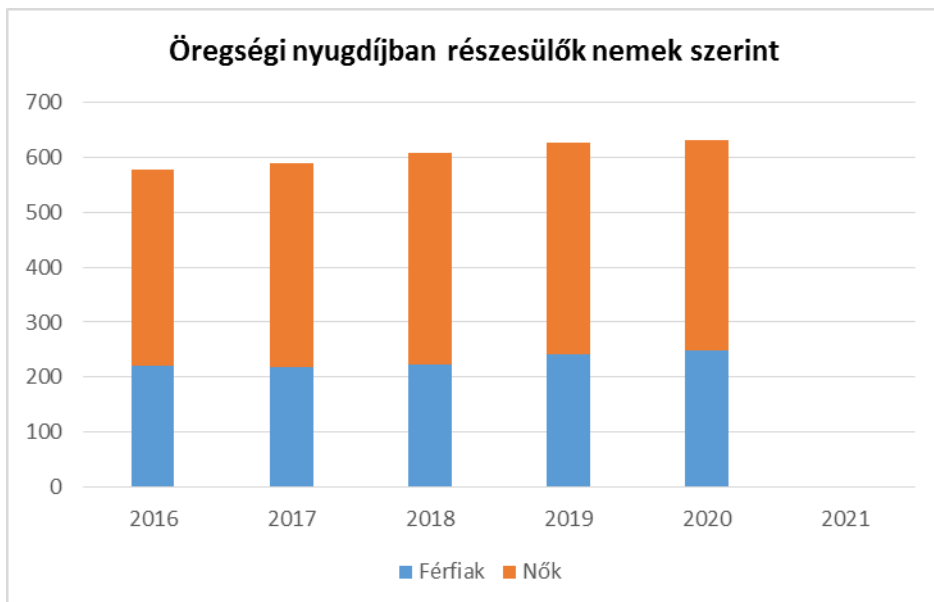
6.1.2. számú táblázat - Nyugdíjszerű ellátások

Év	Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma (TS 067)	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma (TS 068)	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 069)	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma (TS 070)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 071)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma (TS 072)	Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma (fő) (TS 134)
2016	14	6	220	356	2	53	n.a.
2017	13	6	218	371	2	49	1
2018	15	5	223	385	0	44	1
2019	16	3	242	385	0	31	2
2020	19	3	248	383	1	30	1
2021	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Életkoron alapuló ellátás nemek szerint

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága;

Az időskorúak foglalkoztatása helyi viszonylatban nem jelentős. Az önkormányzati intézményeknél is megszűnik e lehetőség a közalkalmazottakat illetően. A nyugdíjasok foglalkoztatottsága az évek folyamán nőtt: a 61 év feletti foglalkoztatottak száma a kétszeresére nőtt. A nyugdíjas tanárok foglalkoztatása megnőtt, hiszen egyre kevesebb a pedagógus a pályán és sok pályakezdő tanár az oktatási rendszer keretein kívül helyezkedik el.

6.2. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén (a 3.2.2. táblázatból)

Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	Fő összesen	111	87	90	104	107	81
41-45 év (TS 042)	Fő	10	7	6	9	12	5
	%	9,01%	8,05%	6,67%	8,65%	11,21%	6,17%
46-50 év (TS 043)	Fő	11	11	9	12	13	14
	%	9,91%	12,64%	10,00%	11,54%	12,15%	17,28%
51-55 év (TS 044)	Fő	7	6	6	7	7	10
	%	6,31%	6,90%	6,67%	6,73%	6,54%	12,35%
56-60 év (TS 045)	Fő	14	11	12	7	11	5
	%	12,61%	12,64%	13,33%	6,73%	10,28%	6,17%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	11	13	16	16	17	15
	%	9,91%	14,94%	17,78%	15,38%	15,89%	18,52%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

b) tevékeny időskor, élethosszig tartó tanulás, idősök, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen;

A település idősei részére a nyugdíjas klub és a Nyugdíjas Egyesület kínál színes és értékteremtő programokat. Nagyon fontos szerepet töltenek be az idősebb korosztály életében: sok kirándulást, színházlátogatást, sütő-főző napokat, senior táncot és más kreatív foglalkozást szerveznek a falu nyugdíjas korosztálya számára. A Művelődési Központ pedig kulturális programokkal kedveskedik nekik: az olvasó kör heti rendszerességgel gyűlnek össze, valamint szezonális fotó, szobor, üveg és festmény kiállítás várja az érdeklődőket.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén.

Idős személyt ért hátrányos munkajogi megkülönböztetésről nincs információnk. Azonban tény, hogy az idősök munkavállalási képességeit érintő előítéletek nagymértékben befolyásolják az alkalmazhatóságukat a munkaerőpiacon.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) az idősök egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése;

A község egészségügyi ellátottsága országos viszonylatban is jónak mondható. Az idősök ellátása e téren is biztosított. Problémát jelent a külterületi lakott területen élők ellátása, illetve a szolgáltatáshoz való juttatása. Erre megfelelő megoldást a már működő tanyagondnoki szolgálat ad.

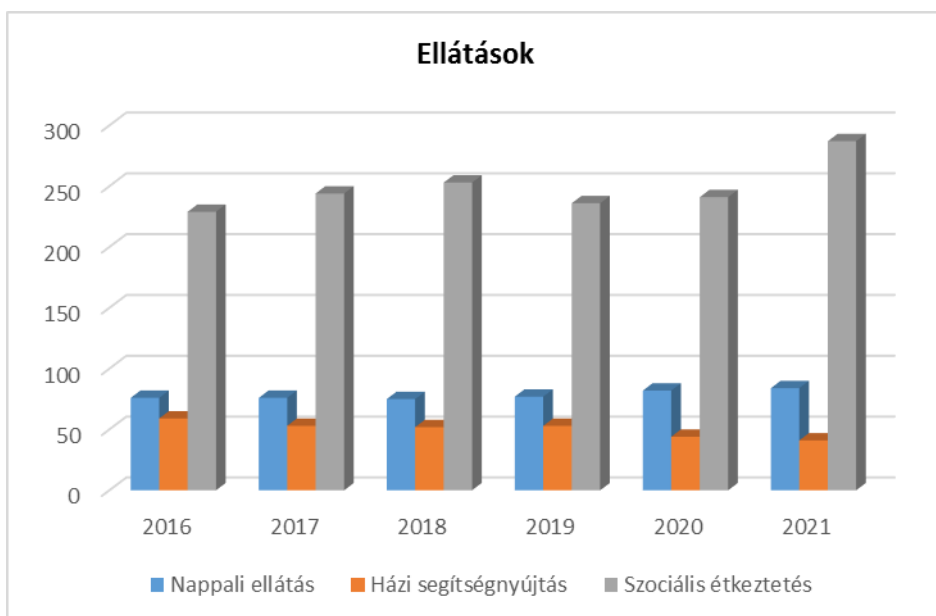
A 64 év feletti idős korosztály számára – mint kötelező alapszolgáltatás – az önkormányzat étkeztetést, házi segítségnyújtást, gondozást biztosít. Ezen kívül Idősök Klubját is működtet, egy Nonprofit Kft-vel kötött ellátási szerződés keretein belül.

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

Év	65 év feletti lakosság száma (férfiak TS 026, nők TS 028)	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma (TS 129)	Házi segítségnyújtásban részesülők száma (TS 130)	Szociális étkeztetésben részesülők száma (TS 131)
	Fő	Fő	fő	fő
2016	536	76	59	229
2017	546	76	53	244
2018	572	75	52	253
2019	594	77	53	236
2020	615	82	44	241
2021	625	84	41	287

Forrás: TeIR, KSH

Tstar

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés;

Az idősek számára helyben a községi könyvtár és a kultúrház szolgáltatása adott. Ezenkívül a művelődési központ, az idősek egyesülete és az önkormányzat által szervezett kulturális rendezvényeket is látogathatják. Színházi és mozielőadásokat csak a szomszédos városokban láthatnak. Az idősek körében végzett felmérés is azt bizonyította, hogy a településről csak kevesen utaznak el egy-egy színházi vagy mozielőadás kedvéért. Viszonylag népszerűek a helyi labdarúgó csapat hazai mérkőzései. A Nyugdíjas Egyesület lelkes vezetői rengeteg kirándulást, sütő-főző napot, Nagymamák-Nagypapák bálját szerveznek a falu nyugdíjas korosztálya számára.

c) idősek informatikai jártassága;

Az Idősek Egyesülete által szervezett oktatás illetve sikeres pályázati kereteken belül tanfolyamokat szerveztek a szépkorúak számára alapvető informatikai eszközhasználat elsajátítása érdekében. A mai modern kori ügyintézés is megköveteli az informatikai eszközök biztos használatát. Bemutatásra került az okos telefon és tablet használati funkciói. Az idősebb generációk számára kapcsolódási pontot és

hidat képezhet ezeknek az eszközöknek a használata, ahol napi szinten tarthatják a kapcsolatot családdal, barátokkal, megoszthatják munkáikat, vagy akár segítséget kérhetnek. Sajnos a klub informatikai eszköztára egy számítógépre és egy nyomtatóra korlátozódik, jó lenne bővíteni az elérhető eszközöket és heti rendszerességgel oktatásban részesíteni őket.

d) a generációk közötti programok.

Nagyon jól működő és kedves kezdeményezés az óvodai vezetés részéről, hogy az idősebb korosztály szerves részét képezi az óvodai ünnepeknek, hagyományoknak pl. közös mézeskalács sütés, Márton napi tánc-bemutató, tojásfestés, diavetítés az idősek klubjában. A meghívás visszafelé is érvényes és nagyon nagy örömmel tölti el a kicsiket és nagyokat egyaránt.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Az időskorúak számára helyi szinten egyre több program szerveződik, de ezek nagy része önköltséges. Ehhez hozzájárulnak a Nyugdíjas Egyesület által szervezett programok is. Szükségszerű lenne a gyógytornász heti 1 alkalommal tartott foglalkozását bővíteni, esetlegesen a szakember házhoz menetelével. Az idősek komfort és kiegyensúlyozottság érzése érdekében a helyi szinten elérhető szolgáltatásokra is nagy szükség lenne, mint pl. fodrász, kozmetikus, manikűr-pedikűr, masször. Sajnos, nagyon kevesen engedhetik meg az anyagi helyzetükből fakadóan ezeket a 'luxus'-szolgáltatásokat. Az idősek mentális és fizikai szükségletein túlmutatóan, ezek a szolgáltatások nagyban javítanák az életminőségüket, a komfortérzetüket, a kedvüket, amikor nem a koruk kerül előtérbe, hanem a személyiségük, az emberi mivoltuk, a történetük. Anyagi forrás előteremtése jelenleg nehézkes, erre nincs elérhető pályázati kiírás.

Évente ismétlődő program az Idősek Napja. A program keretében nívós műsorral köszöntik az idős embereket. A műsor megszervezésében a Nemes János Művelődési Központ alkalmazottai, az általános iskola és helyi óvoda pedagógusai valamint az Idősek klubja vesznek részt.

Az újraszerveződött Idősek Klubjában a tagság kisebb-nagyobb rendezvényeket, összejöveteleket és kirándulásokat, színházlátogatásokat szervez, szintén saját finanszírozásban.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

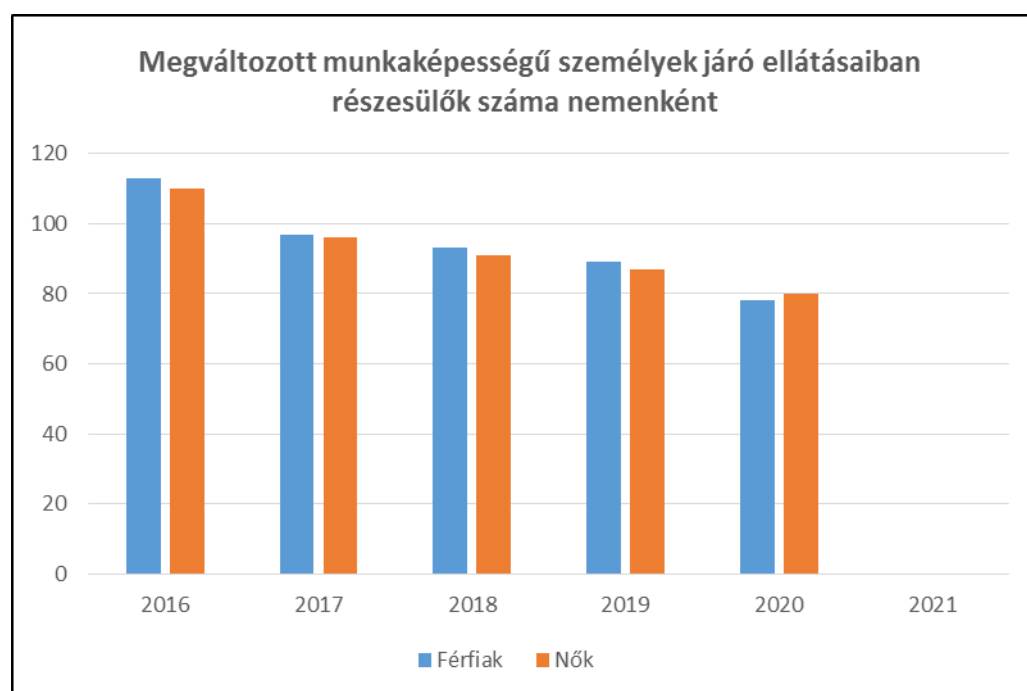
Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Nő az egyedülálló idősek száma, szétszakadó családok, „elmagányosodás”	Idősek Klubja és a házi szociális gondozói hálózat befogadóképességének növelése, a jelzőrendszer fejlesztése- idősek feltérképezése
Az általános egészségi állapotuk romlik, nehezen közlekednek, elszigetelődés	szűrőprogramok, helyben elérhető rendszeresített szolgáltatások, tanyagondnoki ellátás
a lakások fenntartása, a rezsiköltségek vállalása egyre több idősnek jelent problémát	idősothton kialakítása
informatikai eszközpark hiánya	iskolából kiselejtezt gépek, pályázati forrás

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

7.1 A településen fogyatékkal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként			
Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 061)	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 062)	Összesen
2016	113	110	223
2017	97	96	193
2018	93	91	184
2019	89	87	176
2020	78	80	158
2021	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

- a) fogyatékkal élő személyek foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága, védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás;

Hosszúhetény községben nem jelentős a fogyatékkal élők száma. Ebből kifolyólag külön munkaprogramok szervezésére nem került sor a korábbi években és a jövőt illetően sem várható.

- b) munkavállalást segítő lehetőségek;

Helyi szinten nincsenek elérhető munkavállalást segítő lehetőségek, sajnos a vállalkozók támogatás híján nem alkalmaznak megváltozott munkaképességű embert

- c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

A foglalkoztatás területén ért hátrányos megkülönböztetésről nincs információnk.

d) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok.

Helyi intézmény nincs fogyatékossgal élők számára. Külön programok szervezésre sem került sor.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

A helyi önkormányzat szociális rendeletében nem tesz különbséget a fogyatékkal élők és a fogyatéknélküli személyek között. A pénzbeli és természetbeni ellátások igénylése során ugyanazon feltételek vonatkoznak valamennyi kérelmezőre.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérhetősége, együttműködése;

Alapszinten az egészségügyi ellátás helyileg elérhető számukra. A rehabilitációs ellátások a hosszúhetényi lakosok számára Komlón és Pécssett vehetők igénybe.

b) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége;

Az önkormányzat intézményeit tekintve a Kultúrház kivételével akadálymentesített.

c) közszolgáltatásokhoz, köznevelési intézményekhez, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége;

A község Kultúrházában még nincs megoldva az akadálymentesítés. Ugyancsak problémát jelent a régi mozi épületének megközelítése, illetve az abban való közlekedés a fogyatékkal élők számára.

d) munkahelyek akadálymentesítettsége;

A helyben működő vállalkozások esetében konkrét információ nincs a munkahelyek akadálymentesítéséről. Az önkormányzati intézmények, mint munkahelyek akadálymentesek.

e) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége;

A közösségi közlekedés terén szintén megoldatlan az akadálymentesítés. Az autóbusz várók és autóbusz öblök nem akadálymentesek, ezért a fogyatékos személyek le és felszállása nehézkes.

f) fogyatékossgal élő személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékossgal élő személyek nappali intézménye, stb.);

Jelenleg a fogyatékkal élők számára szakosított intézmény nem működik Hosszúhetényben. Létrehozására a kellő igény és pénzügyi forrás hiánya miatt a tervezési időszakban nincs reális esély.

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékkal élők száma	
Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma (TS 128)
2016	0
2017	0
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar; és helyi adatszolgáltatók

g) előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások).

Fogyatékkal élők számára a helyi önkormányzat nem biztosít hátránykompenzáló juttatásokat.

7.4. Fogyatékkal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

Fogyatékkal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen nincsenek.

7.5 A fogyatékkal élők helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A fogyatékkal élők helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések nincsenek.

7.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A közintézmények akadálymentesítettsége nem teljes körű.	pályázati lehetőségek kihasználásával a beruházások megvalósíthatók.
esetleges foglalkoztatásuk nem megoldott	helyi vállalkozók bevonás a foglalkoztatásukba
közösségi programokban részvételre nincs lehetőségük	A helyi szociális szolgáltatások, illetve intézmények körének bővítése.
közlekedési feltételek nem megfelelőek	A köztéri akadálymentesítés megoldása pályázati források felhasználásával, önkormányzat nonprofit kft. kivitelezésében

Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítások	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
biztonságos és elégséges óvodai parkolóhely hiánya	biztonságos és elégséges óvodai parkolóhely kialakítása
Járdák, közutak állapotának romlása, veszélyes átkelők	Járdák, közutak állapotának felmérése, javítása, akadálymentesítés, gyalogos átkelők létesítése gyerekek által frekvenciánál magasabban használt útszakaszokon
a klubok, közösségek nem tudnak hol találkozni, összegyűlni hely hiány miatt	Közösségi ház, faluház, rendezvényterem (házasságkötő terem) kialakítása Mozi épületében
Kisújbánya, Püspökszentlászló víz- és szennyvíz ellátása nem megoldott	vízvételi lehetőség kialakítása
Egészségközpont leterheltsége túl nagy, nincsenek megfelelő méretű helyiségek kialakítva	Egészségközpont korszerűsítése, megfelelő méretű helyiségek kialakítása
rongálások, lopások a faluban, szőlőhegyen, hulladék gondatlan kezelése, kihelyezése, égetés	térfigyelő kamerarendszer kiterjesztése
egészséges, helyi árunak nincs piactere	helyi termelők segítése, helyben elérhető östermelői tevékenység, helyi piac támogatása piac, vásártér kialakításával
belvíz, árvíz okozta károk	árvízcsúcs csökkentő tó létesítése
a település lakói számára a sportolás színterei beszűkültek, nincs sportcsarnok, megfelelő méretű tornaterem	Sportcsarnok, kézilabda munkacsarnok

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

- a) a 3-7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi, karitatív szervezeti szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (közfeladatot ellátó szervezetek, közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma);

A településen a civil szerveződések száma meghaladja a 25-öt, amelyek közül nem mindegyik hivatalosan bejegyzett szervezet. Ettől függetlenül aktívak és a helyi társadalmi megmozdulásokban segítőként, szervezőként részt vesznek. A helyi kézilabda sportélet élénk, amelynek mozgóatója a Hosszúhetényi Sport Kft., melynek alapítója a Hosszúhetényi Sportegyesület. A település helyett ad a kerékpár versenyeknek és az autósport kedvelői évente egyszer megnézhetik a Mecsek Rallye versenyt is. Ezen kívül a helyi hagyományoknak megfelelően működik Bortermelők és Borbarátok Hosszúhetényi Egyesülete is. A településen már több évtizede folyik falusi vendégfogadás. A vendégfogadók szintén külön egyesületbe tömörülnek. Hosszúhetény kulturális programjai minden évben színesek és sokrétűek, amelyekbe szervezőként helyi egyesületek is bekapcsolódnak.

Önkéntes, illetve caritas szervezet nincs. A helyi önkormányzat viszont néhány éve már szervezi az ún. önkéntes munkások foglalkoztatását is, amely első sorban az aktív korú ellátottjainak segít a 30 napos foglalkoztatási jogviszony megszerzésében. 2013-ban községüzemeltetési (közszolgáltatási) feladatok ellátására az önkormányzat nonprofit kft-t hozott létre.

- b) helyi önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi, civil szektor és gazdasági szereplők közötti partnerség bemutatása;

Az önkormányzat és a nemzetiségi önkormányzatok közti együttműködés megfelelő. Az együttműködés feltételiről, módjáról mindkét nemzetiségi önkormányzat megállapodást kötött a helyi önkormányzattal. A működésükhöz szükséges technikai feltételek adottak. A roma nemzetiségi önkormányzat esetében hosszabb ideje problémát jelent a saját iroda hiánya. Az üléseket a községi Művelődési Házban vagy a Polgármesteri Hivatalban tartják. Az elnök és a képviselők ügyfélfogadására viszont már nincs megfelelő helyiség. A jövőbeni feladatok egyike a roma nemzetiségi önkormányzat, illetve a roma lakosság esélyegyenlőségének biztosítása érdekében az önálló iroda helyiség kialakítása.

- c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség, társadalmi felzárkózást segítő közös programok bemutatása;

Hosszúhetény Községi Önkormányzat jelenleg tagja a Komlói Többcélú Önkormányzati Társulásnak. A társulás keretében Komlóval és több községi önkormányzattal közösen tartják fenn a családsegítő és gyermekjóléti szolgálatot, a belső ellenőri csoportot, valamint az informatikai hálózatot.

- d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A nemzetiségi önkormányzatok közül a roma az, amely részt vett a fatelepi szegregáció felszámolásában. Ezenkívül pályázatok keretében a roma lakosság részére szerveznek roma napokat. A Német Nemzetiségi Önkormányzatnak elsősorban a gyerekek és az idősek célcsoporttal van kapcsolatban.

- e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége;

A civil szervezeteket ez idáig a korábbi esélyegyenlőségi program végrehajtásába nem vonta be az önkormányzat. Ennek elsősorban az az indoka, hogy a tevékenységi körük nem igazán kapcsolódik az esélyegyenlőségi területekhez, célcsoportokhoz. A jövő feladata lehet az, hogy egynéhány civil szervezetet meghatározott programok szervezésébe bevonunk. A programok elsősorban az időseket és a z ifjúságot érintik.

- f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

A for-profit szereplők részvétele, hasonlóan a civil szervezetekéhez korábban nem volt jellemző.

A helyi esélyegyenlőségi program 2022-2027 időszakára viszont a „beszervezésük” indokolt és célszerű.

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése.

HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a HEP elkészítésének folyamatába;

A program elkészítésébe elsősorban a roma nemzetiségi önkormányzat részvételére számítottunk. Ennek elsődleges indoka, hogy a helyi esélyegyenlőségi terv egyik célcsoportja a roma és a mélyszegénységben élő népesség. A korábbi fatelepi roma szegregátum megszüntetésében, a roma nemzetiségi önkormányzatnak fontos szerep jutott. Jelenleg viszont az együttműködés nem zökkenő mentes az információ áramlás csak részben valósul meg, így a programban roma célcsoport érdekképviselője sem jelenthet meg teljes mértékben.

az *a)* pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása, valamint annak rögzítése, hogy működtet-e HEP Fórumot.

Az esélyegyenlőségi program végrehajtásának nyomon követése, monitoringozása kötelező feladat. Ennek keretében elsősorban civil szervezetek bevonásával lehetőség nyílik arra, hogy az érintett célcsoportok véleményét, elégedettségét vagy elégedetlenségét lemérjük. Ennek eszköze lehet kérdőíves felmérés, vagy személyes interjú.

b) A képviselő-testületi döntést követően az elfogadott HEP dokumentumot, valamint a hiteles határozatot a települési önkormányzat a helyben szokásos módon közzé teszi, és megküldi a TEF esélyegyenlőségi mentora részére. A TEF az települései önkormányzatok HEP-jeit közzéteszi, honlapján megjelenti.

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	rohamos elszegényedés, munkanélküliség, rossz lakáskörülmények, átlagosnál rosszabb egészségi állapot, alacsony iskolázottság	helyben történő foglalkoztatás, egészségügyi szűrések megszervezése, lakáshoz jutás támogatása, ált. iskolai tanulmányok befejezése, szakmához juttatás
Gyermekek	SNI gyermekek szakszerű ellátása, tanítása, kamaszkorú gyermekek elszigetelődése, szétszakadó családok, képernyő függőség és káros média tartalmak korlátlan fogyasztása, online oktatásban lemaradó gyermekek	gyógypedagógiai szakemberek kvóta bővítése, helyben elérhető programok és helyszín kamaszkorúak számára, család terápia és gyermekvállalás felkészítés, életre nevelés, online oktatás eszköz- és humán erőforrás biztosítása
Nők	részmunkaidős rugalmas álláshely, home office hiánya, bölcsőde hiánya, roma nők átlagosnál alacsonyabb iskolázottsága, nemek közötti egyenlőtlenség, családon belüli erőszak	helyi munkáltatók, vállalkozók bevonása a részmunkaidős foglalkoztatásba, családi napközi létrehozása, roma nők képzése a nemzetiségi önkormányzat bevonásával, bölcsőde kialakítása
Idősek	Egyedüliség, elmagányosodás, az ellátások igénybevételeének nehézségei, romlik az ált. egészségi állapotuk, lakásfenntartás nehézségei, alapvető informatikai tudás hiánya	Idős-program szervezés, idősek otthonának kialakítása, tanyagondnoki ellátás bővítése, jelzőrendszeren belül idősek feltérképezése
Fogyatékkal élők	közintézmények részleges akadálymentesítettsége, foglalkoztatás hiány, napközbeni ellátásuk intézményi szinten nem megoldott, nincsenek elérhető programok	teljes körű akadálymentesítés a közintézményekben, foglalkoztatás térségi-járási szinten, programok, rendezvények szervezése a sajátos igények jegyében
Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítás	óvodai és település szintű parkolóhely hiány, járdák, közutak állapotának romlása, veszélyes átkelők (gyerekek), közösségi hely, rendezvényterem hiánya, Kisújbanya és Püspökszentlászló víz- és szennyvíz ellátása nem megoldott, egészségközpont nem megfelelő méretű és felszereltségű, nincs helyi termelői piac, nincs lehetőség beltéri sportolásra	parkolóhelyek kialakítása, járdák, közutak állapotának javítása, teljes akadálymentesítés, helyi piac, vásártér kialakítása, egészségközpont korszerűsítése, sportcsarnok létesítése, bölcsőde kialakítása, biztonságos gyalogos átkelők

Jövőképünk

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők anyagi és szociális helyzetének további romlása megálljon és számukra is biztosítva legyenek az emberhez méltó élet-és lakáskörülmények. Törekedjünk arra, hogy a roma népesség a település közösségi életében azonosuljon az általános állampolgári elvárásokkal és kötelezettségekkel. Segítsük a roma nemzeti kultúrkincs megőrzését és ápolását.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek megfelelő testi-lelki és szellemi fejlődésének hosszú távú biztosítását, a veszélyeztető körülmények megszüntetését, mert művelt és egészséges ifjúság a jövő záloga.

Folyamatosan odafigyelünk az idősök életvitelére és arra, hogy a tisztességes munkavégzés után békés és nyugodt öregkoruk legyen.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén a gyermekvállalás támogatását, társadalmi – gazdasági egyenjogúságuk biztosítását.

A fogyatékkal élők számára a megfelelő életkörülmények biztosítását tűzzük ki célul, hogy az egészségi állapotuk miatt hátrányos helyzetük ne romoljon tovább.

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
0. Település szintű probléma												
1	Akadálymentes közlekedés, biztonságos átkelés!	járdák, közutak állapotának romlása, veszélyes gyalogosforgalom, gyalogátkelőhelyek hiánya	Legyen elérhető a gyalogos forgalomra alkalmas járda minden utcában. Az autóval való közlekedés minősége javuljon. Gyalogos átkelők létesítése gyerekek által frekvenciánként használt útszakaszon.	önkormányzat gazdasági programja, költségvetési koncepció	Nemzeti Fejlesztés 2030 – Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció	Az építés és felújítási beruházások megvalósítása, után követése	polgármester, Hosszúhetényi Településüzemeltetői Nkft.	2027.12.31.	Elkészült felújított járdák hossza, felújított közút hossza, gyalogos átkelőhelyek száma	Elsősorban pályázati források, önkormányzati forrás. Magyar Falu Program, Belügyminisztériumi pályázat	Az önkormányzat és a kormányzati forrás megléte.	
2	Biztonságos parkolás!	Biztonságos és elégséges parkolóhelyek hiánya	Elégséges óvodai és iskolai parkolóhely kialakítása	önkormányzat gazdasági programja, költségvetési koncepció	Nemzeti Fejlesztés 2030 – Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció	parkolóhelyek kialakítása	polgármester, Hosszúhetényi Településüzemeltetői Nkft.	2027.12.31.	elkészült parkolóhelyek és férőhelyek száma	önkormányzati és pályázati forrás	az önkormányzat és a kormányzati forrás megléte	
3	Közösségi teret mindenkinek!	a klubok, közösségek nem tudnak hol találkozni, összegyűlni hely hiánya miatt	Közösségi ház, faluház, rendezvényterem (házasságkötő terem) kialakítása Mozi épületében	Önkormányzat gazdasági programja, költségvetési koncepció	Nemzeti Fejlesztés 2030 – Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció	Mozi épületének felújítása, kultúrház korszerűsítése, rendezvényterem kialakítása	polgármester	2027.12.31.	közösségi épületek és helyiségek száma	Elsősorban pályázati forrás, Magyar Falu Program	kormányzati forrás megléte, önkormányzati önerő	
4	Elégséges ivóvíz, tiszta környezet!	Kisújványa utca és Püspökszentlászló utcák víz és szennyvíz ellátása nem megoldott	vízvételi lehetőség, szennyvízelvezetés megoldása	önkormányzat gazdasági programja, költségvetési koncepció Hosszúhetény Településfejlesztési Koncepciója és Integrált Településfejlesztési Programja Hosszúhetény Község Klímastratégiája	Nemzeti Fejlesztés 2030 – Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció	a belterületi utcák ellátása vezetékes vízvételi lehetőséggel, szennyvízelvezetésük megoldása	polgármester, Hosszúhetényi Településüzemeltetői Nkft.	2027.12.31.	ivóvízzel és szennyvízzel ellátott házak száma	pályázati források, Magyar Falu Program	önkormányzati önerő és kormányzati forrás megléte	
5	Egészségünk védelmére!	Egészségközpont leterheltsége túl	Egészségközpont korszerűsítése,	önkormányzat gazdasági	Nemzeti Fejlesztés 2030,	védőnői szoba bővítése, az	polgármester, Hosszúhetényi	2027.12.31.	elkészült helyiségek száma	Elsősorban pályázati forrás,	Az önkormányzati és kormányzati	

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
		nagy, nincsenek megfelelő méretű helyiségek kialakítva	megfelelő méretű helyiségek kialakítása	programja, költségvetési koncepció, Hosszúhetény Integrált Településfejlesztési Koncepciója, Hosszúhetény Településfejlesztési Koncepciója	Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció	egészségközpont fejlesztése	Településüzemeltetési Nkft.			Magyar Falu Program	forrás megléte	
6	Biztonságos környezet, értékeink védelme!	rongálások, lopások a faluban, szőlőhegyen, hulladék gondatlan kezelése, kihelyezése, égetése	környezetbarát hulladékkezelés a faluban, biztonságos megélhetés a szőlőhegyen	önkormányzat gazdasági programja, költségvetési koncepció	Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció	térfigyelő kamerarendszer kiterjesztése, zöldhulladék újrafelhasználása a helyi tanyákon	polgármester, Hosszúhetényi Településüzemeltetési Nkft. mezőőr	2027.12.31.	kihelyezett kamerák száma, újrahasonosított zöldhulladék száma	elsősorban pályázati forrás, Magyar Falu Program	Az önkormányzati forrás és a kormányzati forrás megléte	
7	A mi piacunk!	egészséges, helyi árúnak nincs piactere	helyi termelők segítése heti piaccal, őstermelők, kézműves termelők összefogása	önkormányzat gazdasági programja, költségvetési koncepció, Hosszúhetény Integrált Településfejlesztési Koncepciója, Hosszúhetény Településfejlesztési Koncepciója	Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció	helyi termelők segítése, helyben elérhető őstermelői tevékenység, helyi piac támogatása piac, vásártér kialakításával	polgármester, Hosszúhetényi Településüzemeltetési Nkft.	2027.12.31.	vásártér és piac száma, piaci férőhely száma	Elsősorban pályázati forrás, Magyar Falu Program	Az önkormányzati és kormányzati forrás megléte	
8	Víz érték legyen nekünk!	belvíz és árvíz okozta károk	árvízcsúcs csökkentő létesítése, záportározók kialakítása, patakmeder kezelése	önkormányzat gazdasági programja, költségvetési koncepció, Hosszúhetény vízkár elhárítási terve	Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció	az esőzések miatt záportározók kialakítása, patakmeder tisztítása, karbantartása	polgármester, Hosszúhetényi Településüzemeltetési Nkft.	2027.12.31.	kialakított tavak száma, záportározók száma	Elsősorban pályázati forrás, Magyar Falu Program	Az önkormányzati és a kormányzati forrás megléte	
9	Legyen elérhető mindenki számára a	a település lakói számára a	Sportcsarnok, kézilabda	önkormányzat gazdasági	Magyar Nemzeti Társadalmi	sportcsarnok és/vagy kézilabda	polgármester	2027.12.31.	sportlétesítmények száma	Elsősorban pályázati forrás,	Az önkormányzati és kormányzati	

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
	sport!	sportolás szinterei beszükültek, nincs sportcsarnok, megfelelő méretű tornaterem	munkacsarnok kialakítása	programja, költségvetési koncepció, Hosszúhetény Integrált Településfejlesztési Koncepciója, Hosszúhetény Településfejlesztési Koncepciója	Felzárkózási Stratégia 2030	munkacsarnok építése				Magyar Falu Program	forrás megléte	
10	Kisgyermekek elhelyezése!	kisgyermekes munkavállaló szülők gyermekeinek elhelyezése nem megoldott a településen	kisgyermekek elhelyezése, napközbeni felügyeletének biztosítása	önkormányzat gazdasági programja, költségvetési koncepció, Hosszúhetény Településfejlesztési koncepciója	Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció	bölcsőde kialakítása	polgármester	2027.12.31.	bölcsődék száma, bölcsődei férőhelyek száma	Elsősorban pályázati forrás, Magyar Falu Program	Az önkormányzati forrás megléte	
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége												
1	Ne csak segélyből éljenek a családok!	rohamos elszegényedés	munkahely teremtés helyi vállalkozók bevonásával, lakosság kiszolgálása, közfoglalkoztatás	önkormányzat gazdasági programja	Új Roma Stratégia 2019-2030, közmunka program	helyi vállalkozók bevonása, rész munkaidős lehetőségek: favágás, fűnyírás, segédmunka építkezésen	polgármester	2027.12.31.	tartósan foglalkoztatottak száma	Pályázati forrás, önkormányzati támogatás	projekt váltás, értéktéremtő munkavégzés, közmunka fenntartása	
2	A betegség megelőzése könnyebb, mint a gyógyítása!	átlagosnál rosszabb egészségügyi állapot	átlagosnál rosszabb egészségügyi állapot		Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	megfelelő felvilágosítás, szűrővizsgálatok helyben Egyéni életmód tanácsadás foglalkozások pályázat keretében.	házi orvosok, védőnők, családgyógyászok	2027.12.31.	A gyermekkori és felnőtt krónikus betegségek száma. A szűrőprogramok gyakorisága és a programokon résztvevők számának alakulása.	pályázati önkormányzati pénzügyi források	A megfelelő koordinálás, népszerűsítés és a pénzügyi finanszírozás folyamatossága.	
3	Emberhez méltó otthon!	átlagosnál rosszabb lakhatási körülmények	Megfelelő komfortfokozatú lakáshoz juttatása az érintetteknek.	Új Roma Stratégia 2019-2030	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	megfelelő bérlakások biztosítása, lakásvásárlás	polgármester, Hosszúhetényi Településüzemeltetési Nkft.	2027.12.31.	bérlakás állomány száma	pályázati forrás, önkormányzati támogatás	A megvásárolt lakások állagának folyamatos javítása. Igény	

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
						lehetősége					esetén a bérlakások értékesítése a bérlők számára.	
4	Szűnjön meg a szegregátum a településen!	a Hármashegy utca 1. sz. alatti szegregátum megléte	a lakók elköltöztetése a szegregátumból	Új Roma Stratégia 2019-2030	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	Az igényfelmérést követően megfelelő lakások felvásárlása a település központi részeiben.	polgármester	2027.12.31.	a szegregátumban élő családok száma	pályázati és önkormányzati pénzügyi források	Az önkormányzati bérlemények és bérleti jogviszony fenntartása.	
II. A gyermekek esélyegyenlősége												
1	Az SNI gyerekek igény szerinti gondozása	SNI gyerekek nem megfelelő gondozása és ellátása, szakember hiány	Az intézményekben szakemberek foglalkozzanak a rászoruló gyerekekkel	„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	az intézményekben szakemberek foglalkozzanak a rászoruló gyerekekkel	polgármester, óvodavezető, általános iskola igazgató	2027.12.31.	az intézményekben foglalkoztatott szakemberek száma	önkormányzati támogatás a személyi, tárgyi feltételek biztosításához	A személyi és tárgyi feltételek folyamatos biztosítása.	
2	Minden gyerek lakjon jól!	gyermekszegénység megjelenése	A rossz anyagi körülmények között élő gyerekek számának csökkentése	„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	A szülők foglalkoztatásának megoldása, tartós és folyamatos munkalehetőség biztosítása.	polgármester, családsegítők	2027.12.31.	a rászoruló gyerekek száma	pályázati, önkormányzati pénzügyi forrás	A szülők foglalkoztatása, munkához jutásuk elősegítése	
3	Minden fiatal azonos eséllyel induljon az életben!	kamaszkorú gyerekek elszigetelődése (dohányzás, drog, csellengés), szétszakadó, elszigetelődő családok, növekedő válási statisztikák, nevelésbe vett gyerekek diszkriminációja és nevelőszülőkkel szembeni megbélyegzés, online oktatáshoz szükséges eszközök hiánya,	szintér és programok megteremtése a fiatalok számára, helyben elérhető drogprevenció, tanácsadás, nevelésbe vett gyerekek teljes integrálása, nevelőszülők egyesületének megalakítása, online oktatáshoz szükséges eszközök beszerzése	Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)	„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)	Gyerek/Szülő család terápia (védőnők, tanárok, pszichológus) nevelőszülők segítése pályázati forrásokkal, online oktatáshoz szükséges eszközök igénylése, beszerzése	jegyző, családsegítők, intézményvezetők, védőnők, polgármester	2027.12.31.	veszélyeztetett gyerekek száma, nevelésbe vett gyerekek száma	önkormányzati pályázati források	jelzőrendszer folyamatos működtetése, szakemberekkel való együttműködés, nevelőszülőkkel kapcsolattartás	

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása

III. A nők esélyegyenlősége

1	Otthon is lehet dolgozni!	részmunkaidős munkahelyek és rugalmas munkaidő, "home office" lehetőségének hiánya	részmunkaidős munkahelyek létrehozása helyben		Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	önkormányzati foglalkoztatás, helyi vállalkozók bevonása részmunkaidős foglalkoztatásba, bér-házimunka	polgármester	2027.12.31.	részmunkaidős munkák száma, munkanélküli nők száma	pályázati és önkormányzati források	a foglalkoztatási feltételek folyamatos biztosítása	
2	Három év alatti gyermekek elhelyezése!	2-3 év alatti gyermekek napközbeni felügyeletének hiánya	bölcsőde létrehozása, családi napközi bővítése, nők munkába való visszatérése		Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	bölcsőde létrehozása, baba - mama klub kialakítása, bébiszitter hálózat	polgármester	2027.12.31.	bölcsődei és családi napközibe felvett gyermekek száma	Elsősorban pályázati forrás, önkormányzati önerő	A személyi és tárgyi feltételek folyamatos és hosszabb távú biztosítása	
3	Jó szakmával könnyebb elhelyezkedni!	nők alacsony iskolázottsága, szakképzetlensége, írás-olvasás hiánya	továbbképzések szervezése lehetőség szerint helyben		Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	továbbképzések szervezése lehetőség szerint helyben	polgármester	2027.12.31.	nők iskolai végzettségének száma, beiskolázott nők száma	önkormányzati pályázati forrás	Az oktatás helyben történő megoldása, személyi és tárgyi feltételeinek biztosítása	
4	Csökkenjen a családon belüli erőszak!	a családon belüli nőket ért erőszak eseteinek a felderítetlensége, verbális erőszak továbbra is láthatatlan marad	a családon belüli erőszak felderítettsége, jelzőrendszeri tagokkal folyamatos együttműködés		Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	helyi körzeti megbízott felelősségvállalásának növelése, folyamatos kapcsolat a családsegítő jelzőrendszeri tagokkal	polgármester, család gondozók	2027.12.31.	családon belüli erőszak száma	A jelzőrendszer folyamatos működéséhez személyi és tárgyi feltételek biztosítása	A jelzőrendszer folyamatos működtetése, az együttműködő partnerek munkájának megfelelő koordinálása.	

IV. Az idősek esélyegyenlősége

1	Egészségesebb kiegyensúlyozottabb időskort!	romló egészségi állapot	A célcsoport általános és egészségi állapotának javulása, a krónikus betegségek csökkenése.		Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)	Egészségügyi szűrőprogramok szervezése	polgármester, házi orvosok, Idősek Klubja vezető	2027.12.31.	a havi gyógyszerfogyasztás száma, krónikus betegségben szenvedők száma	pályázati és önkormányzati források	a programhoz szükséges pénzügyi források biztosítása, a programban résztvevők folyamatos motiválása	
2	Egyedül nem megy!	egyedüllét, elmagányosodás	a nappali ellátásba bevont gondozottak számának növelése, Idősek Klubjának működési		Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)	A szakképzett házi gondozók számának növelése, szolgáltatások fenntartása. A	polgármester	2027.12.31.	nappali ellátásban részesülők száma	önkormányzati forrás, szakképzett gondozók	A személyi és tárgyi feltételek folyamatos és hosszú távú biztosítása	

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakpolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
			feltételeinek javítása			rendőrség bevonásával előadás-sorozat szervezése.						
3	Helyi utakon, helyi közlekedési eszközzel!	rossz helyi közlekedési feltételek	megfelelő szállítójármű használat és annak üzemeltetése	önkormányzat gazdasági programja, Hosszúhetény költségvetési koncepciója	Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)		polgármester	2027.12.31.	tanyagondnoki busz igénybevételnek száma,	önkormányzati támogatás, gépjárművezető biztosítása, pályázati forrás	személyi és tárgyi feltételek biztosítása	
4	Kulturálódás és szórakozás idős korban is!	a kulturális művelődési lehetősége beszűkülése	kulturális programok helyben történő szervezése		Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)	városi színház látogatások és egyéb kulturális rendezvényeken	polgármester, művelődésszervezők	2027.12.31.	kulturális programok száma, rendezvényeken való résztvevők száma	önkormányzati támogatás, művelődésszervezők biztosítása	a programok szervezéséhez szükséges személyi és tárgyi feltételek biztosítása	
5	Használjuk a számítógépet!	az idős korosztály informatikai alapismereteinek hiánya	alapfokú informatikai képzés megszerzése, okos telefon használata		Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	A korosztály informatikai tudásszintjének felmérése, az informatikai alapképzés megszervezése	polgármester, Idősek Klubja vezető	2027.12.31.	informatikai oktatásban résztvevők száma	megfelelő informatikai ismeretekkel rendelkező személy, az oktatáshoz szükséges informatikai eszköz biztosítása	a megfelelő koordinálás a projekt széleskörű ismertetése	
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége												
1	Értékteremtő munkát vállalok!	nincs megfelelő munkahely, foglalkoztatásuk nem megoldott	járási szinten megfelelő munkalehetőség biztosítása, helyi vállalkozók bevonása		Országos Fogyatékosügyi Program (2015-2025)	Együttműködés a Járási Munkaügyi Központtal. Foglalkoztatási projektek megvalósítása a célcsoport érdekében.	polgármester	2027.12.31.	Foglalkoztatott fogyatékkal élők számának alakulása.	Pályázati támogatás, önkormányzati forrás	A foglalkoztatási projekt fenntartása.	
2	Együtt a fogyatékkal élőkkel!	nincs számukra is elfogadható közösségi intézmény és program	a helyi szociális alapellátási formák fejlesztése, illetve bővítése		Országos Fogyatékosügyi Program (2015-2025)	A szociális szolgáltatóval való együttműködés, illetve a szolgálatások bővítése a célcsoport igényeinek igénybevételével	polgármester, szociális szolgáltató	2027.12.31.	a szolgáltatásba bevont fogyatékkal élők számának évenkénti alakulása.	Önkormányzati forrás, szolgáltató együttműködési lehetőségei	Az önkormányzat és a szolgáltató hosszabb távú korrekt együttműködése, a közös célok összehangolása.	

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
3	Mindenki közlekedik, ha tud!	akadálymentesítés hiányosságai intézményi és köztéri szinten.	Akadálymentesítés köztéri és intézményi szinten.	önkormányzat gazdasági programja, költségvetési koncepció	Országos Fogyatékosügyi Program (2015-2025)	Az akadálymentesítésről összefüggő beruházások megvalósítása.	polgármester, Hosszúhetényi Településüzemeltetési Nkft.	2027.12.31.	az akadálymentesített intézmények és a megvalósult köztéri akadálymentesítési beruházások száma.	Elsősorban pályázati források.	A mindenkori kormányzati /központi / és helyi önkormányzati célok egybeesése.	

3. Megvalósítás

3.1 A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódról és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására **Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot** hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

3.2 A megvalósítás folyamata

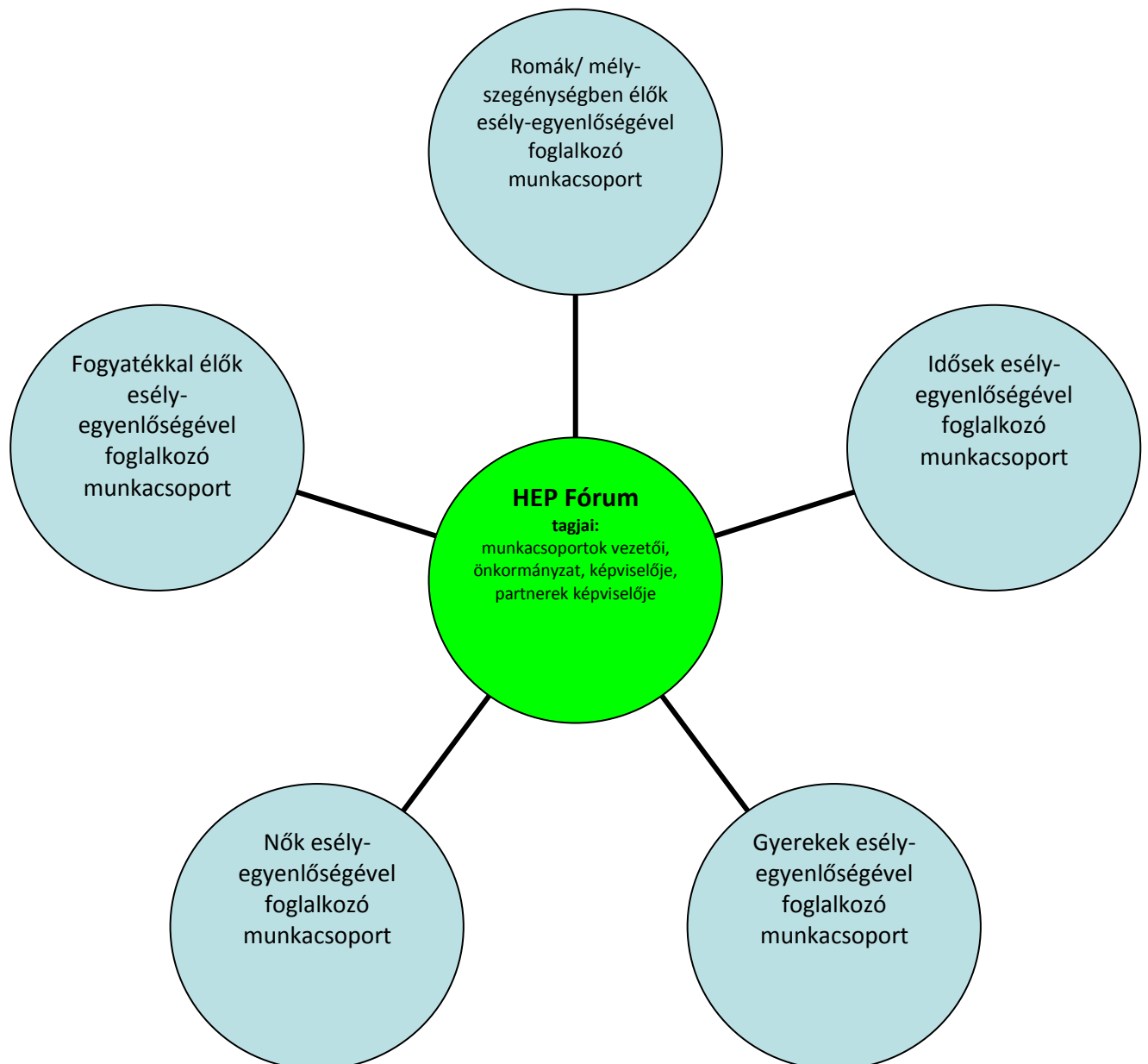
A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése lehet. HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki. a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

A HEP Fórum feladatai:

- a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosítása, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazása, összehangolása,
- a HEP intézkedéseinek megvalósításában, az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT aktualizálása, az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása

- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, dokumentálása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakíthatunk 2 ezer fő feletti településeken (opcionális) az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább kétévente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül.

A HEP Fórumok javasolt összetétele:

Tagok

- a település polgármestere,
- a település/közös önkormányzatok jegyzője,
- helyi nemzetiségi önkormányzatok vezetői,
- beavatkozási területekhez kapcsolódó önkormányzati bizottságok képviselői,
- helyi/térségi releváns közszolgáltató intézmények képviselői,
- meghatározó helyi/térségi gazdasági szereplők, munkáltatók képviselői,
- 2 000 fő lakosságszám feletti települések esetében a Szociálpolitikai Kerekasztal képviselői,
- helyi jelzőrendszeri felelős,
- a településen működő - a HEP célcsoportjai kapcsán érintett - civil szervezetek és egyházak képviselői,
- A HEP intézkedési tervében szereplő intézkedések végrehajtásáért felelős intézmények, szervezetek képviselői,
- a település HEP referense,
- a rendvédelmi és közbiztonsági szervezetek képviselői,
- egyéb tagok (pl. tapasztalati szakértőként valamely célcsoportban érintett személy, vagy a településen aktív szerepet vállaló személyek).

Állandó meghívottak

- a település képviselő-testületének tagjai,
- az illetékes esélyegyenlőségi mentor,
- tankerületi központ képviselője,
- környező települések önkormányzati szereplői,
- járási jelzőrendszeri tanácsadó,
- egyéb meghívottak (járási hivatalok beavatkozási területekhez és célcsoportokhoz kapcsolódó szervezeti egységeinek képviselői, térségi felzárkózási programok képviselői).

3.3 Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

3.4 Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

3.5 Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
 - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.

- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

3.6 Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a **kétévente előírt** – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - **felülvizsgálat** során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, **a HEP Fórum megvitatja a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát** annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

4. Elfogadás módja és dátuma

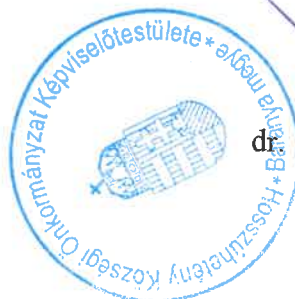
I. A Hosszúhetény község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Hosszúhetény község képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és 164/2022 (XII.12.) számú határozatával elfogadta.

Csatolt melléklet:

- képviselő testület elfogadó határozatának kivonata

Hosszúhetény, 2022. december 12.

dr. Csörnyei László
polgármester

Hosszúhetény Község Önkormányzat Képviselő-testülete

15/2022. sz.

K i v o n a t

Hosszúhetény Község Önkormányzat Képviselő-testülete
2022. december 12-i testületi ülésének jegyzőkönyvéből

164/2022.(XII.12.) sz. képv.test. h a t á r o z a t

Hosszúhetény Községi Önkormányzat Képviselő-
testülete a 2022-2027 évre szóló Helyi
Esélyegyenlőségi Programot elfogadja.

K. m. f.

dr. Csörnyei László sk.
polgármester

dr. Orbán László sk.
jegyző

A kivonat hitelül: